

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Hajdúnánás Városi Önkormányzat

2018-2023

Tartalomjegyzék:

A program háttere.....	3
A program céljai.....	3
Küldetésnyilatkozat	4
Helyzetelemzés	6
1. Jogszabályi háttér bemutatása	6
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	10
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	71
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	75
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	88
8. Helyi partnerség	101
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	102
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	103
2. Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	106
3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv	120
<i>Megvalósítás.....</i>	<i>131</i>
4. A program nyilvánossága.....	131
5. Kötelezettségek és felelősségi körök.....	131
6. Elfogadás módja és dátuma.....	133

Bevezetés

A program háttere

Összhangban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelettel Hajdúnánás Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Jelen program a településen feltárt esélyegyenlőségi problémákra reagál, és beavatkozásokat tartalmaz azok kezelésére.

A program felépítése

Az esélyegyenlőségi program *helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.*

A *helyzetelemzés célja* annak megállapítása, hogy a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok a teljes lakossághoz viszonyítva milyen jövedelmi, foglalkoztatási, képzettségi, szociális, lakhatási, területi, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek, és ezek alapján település milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzd.

A helyzetelemzés alapján *intézkedési tervet* kell készíteni. A helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében a településeknek beavatkozásokat kell tervezniük.

Az esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

A helyi esélyegyenlőségi programot öt évre kell tervezni. Időarányos megvalósulását, illetve a helyzetelemzésben feltártak esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, és a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság esélyegyenlőségi munkatársai segítették a program elkészülését, valamint részt vesznek az esedékes felülvizsgálatában is.

A felülvizsgálatok, vagy az esetleges időközi módosítások során a szakmai szervezetek által tett javaslatok, jogszabályi és szervezeti változásokból adódó módosítások, kiegészítések átvezetésre kerülnek a dokumentumban.

A program céljai

A program prioritásai (szinergiában a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia *felzárkózási-politikai céljainal*):

- csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya,
- csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái,
- csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek.

A program kiterjed:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,
- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

A megvalósítás során érvényesítendő körülmények a településen:

- a szegregációmentesség;
- a diszkriminációmentesség;
- a társadalmi integráció;
- a minőségi oktatáshoz való hozzáférés biztosítása;
- a megkülönböztetés tilalma;

- az egyenlő bánásmód betartása;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása,
- a társadalmi szolidaritás.

Küldetésnyilatkozat

Hajdúnánás Városi Önkormányzat:

- az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során, intézményfenntartói szerepkörében, pályázóként és a közpolitikák alakítójaként érvényesíti;
- az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is;
- elkötelezett az egyenlő esélyek biztosításáért: minden lakos számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhasson, tanulhasson és élhessen a településen;
- a képviselő-testület és szervei döntésein keresztül is kifejezi elkötelezettségét az esélyegyenlőség területén;
- a jogszabályokban meghatározott, ilyen irányú kötelező feladatok ellátásán túl a társszervekkel, civil szerveződésekkel, egyházzal, önszerveződésekkel, társulásaival, egyesületeivel és alapítványjaival együttműködve közösen törekszik érvényre juttatni az esélyegyenlőség eszméjét a társadalmi élet minden területén;
- ösztönözi a hátrányos helyzetű csoportokat és egyéneket, hogy vegyenek részt a helyi közösség életében;
- esélyegyenlőségi politikáját minél szélesebb körben megismerteti a helyi munkáltatókkal, munkavállalókkal, a helyi polgárokkal és a partner szervezetekkel.

A település bemutatása

Hajdúnánás a Hajdúságban, az Alföld északi peremén, a Keleti-főcsatornától 2 km-re, Hajdú-Bihar megyében, az ország észak-keleti régiójában helyezkedik el. A város Debrecentől, a megyeszékhelytől északnyugatra 40 km-re, a szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye megyeszékhelyétől, Nyíregyházától délnyugatra 25 km-re, Borsod-Abaúj-Zemplén megye székhelyétől, Miskolctól 65 km-re fekszik. A hajdúvárosok egyikeként 1605. december 12-én kapott városi jogot.

A város a közutakon kívül két autópályán is megközelíthető. Az M3-as autópálya két lehajtója 3, illetve 18 km-re, az M35-ös autópálya lehajtója 11 km-re található a várostól. A legközelebbi határátkelőhelyek Szlovákia (Tornósnémeti 90 km), Ukrajna (Záhony 94 km) és Románia (Ártánd 97 km, Csengersima 117 km) irányába 1 – 1,5 órán belül közúton elérhetőek. Hajdúnánás testvértelepülései: Érmihályfalva (Románia), Ustron (Lengyelország), Pöstyén (Szlovákia).

Hajdúnánáson 2018. január 1-jén 17.169 fő volt az állandó lakosok száma, ezért Hajdúnánás Debrecen, Hajdúszoboszló, Hajdúböszörmény és Balmazújváros után a megye ötödik legnagyobb városa. A település közigazgatási területe 25.962 hektár, ebből 1.059 hektár belterület. Hajdúnánás község nagyságú külterületi lakóhellyel is rendelkezik Hajdúnánás-Tedej névvel.

Hajdúnánás város a megye térszerkezeti szempontból kedvezőbb, fejlettebb, urbanizáltabb részén található, és jó talajadottságai, klímája révén mezőgazdasága kifejezetten fejlett. A város az 1970-es évekig agrárváros volt, majd az ipartelepítés következtében agrár-iparváros lett. Ezt a jellegét a mai napig megőrizte. A város lakossága elsősorban a jó minőségű löszháti földterületek megműveléséből él. Itt működik az ország egyik legnagyobb és legkorszerűbb gabona-feldolgozó malomüzeme. Több kisebb és közepes nagyságú ipari üzem is munkahelyet biztosít az itt élő embereknek.

Az autópálya fejlesztések a város számára a korábbi időszaknál jelentősen jobb feltételeket, nagyobb lehetőségeket teremtettek. Igazgatási területén délnyugat-északkelet irányban halad keresztül az M3 autópálya, melyhez csomóponti kapcsolat épült ki a belterületről északra, mintegy 3 km távolságra.

A belterületről déli irányban, a Balmazújvárosi úton 12 km távolságra érhető el a szomszédos Hajdúböszörmény igazgatási területén az M35 autópálya, ami Debrecenen kívül az M35 gyorsforgalmi út tervezett fejlesztései után kapcsolatot biztosít a megye bihari része és Románia (Nagyvárad, észak-erdélyi autópálya) felé is.

Helyzetelemzés

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR BEMUTATÁSA

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.)
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Hajdúnánás város közigazgatási területén a következő önkormányzati rendeletek azok, amelyek a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok tagjait érintő szabályozást tartalmazzak:

- **A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 10/2018. (VI. 01.) Önkormányzati Rendelet**, amelyben a következő alapellátások vannak szabályozva: gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása.
- **A pénzügyi és természetbeni gyermekvédelmi támogatások megállapításának helyi szabályairól szóló 8/2014. (III. 31.) Önkormányzati Rendelettel** megállapítható támogatások:
 - a) a hármas, vagy többes iker gyermekek támogatása
 - b) buszbérlet-támogatás
 - c) képzési támogatás
 - d) étkezési térítési díj támogatás
- **A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások helyi szabályairól szóló 28/2016. (VII. 05.) Önkormányzati Rendelettel** az önkormányzat a szociálisan rászorultak részére az alábbi személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat biztosítja:
 - a) alapszolgáltatások keretében:
 - aa) családsegítés,
 - ab) tanyagondnoki szolgáltatás,
 - ac) étkeztetés,
 - ad) házi segítségnyújtás,
 - ae) közösségi ellátások,
 - af) támogató szolgáltatás,
 - ag) nappali ellátás.
 - b) Szakosított ellátás keretében:
 - ba) átmeneti elhelyezés.

- **Az önkormányzati tulajdonú lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának szabályairól szóló 16/2017. (V. 26.) Önkormányzati Rendelet** alapján az évente bérbe adott lakások közül legalább 60%-ot szociális jelleggel kell bérbe adni. Szociális helyzet alapján önkormányzati bérlakásra az a személy jogosult, akinek az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum
 - a) családban élők esetében - a vele együttköltözőket számítva - 200 %-át,
 - b) egyedülálló esetén 250 %-át,
 - c) gyermektelen fiatal házaspár esetében 250 %-át,
 - d) gyermekét, gyermekeit egyedül nevelő szülő esetében 250 %-át.

A Rendelet fontos, az esélyegyenlőségi célcsoportok meghatározott körét érintő rendelkezése, miszerint a szociálisan rászorult, lakásra pályázó személyek közül előnyben részesíti azokat:

- a) akiknek a háztartásában 18 éven aluli gyermek(ek) van(nak),
 - b) akiknél a családban fertőző betegségben, vagy súlyos egészségkárosodásban szenvedő személy van,
 - c) akik hajléktalanok, valamint szükséglakásban, zsúfolt vagy egészséget veszélyeztető lakáskörülmények között laknak.
- **Az első lakáshoz jutók támogatásáról szóló 6/2018. (II. 23.) Önkormányzati Rendelet** célja Hajdúnánás város népességmegtartó erejének fokozása, valamint a lakónépesség számának növelése érdekében, hogy meghatározza a jövedelmi és vagyoni helyzet alapján jogosult személyek első önálló lakástulajdonhoz jutásának segítésére vonatkozó helyi önkormányzati támogatás szabályait.

A támogatás Hajdúnánás város közigazgatási területén legalább egy éve állandó bejelentett lakcímmel vagy munkahellyel rendelkező, és a város közigazgatási területén lakást építő vagy vásárló nagykorú kérelmezők részére nyújtható, akiknek egyike sem töltötte be a kérelem benyújtásának időpontjában a 30. életévét és

- a) házastársi kapcsolatban élnek, vagy
- b) élettársi kapcsolatban élnek és az élettársi kapcsolatban legalább egy gyermek született, akit közös háztartásukban nevelnek, vagy
- c) gyermekét egyedül neveli.

A támogatás igénybevételére azok a kérelmezők jogosultak, akiknek az egy főre jutó havi bruttó átlagjövedelme - a vele együttköltözőket számítva - nem haladja meg a mindenkori bruttó minimálbér összegének két és félszeresét.

Támogatásban az a kérelmező részesülhet, akinek, továbbá házastársának, élettársának és kiskorú gyermekének, valamint vele együtt költözőnek lakástulajdona nincs és nem is volt.

- **A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) Önkormányzati Rendelet**

Az Önkormányzati Rendelet alapján a létfenntartást időszakosan vagy tartósan veszélyeztetett élethelyzetben lévő lakosok számára az önkormányzat havi rendszerességgel vagy eseti jelleggel települési támogatást nyújt. A támogatások formáját, mértékeit, jogosultsági feltételeit, hatásköreit állapítja meg a helyi rendelet.

- **Az önkormányzat 2018. évi költségvetéséről szóló 4/2018. (II. 23.) Önkormányzati Rendelet**

Ebben a jogszabályban tervezte a képviselő-testület a különböző helyi rendeletekben szabályozott ellátások, szolgáltatások, ösztöndíjak, támogatások és mentességek kiadásait.

- **A települési hulladékgazdálkodásról szóló 13/2015. (IV. 29.) Önkormányzati Rendelet**

A Rendelet pozitív diszkriminációs rendelkezést tartalmaz az időskorúak meghatározott csoportja vonatkozásában, ugyanis megteremti a lehetőségét annak, hogy kérelemre mentesüljön a közszolgáltatás díjának megfizetése alól a kérelemnek a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal Közgazdasági Irodáján történő benyújtását követő hónap elsejétől a 70. életévet betöltött egyedül élő személy, aki az ingatlant ténylegesen egyedül használja és az ingatlan címen a népeesség-nyilvántartásban egyedül van bejelentve, feltéve, hogy a havi nettó átlagjövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének négyszeresét nem haladja meg.

- **Az önkormányzat közművelődési feladatairól, a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról szóló 26/2010. (XII. 15.) Önkormányzati Rendelet**, amely alapján az önkormányzat a közművelődési feladatokat a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft-vel kötött közművelődési megállapodással és a fenntartásában működő Móricz Pál Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény üzemeltetésével biztosítja. Az önkormányzat ezen feladatainak ellátásában együttműködik a város közművelődési intézményeivel, a város nevelési-oktatási intézményeivel, a városi székhelyű, helyben működő, közművelődési célú társadalmi szervezetekkel, a közművelődési feladatokat is ellátó civil szervezetekkel, az egyházakkal és a hasonló szakfeladatokat ellátó országos, regionális, térségi intézményekkel, civil szervezetekkel.
-
- **A települési sportról szóló 35/2011. (XII. 20.) Önkormányzati Rendelet**
A Rendelet alapján az önkormányzat a kötelező feladatai mellett a helyi sporttevékenységet anyagi lehetőségeitől függően, elsősorban a következő módon támogatja:
 - a tulajdonában álló sportlétesítmények fejlesztésével,
 - a szabadidősport- feltételeinek fejlesztésével,
 - a gyermek- és ifjúsági sport, az utánpótlás-nevelés, a nők és a családok sportjának, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és fogyatékosok sportjának, illetve a tömeges részvétellel zajló sportrendezvényének lebonyolításának segítségével, és
 - a város adottságainak megfelelő részvétellel a nemzetközi sportkapcsolatokban.
- **A talajterhelési díjról szóló 5/2016. (I. 29.) Önkormányzati Rendelet**
A Rendelet alapján kérelemre mentesül
 - az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, vagy időskorúak járadékában tárgyév január 1-jén részesülő személy,
 - a 70. életévet tárgyév január 1-jéig betöltött egyedül élő személy,
 - a lakhatási támogatásban, vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben tárgyév folyamán részesülő személy az alábbi mértékeket figyelembe véveA díjkedvezmény mértéke
 - 2017. évben (2016. évi talajterhelési díj megfizetése kapcsán) 80%
 - 2018. évben (2017. évi talajterhelési díj megfizetése kapcsán) 60%
 - 2019. évben (2018. évi talajterhelési díj megfizetése kapcsán) 40%
 - 2020. évben (2019. évi talajterhelési díj megfizetése kapcsán) 20%Ezen mentességekre vonatkozó díjkedvezmény 2021. évtől megszűnik.
- a talajterhelési díj 80 % ának megfizetése alól az a lakossági kibocsátó, aki számára ingatlanának a rendelkezésre álló csatornába való bekötése aránytalanul nagy költséggel járna. Aránytalanul nagy költségnek a 200.000 Ft feletti költség minősül.

2. STRATÉGIAI KÖRNYEZET BEMUTATÁSA

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program kapcsolódik Hajdúnánás Város Településfejlesztési Koncepciójához és Hajdúnánás Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájához. Hajdúnánás Egészségügyi ellátási koncepciójához, valamint a 48/2016. (III. 31.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott Hajdúnánás Város Ifjúsági Stratégiai Koncepciójához.

Az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg 2015. évben az **ÁROP-1.A.3-2014-2014-0121 számú pályázat**, melynek címe: Hajdúnánás járásán belül területi összefogás az esélyegyenlőség megteremtése jegyében.

A pályázat keretében Hajdúnánás célja, hogy járási szinten aktívan tegyen az esélyegyenlőség terén: csökkenjen a szegénységben vagy társadalmi kizáródásban élők aránya, csökkenjen a hátrányos helyzetű gyermekek társadalmi lemaradása, gyengüljenek a szegénység átörökítésének tendenciái, továbbá csökkenjenek a hátrányos helyzetű és nem hátrányos helyzetű csoportok közötti társadalmi különbségek. Ennek fényében cél az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését segítő intézkedések megvalósítása.

Hajdúnánás Város Településfejlesztési Konceptiója:

Hajdúnánáson minden, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által előírt szociális ellátás biztosított, emellett a városban működnek civil szervezetek, amelyeket a segítségre szoruló, valamint a hátrányos helyzetű városlakók szintén igénybe vehetnek (Vöröskereszt, támogató szolgálatok, házi segítségnyújtó szolgálatok). Ezek az intézmények a település központi övezetében, jól megközelíthető helyen működnek, többségük legalább részben akadálymentesített, azonban a jogszabály által előírt, teljes körű akadálymentesítés megvalósulásához még több hiányosságot pótolni kell.

Ifjúsági Stratégia Konceptió 2016-2026.

A globális kihívásokat is figyelembe véve, de elsősorban a helyi szükségletekre fókuszálva kezdtük meg Hajdúnánáson 2015 novemberében a helyi fiatalokkal közösen a 2016-2026 időszakra szóló Ifjúsági Stratégia Konceptiójának elkészítését. A konceptióalkotásba az általános iskola 5. osztályától kezdve a középiskolák végzős osztályáig, minden osztályból 2-2, a diákönkormányzati munkában aktív tanuló került bevonásra. Az ifjúsági stratégiaalkotó műhelyek 4 alkalommal kerültek megrendezésre 80 hajdúnánási fiatal közreműködésével. A tervezés keretében hosszú távú stratégiai alapvetéseket, középtávú célokat és rövidtávú, éves cselekvési tervet állítottunk össze. A hosszú távú stratégiai alapvetések keretét a fiatalok által felvázolt és elfogadott jövőkép adja. A jövőképalakítás során a munkában részt vevők olyan célállapotot vázoltak fel, mely összefoglalja a település jövőjének a fiatalok által kijelölt legfontosabb elemeit, kívánatos jövőbeni állapotát. A 2016-ra kidolgozott Ifjúsági cselekvési terv szerinti feladatok között szerepel a fiatalok igényeinek, szándékainak felmérésére vonatkozó háttérkutatás elvégzése, országos szakmai konferencia és műhelysorozat szervezése ifjúságfejlesztés és ifjúsági részvétel témában, vezetőképzés az ifjúsági részvételre nyitott fiatalok, illetve csapatépítő tréning szervezése, valamint Ifjúsági Tanács, vagy más ifjúsági képviselő létrehozása. További jelentősebb feladat még a negyedévenkénti egyeztetés a város polgármesterével és az önkormányzat vezetésével a műhelymunka és a vezetőképzés eredményeiről, a későbbi években pedig az ifjúsági képviselő munkájáról, valamint az Ifjúsági Stratégiai Konceptió megvalósulásáról.

Hajdúnánás Város Idősügyi Tanácsának Szervezeti és Működési Szabályzata

Az Idősügyi Nemzeti stratégiáról szóló 81/2009. (X.2.) OGY határozat alapján Hajdúnánás Városi Önkormányzat az idősök életkörülményeinek, életminőségének javításáért, a jobbiztonság, a kommunikáció, a nyilvánosság, képzés, élethosszig való tanulás, foglalkoztatás, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, generációk közti együttműködés biztosítása érdekében, és az idősökért viselt felelősségtől vezérelve, valamint az idősödő és idős emberek aktivitásának fokozásának érdekében konzultatív, véleményező, javaslattevő szervezetként létrehozta Hajdúnánás Város Idősügyi Tanácsát.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat lakáskonceptiója

Hajdúnánás Városi Önkormányzat – a szociális segítségre szorulóknak védelmét érvényesítve, ugyanakkor a bérbeadói jogait erősítve – a lakásokkal való ésszerűbb, a piaci viszonyokhoz is igazodó gazdálkodás megteremtése érdekében lakáskonceptiót alkotott 2017 januárjában.

Hajdúnánás Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája értelmében:

A 286/2015. (IX. 24.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia már nem tartalmaz szegregátumokat a településen. Az Integrált Településfejlesztési Stratégia csak veszélyeztetett területeket jelöl

Hajdúnánás Egészségügyi ellátási koncepciója

Az ellátások területén az önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatokkal biztosítja a gyógyuláshoz, megelőzéshez való alapvető jogot a város minden polgára számára.

2.2. A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 66/2015. (III. 30.) Korm. rendelet. értelmében Hajdúnánás járásszékhely településnek minősül, Folyás, Görbeháza, Hajdúnánás, Polgár, Tiszagyulaháza és Újtikos települések alkotják a Hajdúnánási járást.

Hajdúnánási Járási Hivatal

A Hajdúnánási Járási Hivatal a 4080 Hajdúnánás, Bocskai u. 12-14. szám alatt működik. 2015. december 29. óta itt nyílt meg a Kormányablak,

A Hajdúnánási Járási Hivatalhoz a székhelyen kívül Polgár, Folyás Görbeháza, Újtikos és Tiszagyulaháza települések tartoznak.

Polgáron a Hajdúnánási Járási Hivatal Kirendeltsége működik. Görbeházán, Folyáson, Újtikoson, valamint Tiszagyulaházán ügysegéd tart fogadóórát, így a járás minden településének lakója közvetlenül lakóhelyén intézheti a járási hivatal hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeit.

Hajdúnánási Járási Hivatal az alábbi osztályokra tagozódik:

- Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály,
- Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály,
- Foglalkoztatási Osztály,
- Kormányablak Osztály.

Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal

2013. március 1-jével alakult meg a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal Folyás, Tiszagyulaháza és Újtikos községek részvételével. Minden település ugyanúgy gazdálkodik forrásaival, mint eddig. A közös hivatal esetén fontos, hogy a csatlakozott településeken folyamatosan biztosított legyen az ügyintézés. Itt sem történt változás a közös hivatal megalakítása óta, mindhárom községben ügyintézők vannak, legfeljebb az irat és az ügyintéző utazik, nem az ügyfelek. A közös hivatal elsődleges rendeltetése a döntés-előkészítés, a döntések végrehajtásának szervezése. A Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal sajátossága, hogy a négy település önkormányzatainak döntéseit készíti elő, ezért az egyes települések elvárásainak figyelembevétele elengedhetetlen a színvonalas munkavégzéshez, hiszen eltérő adottságokat, lehetőségeket, prioritásokat kell folyamatosan szem előtt tartani.

Hajdúböszörményi Tankerületi Központ

A nemzeti közneveléstől szóló 2011. évi CXCV. törvényben előírtaknak megfelelően, 2013. január 1. napjától - az óvodai nevelés kivételével - az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. Az állami fenntartásba kerülő iskolák fenntartói feladatait a Hajdúböszörményi Tankerületi Központ látja el. A Hajdúböszörményi Tankerületi Központhoz Balmazújváros, Bocskai kert, Görbeháza, Hajdúböszörmény, Hajdúdorog, Hajdúhadház, Hajdúnánás, Hortobágy, Polgár, Tiszacsege, Újszentmargita, Újtitkos települések illetékességi területén működő általános iskolák tartoznak.

A Hajdúböszörményi Tankerületi Központ irányításával, a fenntartói és működtetői feladatok ellátása során arra törekszik, hogy biztosítsa az intézmények jogszerű és szakszerű folyamatos működését, támogató segítséget nyújtson az intézményvezetői munkához, biztosítsa a gazdálkodási folyamatok személyi, tárgyi, pénzügyi feltételeit. Elérendő célként fogalmazza meg, hogy konstruktív együttműködéssel elérhető a tanulók, a szülők és az intézményekben dolgozók érdekeinek megfelelő, a társadalmi igényeket kielégítő esélyteremtő piacképes tudást, végzettséget biztosító iskolarendszer kialakítása és működtetése.

A Központ feladata többek között - a településfejlesztési koncepciók, a Hajdú-Bihar megyei feladatellátási, intézményhálózat-működtetési és köznevelés-fejlesztési terv figyelembe vételével - a tankerület általános iskolai intézményhálózatának korszerűsítése, feltételeinek javításával és esélyegyenlőségének biztosítása, a nevelés-oktatás módszereivel és eszközeivel a szociális hátrányok kompenzálása, a szolgáltatások mindenki számára történő elérése, az oktatás-nevelés szakmai színvonalának növelése.

2.3. A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat részére – a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítése során felhasznált, az 1. számú mellékletet képező adatrálblakon kívül – nem áll rendelkezésre az esélyegyenlőség szempontjából releváns adat, mely alapján a kutatásokat át lehetne tekinteni, vagy az adathiányokat ki lehetne mutatni.

3. A MÉLYSZEGÉNYSÉGBEN ÉLŐK ÉS A ROMÁK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

3.1. Jövedelmi és vagyoni helyzet

Hajdúnánás abban a szerencsés helyzetben van, hogy településünkön – eltérően a környező településektől – klasszikus *szegregációs terület, telep nem található*. Ebből következően a szociális problémák ilyenfajta területi koncentrációja sem jelent speciális beavatkozási feladatokat a szakmabeliek számára.

A 2013-ban elfogadott HEP még azt rögzítette, hogy „Komoly problémát a *munkanélküliségi ráta folyamatos emelkedése* jelenti, mely nemcsak az álláskereső, hanem családja, mikrokörnyezete szociális helyzetét is erősen befolyásolja”. Az alacsony iskolázottságú, vagy hosszú időn át munkanélküliként élő lakosság integrálása a munkaerő piacra kormányzati intézkedések segítségével indult el és a néhány éves folyamat eredményeként ezen a téren jelentős javulás következett be. Városunkban 2013. év végén a regisztrált munkanélküliek száma 1240 fő, 2017 év végén ugyanez a mutató 530 fő.

Az önkormányzat *nem kötelező szociális szolgáltatások*, (pl. tanyagondnoki szolgáltatás, időskorúak átmeneti elhelyezést nyújtó intézménye) valamint *saját forráson alapuló* pénzbeli és természetbeni *szociális ellátások* (balneoterápiás támogatás, tüzelőgyűjtés, étkezési térítési díj kedvezmény, stb.) *biztosításával* igyekszik a városban élők szociális helyzetét javítani.

Az országosan, sőt európai szinten jellemző munkaerő vándorlás Hajdúnánást is érinti, a szakemberek a várostól távolabb keresnek munkát, ezzel párhuzamosan a településről való elvándorlás is felerősödött, emellett problémát jelent a természetes fogyás is.

Az alábbiakban a lakónépességre vonatkozó adatokat mutatjuk be:

3.2. Állandó népesség (fő)

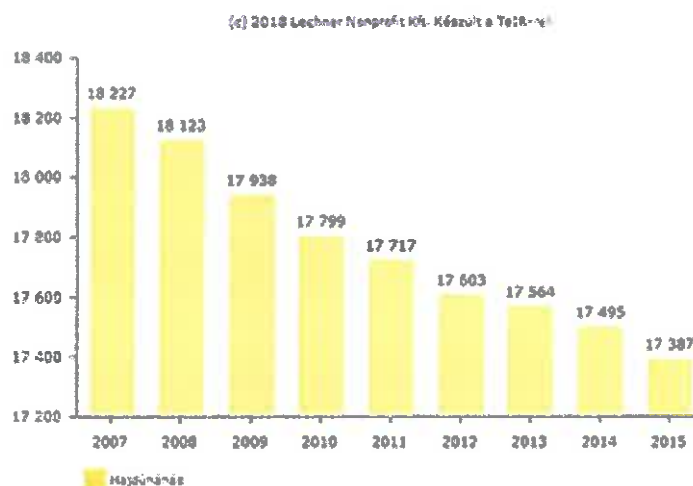
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 0101)	Változás
2013	17 564	
2014	17495	100%
2015	17387	99%
2016	17 284	99%
2017	17 284	
2018	17 169	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból kimutatható, hogy a 2013-2018 közötti időszakban **368 fővel csökkent** a város lakosságának száma, mely önmagában nem ad okot komoly aggodalomra, azonban a tendencia mindenképp figyelemfelhívó jellegű.

Hajdúnánás városban lakóhellyel rendelkező személyek számának alakulását mutatja be az alábbi diagram, mely két népszámlálás között továbbvezetett adatokat tartalmaz az évenkénti természetes népmozgalmi (születés, halálozás, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat, válás) és vándorlási (belföldi, nemzetközi) statisztikák adatai alapján.

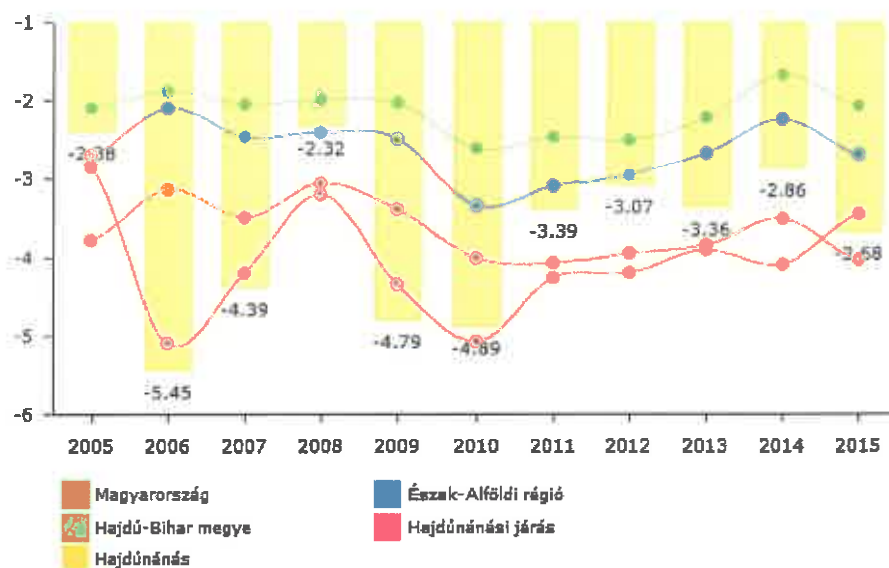

Az alábbi diagram a természetes szaporodás adatait mutatja be 2005-től kezdődően elemezve a demográfiai adatokat.

Természetes szaporodás/fogyás (ezrelék)

Az élveszületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve (2005-2015).

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A lakónépesség számát az elveszületések és halálozások számadatain túl befolyásolja a népesség el- és odavándorlási adata. Az alábbi adatsor a vándorlási különbözetet mutatja Hajdúnánás város tekintetében. Vándorlási különbözet az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbsége ezer lakosra vetítve. Városunkban a 2013 és 2014 évek kivételével több az elvándorlás, mint a városba költözők száma.

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

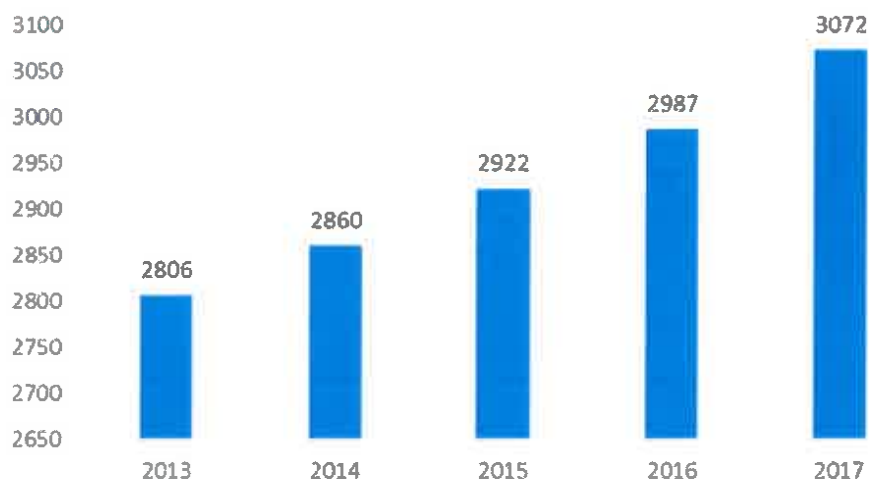
2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0303)	8 780	8 504	17 284	50,80%	49,20%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	248	224	472	1,43%	1,30%
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	1 168	1 259	2 427	6,76%	7,28%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	274	293	567	1,59%	1,70%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	4 846	5 261	10 107	28,04%	30,44%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	673	546	1 219	3,89%	3,16%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	1 819	1 145	2 964	10,52%	6,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépesség nem szerinti összetételét elemezve látható, hogy Hajdúnánáson a *férfi- nő lakosság összetétel kiegyensúlyozott az össz. lakónépesség adatait tekintve. A 2013. évi állapotfelméréshez képest ez az adat statikus, 5 évvel ezelőtt 0,03 % eltérés volt kimutatható a nők arányában.* A 65 éves kor felett azonban ez az arány jelentős eltolódást mutat a nők felé.

65 év feletti lakosságszám 2013-2017

A fenti diagram jól mutatja a város népességének eltolódását a 65 év feletti korosztály felé. Szintén a lakónépességben az idősök arányát mutatja az öregedési index. Ez a mutató a gyermekek számához viszonyítja a 65 év feletti lakosságszámot. Hajdúnánás vonatkozásában az öregedési index folyamatosan nő, 5 év alatt 15 %-ponttal emelkedett.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%)
2013	2 806	2 495	112,46%
2014	2 860	2 494	114,68%
2015	2 922	2 447	119,41%
2016	2 964	2 427	122,13%
2017	3 072	2 375	129,35%

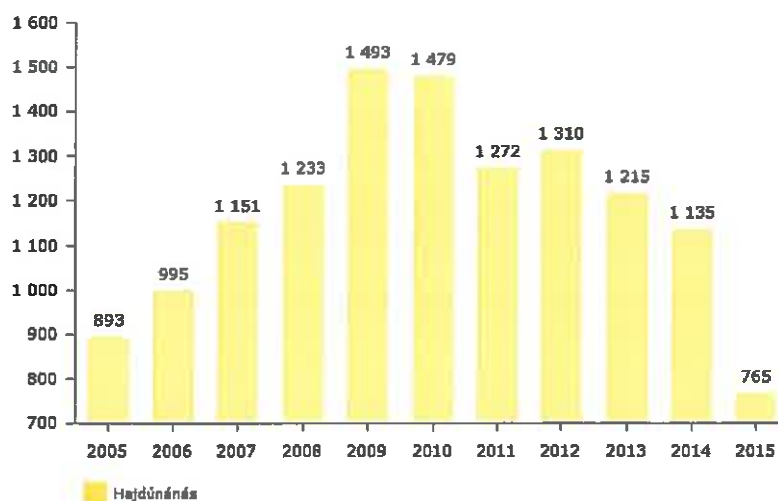
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3.3. Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Hajdúnánás város gazdaságát az 1990-es évekig a *mezőgazdaság, a textilipar, gépgyártás határozta meg*. A rendszerváltást követően végbement privatizációs folyamatok, és üzembeszárások még ma is negatív hatással vannak a település, a térség gazdaságára. Sajnos ma már csak kevés számban működnek azok az ipari létesítmények, melyek a nagy arányú, szakképzelt munkaerőt foglalkoztatni képesek. Mint ahogyan a település bemutatásánál már kifejtésre került, városunkban a mezőgazdasági szektor az, melyből az itt élők jelentős része jövedelmet termel.

Regisztrált munkanélküliek száma (2005-2015)

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Hajdúnánás városban 2017 január 1-jén 692 fő regisztrált álláskereső szerepelt a nyilvántartásban. Közülük 161 fő volt 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartva. 2018. január 1-jén 555 regisztrált álláskeresőt tartottak nyilván és csökkent a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartottak száma is 98 főre. A regisztrált munkanélküliek számának csökkenésével nő az adófizetők száma a városban. 2005-től a mérsékelt növekedés folyamatos a 2009. évben, a gazdasági válság hatására látható megtorpanás kivételével.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya

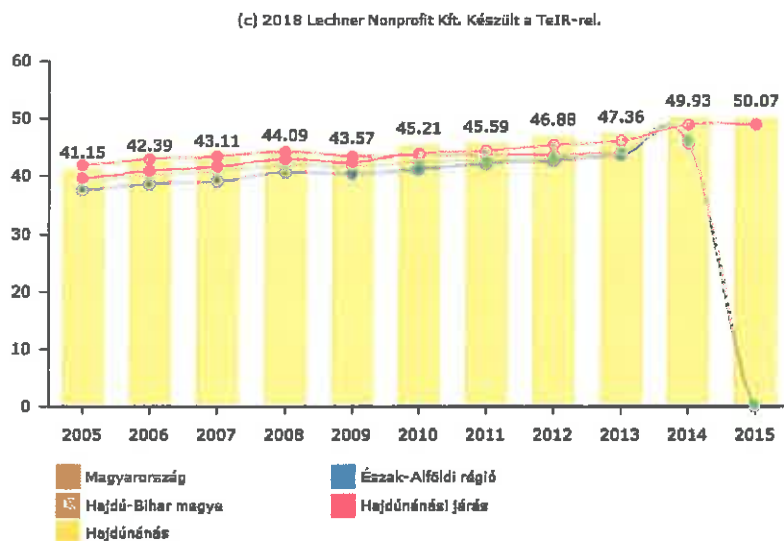
Év	Nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma	180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők/regisztrált munkanélküliek száma

	fő			fő			%		
	Nő (TS 0802)	Férfi (TS 0801)	Összesen	Nő	Férfi	Összesen	Nő	Férfi	Összesen
2013	665	653	1 318	n.a.	n.a.	746	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	56,6%
2014	552	517	1 069	n.a.	n.a.	1 068	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	99,9%
2015	491	457	948	n.a.	n.a.	948	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	100,0%
2016	406	378	784	n.a.	n.a.	746	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	95,2%
2017	316	288	604	n.a.	n.a.	639	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	105,8%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Adófizetők aránya (százalék)

SZJA alapot képező jövedelemmel rendelkezők száz állandó lakosra vetített száma.

A munkaerő piacon nagyobb eséllyel érnek célt, helyezkednek el azok a személyek, akik szakképesítéssel rendelkeznek. Az iskolai végzettséggel nem rendelkező lakónépesség adatiról kizárólag a népszámlálási adatok állnak rendelkezésünkre. Az általános iskola 8. osztályát be nem fejezők számát az oktatási rendszernél is említjük, ott is találunk adatot a 8. osztályt ismétlőkről. Ez utóbbi szám az összes általános iskolát eredményesen befejezők között elenyésző, ők még osztályt ismételnek, várhatóan a 8 általános végzettséget megszerzik. A 2001 és 2011. évi adatok viszont azt mutatják, hogy sajnos stagnál az iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Nő (TS 1602)	Férfi (TS 1601)	Nő	Férfi
	%	%	%	%
2001	80,1%	89,0%	11,0%	11,0%
2011	88,7%	95,0%	11,3%	5,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A nyilvántartott álláskeresők képzettségi szintje

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	1 318	22	1,7%	403	30,6%	893	67,8%
2014	1 069	19	1,8%	313	29,3%	737	68,9%
2015	948	18	1,9%	284	30,0%	646	68,1%
2016	406	15	3,7%	223	54,9%	168	41,4%
2017	316	9	2,8%	157	49,7%	150	47,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők számának csökkenésével átstrukturálódott a nyilvántartott álláskeresők képzettségi megoszlása. Az sajnálatos, hogy arányait tekintve nőtt a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya, még akkor is, ha nominálisan itt is csökkent az érték. Jelentős eltolódás van viszont a 8 általános iskolai végzettségűek arányába. Amíg 2013-ban a nyilvántartott álláskeresőknek csak 30 %-át adták, 2017-ben már majdnem elérték az 50 %-ot.

Ezek az adatok alátámasztják, hogy városunkban még mindig jelentős a képzetlen munkaerő, ezt a problematikát az Önkormányzat is felismerte és képzési projekteket indított a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű személyek felzárkóztatására.

Felnőttoktatásban résztvevőkről nem rendelkezünk adattal.

Az aktív korúak nem szerinti megoszlása:

3.2.1. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Nő (TS 0804)	Férfi (TS 0803)	Összesen	Nő (TS 0802)		Férfi (TS 0801)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2013	6 002	6 261	12 263	665	11,1%	653	10,4%	1 318	10,7%
2014	5 952	6 189	12 141	552	9,3%	517	8,4%	1 069	8,8%
2015	5 868	6 150	12 018	491	8,4%	457	7,4%	948	7,9%
2016	5 793	6 100	11 893	406	7,0%	378	6,2%	784	6,6%
2017	5 571	6 117	11 688	316	5,7%	288	4,7%	604	5,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ez a táblázat jól mutatja az **aktív korú népesség folyamatos csökkenését**, és a nemek eltolódását az állandó népességen és a nyilvántartott álláskeresőkön belül. Amennyiben ez a folyamat nem változik, egyre kisebb lesz az a társadalmi réteg, akinek az egyre nagyobb gazdaságilag inaktív társadalmi csoportok eltartásáról gondoskodniuk szükséges.

Az adatokból megállapítható, hogy az aktív korú lakosságon belül a nők aránya alacsonyabb, miközben az álláskeresők között folyamatosan magasabb arányt képviselnek.

A nyilvántartott álláskeresők életkor szerinti megoszlása éves átlagban

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		1284	1116	953	769	424
20 év alatti (TS 1002)	Fő	26	27	21	17	12
	%	2,0%	2,4%	2,2%	2,2%	2,8%
20-24 év (TS 1003)	Fő	198	226	178	112	60
	%	15,4%	20,3%	18,7%	14,6%	14,2%
25-29 év (TS 1004)	Fő	169	144	125	98	62
	%	13,2%	12,9%	13,1%	12,7%	14,6%
30-34 év (TS 1005)	Fő	122	108	90	80	41
	%	9,5%	9,7%	9,4%	10,4%	9,7%
35-39 év (TS 1006)	Fő	140	111	90	72	40
	%	10,9%	9,9%	9,4%	9,4%	9,4%
40-44 év (TS 1007)	Fő	138	103	86	74	47
	%	10,7%	9,2%	9,0%	9,6%	11,1%
45-49 év (TS 1008)	Fő	162	122	106	88	56
	%	12,6%	10,9%	11,1%	11,4%	13,2%
50-54 év (TS 1009)	Fő	171	129	107	84	49
	%	13,3%	11,6%	11,2%	10,9%	11,6%
55-59 év (TS 1010)	Fő	134	111	99	82	54
	%	10,4%	9,9%	10,4%	10,7%	12,7%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	24	35	51	62	3
	%	1,9%	3,1%	5,4%	8,1%	0,6%

7 Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott munkanélküliek **éves átlagát mutatja** be a fenti táblázat korcsoportos bontásban. Egy éven belül is van változás az egyes korcsoportokban, a tanéveket követően az első három korcsoportnál

tapasztalható emelkedés. A városban a 35-39 év közötti lakosság tud a legkönnyebben elhelyezkedni, míg a náluknál fiatalabban és idősebbek mutatója folyamatosan magasabb.

Ifjúság Garancia Program

Az Ifjúsági Garancia lényege, hogy azon 25 év alatti fiatalok számára, akik sem nem tanulnak, sem nem dolgoznak, a foglalkoztatási szolgálatnak meghatározott időn (a tervek szerint az első programlépcsőben 6 hónapon, további programlépcsőkben már 4 hónapon) belül valamilyen konkrét lehetőséget kell felajánlani az elhelyezkedésre, a munkatapasztalat-szerzésre, vagy a tanulásra. A program tehát több lépcsőben valósul meg. Az első szakaszban elsődlegesen (de nem kizárólag) a legalább 6 hónapja álláskeresőként regisztrált 25 év alatti fiatalok kapnak segítséget.

A cél az, hogy a nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. A szakképzetlen fiatalok esetében ez elsősorban azzal érhető el, ha visszatérhetnek a tanuláshoz, egy új lehetőséget kapnak a gazdaság igényeihez igazodó szakképzés megszerzésére. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzésére, illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítésére kell helyezni a hangsúlyt.

Magyarországon az állami foglalkoztatási szerv járási hivatalai szolgálnak Ifjúsági Garancia Rendszerbe való belépési pontként az érintett fiatalok számára.

Az Ifjúsági Garancia Rendszerben résztvevő fiatalok esetében a foglalkoztatási eszköztár mellett a közoktatás, a szakképzés, a szociális terület, az ifjúságügy eszközrendszerére is építeni kell, s ezért azokat figyelemmel is kell követni.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat az általa működtetett START programban kiemelt figyelmet fordít ezen korosztály foglalkoztatására, ugyanakkor fontosnak tartjuk a korosztály foglalkoztatását elősegítő, egyéb támogatott foglalkoztatási pályázatok nyomon követését, a források minél magasabb kihasználását.

A korábbi jogszabályi feltételeknek megfelelően az álláskereső a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által adható ellátásai két részre voltak oszthatóak: **álláskeresői járadékra**, valamint **álláskeresői segélyre**. Amennyiben valaki rendelkezett az előírt időtartamú munkaviszonnyal, az elsőként járadékot, ennek lejártát követően segélyre volt jogosult.

Jelenleg a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény szabályai szerint álláskeresői ellátás megállapítására van lehetőség, amely lehet álláskeresői járadék, és nyugdíj előtti álláskeresői segély, amelyre az a kérelmező szerezhet jogosultságot, aki – egyéb feltételek fennállása mellett – a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt megelőző 5 éven belüli életkorban van.

Álláskeresői segélyre jogosult, aki

- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresője nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2013	11 677	141	1,2%
2014	11 498	205	1,8%
2015	11 371	250	2,2%
2016	11 220	266	2,4%
2017	11 509	266	2,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélyben részesülők aránya az aktív korú lakosság csökkenő tendenciája mellett is emelkedik. Ennek oka, hogy a regisztrált álláskereső körében nő azoknak a száma, akik az álláskeresői segély jogosultsági feltételeinek megfelelnek, valamint a nyugdíj korhatár emelése miatt is nő azok száma, aki a rendszerben maradnak, de még több, mint 5 év van hátra a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárhoz.

Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt kell megállapítani, ha

- rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének *a)* pontjában, meghatározott feltételekkel, és
- a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresői járadékta ismételtelen nem szerzett jogosultságot,
- az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a *b)* pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a *b)* pontban meghatározott életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,
- korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma

Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 1301)	Álláskeresői járadékra jogosultak (TS 1201)	
		Fő	%
2013	1318	466	35,4%
2014	1069	379	35,5%
2015	948	474	50,0%
2016	784	420	53,6%
2017	604	413	68,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői járadékra jogosultak aránya a nyilvántartott álláskeresői között folyamatosan növekvő tendenciát mutat. Ennek oka a nyugdíjkorhatár emelkedése, valamint az, hogy a munkaerőpiaci érték az életkor előrehaladtával még mindig csökken a munkaerőpiacon. Ennek a folyamatnak a megállítása és a munkáltatók oldaláról a szemlélet megváltoztatása különösen indokoltá válik arra tekintettel, hogy most már Kelet-Magyarországot is elérte a szakemberhiány jelensége.

Aktív korúak ellátása

Rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás

A rendszeres szociális segély szabályozásában lényeges változás következett be 2015-ben, így az adatok nem összehasonlíthatók, mivel a jogosultsági kör sem fedti egymást.

Az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján egészségkárosodott személynek minősül, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban – és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.

Az a személy, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, - és nem egészségkárosodott személy illetve nem nevel 14 év alatti gyermeket, akinek az ellátását nem tudja napközbeni ellátást biztosító intézményben illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben megoldani, - foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (Fht) jogosult.

Az Fht. ellátásban részesülők átlagos száma emelkedik. Ennek oka, hogy egyre többen szerzik meg a jogosultsági feltételeket.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	1 739,00	14,89%	97,00	7,36%
2014	1 410,00	12,26%	141,00	13,19%
2015	1 330,00	11,70%	205,00	21,62%
2016	104,00	0,93%	250,00	31,89%
2017	125,00	1,00%	265,00	43,87%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2012. évtől pályázati források felhasználásával 'START' mintaprogramot indított a település, mely a korábban már működő közhasznú foglalkoztatással kiegészülve a legjelentősebb forma a településen, amelyet az önkormányzat 2015-ben és 2016-ban az előző évek tapasztalatait beépítve tovább működtetett. A Járási Startmunka programok mellett, képzésekkel kiegészülő hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási munkaprogramokat is működtetett Hajdúnánás Városi Önkormányzat.

Startmunka Program és közfoglalkoztatás Hajdúnánáson

A közfoglalkoztatás helye és szerepe a munkaerőpiacon jelentős átalakuláson ment keresztül az elmúlt 5 évben. A közfoglalkoztatotti létszám folyamatosan csökken.

Közfoglalkoztatás 2017.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat 2017-ben újra sikerrel pályázott közfoglalkoztatási programok megvalósítására. Az előző évek gyakorlata alapján járási startmunka célprogramok, illetve hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok megvalósítására is sor kerülhetett.

Járási startmunka programok: Ebben a foglalkoztatási formában mindösszesen 477 fő egyidejű foglalkoztatása nyílt lehetőség. A járási startmunka programok jellemzője, hogy a pályázat kiírásakor egyértelműen meghatározásra és vállalásra kerültek azok a mutatószámok, amelyeket teljesíteni kell a program zárásáig. Ezeket a mutatószámoktól eltérni, csak hatósági szerződés módosítással lehetett volna. Ezen mutatók mennyisége pályázonként eltért függően az adott célprogramban bevont közfoglalkoztatottak létszámától, és a megvalósításra biztosított állami forrástól.

Mezőgazdasági járási start munka program:

190 fő bevonásával 2018. március 1-jén folytatásra került értékteremtő startmunka programunk. A program megvalósítása során az alábbi tevékenységekben vehetnek részt a közfoglalkoztatottak:

- Zöldség és kultúrnövények termesztése
- Dísnövények termesztése
- Fóliasátras növénytermesztés, gyógynövénytermesztés
- Szántóföldi növénytermesztés

• Állattartás - és tenyésztés

A mezőgazdasági tevékenységben résztvevők használható tudásra tettek szert veteményezés, növényápolása és betakarítása vonatkozásában. Jellemzően háztáji növénytermesztéssel és állattenyésztéssel valamint idényjellegű munkák vállalásával egészítették ki közfoglalkoztatási munkabérüket.

Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási járási start munka program:

A járási startmunka programok ezen típusában új értéket létrehozó cisősorban a helyi közösség számára fontos, a településre jellemző tevékenységek tervezhetőek.

Városunk 2014-től folyamatosan két tevékenységi területtel tervezte ezen célprogramot.

Építőipari tevékenység:

Bocskai u. 79.

A program keretében a Bocskai u. 79. szám alatti társasház részbeni felújítása került tervezésre.

Betonelem gyártás

A pályázat keretében betonelem gyártás is fog zajlani. Az elkészült elemeket a párhuzamosan futó Startmunka programokban kerül felhasználásra

- Térkő: járdák felújítása
- Árokburkoló elem: belvízelvezető rendszerek karbantartása
- Betonoszlop: Illegális hulladéklerakó helyek felszámolása, Mezőgazdasági program

Kézműves tevékenység:

Városunkban korábban működő helyi kismesterségek még fellelhető tudásbázisát beépítve programunkban az alábbi tevékenységek kerültek az elmúlt években beépítésre:

Szalmafónás, hímzés és varrás, nemezelés, bőrdíszmű gyártás, fazekasság, szövés

A 2017. évi kézműves program megvalósítását nehezítette, hogy év közben több alkalommal nagy létszámban közvetítettek varró szakmával és gyakorlattal rendelkező munkavállalókat az elsődleges munkaerőpiacra.

A két értékteremtő programként is definiált pályázat mellett szociális jellegű startmunka programok is működtek városunkban. Ezek a pályázati lehetőségek és az abban résztvevők nagyban segítették önkormányzatunk városüzemeltetési feladatait.

Illegális hulladéklerakó helyek felszámolása járási start munka program:

2012 óta folyamatos résztvevője Hajdúnánás az illegális hulladéklerakó helyek felszámolása programoknak. A pályázat keretében lehetőség nyílt a hulladékmentesítés mellett, zárható kuka kennelek elkészítésére, a hulladékok újra képződését megakadályozó kerítések építésére. Ezzel együtt 2017-ben az alábbi tevékenységek elvégzése valósult meg:

- Hajdúnánás-Tedejen két illegális hulladék-lerakóhely felszámolása
- Keleti - fő csatorna környezetének folyamatos karbantartása
- Külterületi utak mellett felhagyott hulladékok felszámolása
- Köztisztasági feladatok
- Köztéri kuka kennelek elkészítése

Mezőgazdasági földutak karbantartása járási start munka program:

A programban keretében 2017-ben 48 kilométer mezőgazdasági földút rendbetételét vállaltuk. További vállalás, hogy a dűlő utak mentén 2000 darab nyárfát ültetünk. A programban vállalt kötelezettségek teljesítése megtörtént.

Belvízelvezető rendszerek karbantartása járási start munka program:

- Belterületi vízelvezető árkok rendbetétele: 780 méter
- Földmedrű árkok burkolása, saját gyártású trapéz mederburkoló elemmel: 850 méter
- Árkok iszaptalánítás: 7 300 méter
- Bozót és cserjeirtás: 1600 méter
- Kapubejárók átereszeinek, támfalainak a javítása: 24 db

Mezőgazdasági területek belvízelvezető csatornáinak a kotrása 10,6 km
Víznyelő aknák tisztítása

Belterületi utak karbantartása járási start munka program:

- Járdá felújítása térkő burkolatú felülettel (Bajcsy Zs. tér (vasúti átjáró és a Hajdú u. között) valamint Jókai u. (a Hajdú u. és a Baross u. között) 22 000 darab térkő
- Járdá felújítása betonfelülettel 550 m²
- Út kátyúk megszüntetése: 650 m²
- Utak tisztítása
- Útburkolati jelek átfestése: 300 m²
- Útpadka felületének egyengetése
- Parkoló építés: Ifjúság u.
- Út területének kaszálása

Utak, járdák, árkok felújítása:

A városfejlesztési iroda és a közterület felügyelet által felmért problémák, város lakok kérelme panasza, egyéb közfoglalkoztatási kötelezettségek alapján kerül meghatározásra az éves munkaterv.

Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok:

2017. március 1-től ebben a foglalkoztatási formában 90 fő egyidejű foglalkoztatására nyílt lehetőség. Ebben a programban az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak segítségével vehettek részt a közfoglalkoztatottak:

- Kézbesítési eljárói feladatok ellátása
- Önkormányzati épületek karbantartása (festés, asztalos ipari munkák, lakatos munkák, kőműves)
- Önkormányzati ingatlanok takarítása
- Köztisztasági feladatok elvégzése
- Téli siktalanítási feladatok
- Önkormányzat tulajdonában lévő gépek karbantartása
- Adminisztrációs munkák segítése
- Nyári napközi munkájának segítése

Ezen túl hosszabb időtartamú közfoglalkoztatási programok keretében alapkompétencia képzések elvégzésére nyílt lehetőség 20 fő részére.

Jogszabályi változások:

A 1139/2017. (III.20) **Kormányhatározat** rögzíti a Magyar Kormány azon szándékát, hogy a magyar gazdaság erősödésével lehetőséget kíván teremteni a közfoglalkoztatottak piaci alapú munkavállalására. A Kormányhatározat értelmében a nemzetgazdasági miniszter és a belügyminiszter felelőssége megteremteni annak lehetőségét, hogy felmenő rendszerben minél több közfoglalkoztatott kerüljön át az elsődleges munkaerőpiacra.

Ennek módja, hogy a közmunkaprogramba való „automatizált” bekerülés rendszerébe több korlátozó szabályozás kerül beépítésre. 2017. április 1. óta az alábbi szempontoknak megfelelő munkavállalókat a Járási Hivatal **nem közvetítik ki közfoglalkoztatásba:**

- 25 év alatti munkavállalókat Ifjúság Garancia Rendszerbe kell irányítani. Közfoglalkoztatásba nem közvetíthetők.
- Azon személyek akik várhatóan képesek önállóan elhelyezkedni (kivéve 3 sikertelen közvetítés, illetve 3 hónapig nem tud a járási hivatal részükre munkát biztosítani)
- Szakképzettséggel rendelkezők (kivéve 3 sikertelen közvetítés, illetve 3 hónapig nem tud a járási hivatal részükre munkát biztosítani)
- A regisztrált álláskereső olyan szakmával rendelkezik (akár OKJ-s) ami keresett szakmának minősül.
- Az újonnan regisztráló álláskeresőt 3 hónapig nem lehet közfoglalkoztatásban alkalmazni.
- Eltérő szabályozás a hagyományos és a startmunka programok között (hagyományos közfoglalkoztatásban csak tartós álláskereső, IHT-ban részesülők, alacsony iskolai végzettségűek)

Az elsődleges munkaerőpiacon jelentkező munkaerőhiány miatt 2017-ben jelentős igény mutatkozott a közfoglalkoztatásban évek óta bevont szakmával rendelkező munkavállalók iránt. A korábban idénymunkában foglalkoztatott, fizetetlen szabadságon lévő dolgozóknak teljes munkaidős 1 évet meghaladó munkalehetőséget kínált a versenyszféra. Ezen túl a közfoglalkoztatási munkabér, a minimálbér valamint a bérminimum közötti növekvő különbség a közmunkaprogramból való kilépésre motiválta az abban résztvevőket.

2017-ben több alkalommal 500 fő alá csökkent a közfoglalkoztatásban résztvevők létszáma, melyre 5 éve nem volt példa. Az előző években kiegészítő támogatásokra pályáztunk, hogy minden - a közmunka iránt érdeklődő - regisztrált álláskereső számára munkát tudjunk biztosítani, ezzel szemben 2017-ben a megüresedő álláshelyek tekintetében a munkaerőpótlás nehézkes volt.

A közfoglalkoztatás helye és szerepe folyamatosan változik. Az egyes célprogramok segítségével az abban résztvevők munkavégző képessége szinten tudott maradni, illetve az átképzési lehetőségek használható tudáshoz juttatták a közmunkában résztvevőket. A szakképzett munkavállalók kilépésével a programok újra gondolása, a közfoglalkoztatás helyi rendszerének újra szervezése szükséges. A hangsúlyok mindinkább a szociális foglalkoztatás irányában tevődnek át, mivel a közmunka az alacsony iskolai végzettséggel, egészségügyi és mentális problémával küzdő tartósan álláskereső számára nyújthat a későbbiekben lehetőséget. Ebben a rendszerben a mennyiségi és teljesítmény mutatók helyett a szociális segítői és mentorálási feladatok erősítése szükséges. Fontos, hogy a közfoglalkoztatás lehetősége továbbra is elérhető legyen azok részére, akiknek továbbra sincs esélye az elsődleges munkaerőpiacon munkavállalóként megjelenni.

3.4 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Magyarország szociálpolitikai rendszere az egyes problémátípusokra célzottan reagáló segélyezési rendszert alakított ki, amely a segítségnyújtás szempontjából három pilléresnek tekinthető: beavatkozó, megelőző, és korrigáló. Az ellátó rendszer szereplői az állam, az önkormányzatok és a non-profit szektor.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szt.) kötelezően előírt pénzbeli és természetbeni ellátások teljes körűen biztosítottak.

Önkormányzatunk mindig is élen járt a **diszkrecionális segítségnyújtásban**, ezért a kötelezően előírt ellátások mellett saját forrású szociális támogatásokkal is közreműködik a település lakossága szociális biztonságának fenntartásában.

2015. március 1-jével átalakult Magyarország szociális támogatási rendszere. A változtatásokkal több segélyezési forma megszűnt, átalakult, más szervtől vált igényelhető, mint korábban. A szociális támogatások egy részét a **járási hivatalok**, egy részét pedig az **önkormányzatok** biztosítják. Az önkormányzatok rendeleteikben határozhatják meg, hogy a települési támogatás keretében milyen célra, mekkora összegű támogatást nyújtanak.

Rendkívüli települési támogatás a lakásfenntartási támogatás, az adósságcsökkentési támogatás, valamint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a gyógyszerkiadások viseléséhez és a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtott települési támogatás.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások - így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény által a járási hivatal feladat- és hatáskörébe tartozó szociális ellátások, valamint az önkormányzat által saját hatáskörben biztosított és finanszírozott pénzbeli és természetbeni ellátások:

Járási hivatal	Önkormányzat
időskorúak járadéka	lakhatási támogatás

foglalkoztatást helyettesítő támogatás	gyógyszertámogatás
egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	krízis segély
ápolási díj	tűzifa támogatás
közgyógyellátás	rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatás
egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapításra	temetési támogatás
	köztemetés
	„... év első újszülött gyermeke Hajdúnánáson támogatás”
	gyermekszületési támogatás
	szociális földprogram

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az önkormányzat által nyújtott támogatások

Ssz.	Támogatási forma	Hatáskört gyakorló	Jellege
1.	lakhatási támogatás	jegyző	havonta
2.	gyógyszertámogatás	jegyző	
3.	krízis segély	jegyző	eseti
4.	tűzifa támogatás	jegyző	
5.	rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatás	ESZB	
6.	temetési támogatás	ESZB	
7.	köztemetés	polgármester	
8.	„... év első újszülött gyermeke Hajdúnánáson támogatás”	polgármester	
9.	gyermekszületési támogatás	polgármester	
10.	szociális földprogram	polgármester	

Forrás: helyi adatgyűjtés

1. Lakhatási támogatás

Lakhatási támogatás villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez, a lakáscélú pénzüintézeti kölcsön törlesztőrészletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez nyújtható. Lakhatási támogatásra jogosult az a személy,

- a) aki a kérelemben megjelölt lakásban bejelentett lakcímmel, vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, abban **életvitelszerűen lakik**, és annak tulajdonosa, haszonélvezője, bérlője vagy az önkormányzat tulajdonában álló lakás bérlője,
- b) akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó **havi jövedelem nem haladja meg** az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (71.250,-Ft), és
- c) akinek háztartása egyik tagjának **sincs vagyona**.

Év	2015	2016	2017
Megállapított támogatás száma	1116	1016	819

Forrás: helyi adatgyűjtés

2. Gyógyszertámogatás

A jegyző rászorultsági alapon gyógyszertámogatást biztosít annak a személynek, aki a gyógyító ellátásának költségeit létfenntartása veszélyeztetése nélkül nem képes viselni. A gyógyszertámogatást egy évre kell megállapítani, havi 5.000,- Ft összegben.

Év	2015	2016	2017
Megállapított támogatás száma	75	81	62

Forrás: helyi adatgyűjtés

3. Krízis segély

Krízis segély annak a személynek nyújtható, akinek esetében a rendeletben foglalt feltételek fennállnak, s akinek ezáltal a létfenntartása átmenetileg lehetetlenné, vagy nagy fokban veszélyeztetetté válna. A támogatás összegének felhasználásáról a támogatott a felhasználást igazoló okiratokkal, bizonylatokkal, számlákkal köteles elszámolni.

Év	2015	2016	2017
Megállapított támogatás száma	37	37	12

Forrás: helyi adatgyűjtés

4. Tűzifa támogatás

Az önkormányzat térítésmentesen tűzifát biztosít azon szociálisan rászoruló személynek, aki a kérelmet október 15. és február 28. között időszakban benyújtja. A támogatás mennyisége háztartásonként és alkalmonként 3 mázsa lehet.

A fenti időszakban 95 kérelem érkezett tűzifa támogatás iránt, melyből 17 háztartás két alkalommal nyújtott be kérelmet.

5. Rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatás

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság rendkívüli élethelyzetben nyújtott települési támogatásban részesítheti azt a személyt, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzd.

Az éves keret terhére minden decemberben adományozás kerül megszervezésre, melynek során tartós élelmiszer csomag kerülnek kiosztásra a rászoruló háztartások között.

Év	2015	2016	2017
Megállapított támogatás száma	693	1017	819

Forrás: helyi adatgyűjtés

6. Temetési támogatás

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság temetési támogatást annak az elhalt temetéséről gondoskodó személynek állapíthat meg, akinek

- az egy főre számított havi családi jövedelme az öny. 150 %-át (42.750,- Ft),
- egyedül élő esetén az öny. 250 %-át nem haladja meg (71.250,- Ft).

Év	2015	2016	2017
Megállapított támogatás száma	62	72	46

Forrás: helyi adatgyűjtés

7. Köztemetés

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete - a halálesetről való tudomásszerzést követő huszonegy napon belül - gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha

- a) nincs vagy nem lehet fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- b) az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Az elhunyt személy utolsó lakóhelye szerinti települési önkormányzat

- a) a költségeket hagyatéki teherként a területileg illetékes közjegyzőnél bejelenti, vagy
- b) az eltemettetésre köteles személyt a köztemetés költségeinek megtérítésére kötelezi.

Köztemetés elrendelésére 6 esetben került sort, melynek hagyatéki teherként történő megtérítéséről – mint, az elhunyt személy utolsó lakóhelye szerinti települési önkormányzat –gondoskodtunk.

Év	2015	2016	2017
Megállapított támogatás száma	7	4	6

Forrás: helyi adatgyűjtés

8. „... év első újszülött gyermeke Hajdúnánáson támogatás”

A polgármester egyszeri 50.000 Bocskai Korona támogatást állapít meg a naptári év első szülött, Hajdúnánási állandó lakóhellyel rendelkező gyermek törvényes képviselője számára, ha a gyermek legalább egyik törvényes képviselője a gyermek születését megelőzően egy éve folyamatosan bejelentett Hajdúnánási állandó lakóhellyel rendelkezik, és életvitelszerűen is Hajdúnánáson él.

9. Gyermekszületési támogatás

Egyszeri 30.000 Forint értékű Bocskai Korona értékű gyermekszületési támogatásra jogosult minden 2015. január 1-je után született gyermek, szülőjének kérelmére, akinek legalább egyik szülője legalább a gyermek születését megelőző 1 éve hajdúnánási állandó lakos, vagy hajdúnánási tartózkodási hellyel rendelkezik.

Év	2015	2016	2017
Megállapított támogatás száma	137	145	137

Forrás: helyi adatgyűjtés

Aktív korúak ellátása:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban vagy [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legálább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

A jogszabály szerint a megélhetés akkor nem biztosított, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs.

Az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

a) egészségkárosodott személynek minősül, vagy

b) 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel - feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult.**

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2016. márc. 1-től (TS 5401) (2015. február 28.-ig rendszeres szociális segélyben részesülők (TS 1401))		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési segély - TS 7015 negyedévek átlagában számolva)	
	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2013	1 739,00	14,89%	97,00	7,36%
2014	1 410,00	12,26%	141,00	13,19%
2015	1 330,00	11,70%	205,00	21,62%
2016	104,00	0,93%	250,00	31,89%
2017	125,00	1,00%	265,00	43,87%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ápolási díj

Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Ápolási díjra jogosult - a jegyes kivételével - a hozzátartozó [új Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont], ha állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos, vagy tartósan beteg 18 év alatti személy gondozását, ápolását végzi.

Az ápolási díjat - a 43/B. § (1) bekezdésében foglalt méltányos ápolási díj kivételével - az ápolást végző személy lakóhelye szerint illetékes járási hivatal állapítja meg.

Az ápolást végző személy számára egyidejűleg csak egy ápolási díjra való jogosultság állapítható meg, továbbá egy ápolott személyre tekintettel csak egy ápolást végző személy számára állapítható meg ápolási díj.

Súlyosan fogyatékos személy az, akinek

aa) segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,

ab) hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,

ac) értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt közepsúlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy közepsúlyosnak minősíthető (BNC szerinti besorolása: F84.0-F84.9),

ad) mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes

és állandó ápolásra, gondozásra szorul;

b) tartósan beteg az a személy, aki előreláthatólag három hónapnál hosszabb időtartamban állandó ápolást, gondozást igényel.

A járási hivatal - kérelemre - **kiemelt ápolási díjra való jogosultságot állapít meg** annak a személynek, aki

a) komplex minősítés alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (a továbbiakban: Mmtv.) 3. § (2) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti minősítési kategóriába sorolt hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy

b) olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegsége vagy fogyatékosásra tekintettel folyósítják.

A járási hivatal a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző, de a kiemelt ápolási díjra való jogosultság feltételeinek meg nem felelő személy kérelmére **emelt összegű ápolási díjat állapít meg.**

A fent leírtak alkalmazása során fokozott ápolást igénylő az a személy, aki mások személyes segítségével nélkül önállóan nem képes

a) étkezni, vagy

b) tisztálkodni, vagy

c) öltözködni, vagy

d) illemhelyet használni, vagy

e) lakáson belül – segédeszköz igénybevételével sem – közlekedni,

feltéve, hogy esetében az a)–e) pontokban foglaltak közül legalább három egyidejűleg fennáll.

A járási hivatal a (2) bekezdésben foglalt feltételek fennállásáról a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő szakértő szakvéleménye alapján dönt.

Az ápolási díj alapösszege a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény alapján 2017. január 1-jétől 31.000 Ft-ra (alapösszegű ápolási díj), 46.500 Ft-ra (emelt összegű ápolási díj), illetve 55.800 Ft-ra (kiemelt összegű ápolási díj) emelkedtek.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

Év	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5901)	Ápolási díj, méltányossági alapon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 5902)	Összesen
----	---	---	----------

2013	n.a.	n.a.	178
2014	n.a.	n.a.	191
2015	n.a.	n.a.	106
2016	n.a.	n.a.	110
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása

A járási hivatal azon személyek részére, akik nem jogosultak egészségügyi szolgáltatásra, és szociális rászorultságuk fennáll, az Szt. értelmében 1 évre szólóan hatósági bizonyítványt állít ki ahhoz, hogy térítésmentesen igénybe vehessék a szolgáltatást.

A járási hivatal az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát,

a) akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át,

b) aki egyedülálló és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

a) a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át,

b) az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át.

2018. évtől az időskorúak járadékának (1) bekezdés szerinti jövedelmi jogosultsági határai Tny. 62. § (1) bekezdésében meghatározott szabályok szerint, a nyugdíjemeléssel megegyező arányban emelkednek.

Az időskorúak járadéka jövedelmi jogosultsági határainak forintban kifejezett összegét a Kormány évente rendeletben meghatározza.

Az ellátás összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85, 100 %-ával egyenlő. Egyedülálló, 75 éves igénylő esetén pedig az öregségi nyugdíj. 135 %-a.

Az időskorúak járadéka nyugdíjpótló juttatás, bevezetésével házastársi pótlékra és házastársi jövedelepótlékra új igényjogosultságot a társadalombiztosítási szerv nem állapít meg.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	14,00
2014	10,83
2015	16,53

2016	18,40
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatait összegezve megállapítható, hogy **alacsony azoknak a száma**, akik ebben az ellátásban részesülnek. Ez adódhat abból, hogy egyre többen rendelkeznek öregségi nyugdíjra jogosító szolgálati idővel, másfelől gyakran találkozunk azzal az esettel, hogy a házastárs jövedelme következtében a kérelmező jövedelme meghaladta a jogszabályban előírt összeghatárt.

Közgyógyellátás

Az Szt. alapján a szociálisan rászorult személyek részére közgyógyigazolvány állítható ki az egészségi állapot megőrzése, illetve helyreállítása érdekében. A közgyógyellátásra való jogosultságnak három formáját határozza meg a törvény, melyek közül az alanyi és normatív alapon való jogosultság elbírálása a törvény alapján történik, mely a járási hivatal hatáskörébe tartozik.

A méltányossági közgyógyellátás helyébe lépő gyógyszerámogatásra való jogosultság feltételeit pedig a települési önkormányzatoknak helyi rendeleteikben kell szabályozniuk.

Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra

- a) az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
- b) az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy;
- c) a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
- d)
- e) a központi szociális segélyben részesülő;
- f) a rokkantsági járadékos;
- g) az, aki

ga) rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,

gb) az Mmtv. 30. § (4) bekezdés b) pont ba) alpontjának vagy 32. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,

gc)

gd) az Mmtv. 31. §-ának alkalmazásával öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy

ge) öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon a ga) vagy gb) alpont hatálya alá tartozott;

- h) az, aki, vagy aki után szülője, vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak a jogszabály által elismert térítési díja (a továbbiakban: rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át (2850 Ft-ot) meghaladja, feltéve hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (28.500 Ft-ot), egyedülélő esetén 150%-át (42.750 Ft-ot).

Fentiekén túl, az a **szociálisan rászorult** személy is jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében az ÖR-ben meghatározott feltételek fennállnak.

E szerint a jegyző rászorultsági alapon gyógyszerámogatást biztosít annak a személynek, aki a gyógyító ellátásának költségeit létfenntartása veszélyeztetése nélkül nem képes viselni.

A gyógyító ellátás költségének mértéke abban az esetben veszélyezteti a létfenntartást, amennyiben az egy főre számított havi családi jövedelemhatár

- a) az öny. 150 %-át,
- b) két közeli hozzátartozóból álló család esetén az öny. 180 %-át,

- c) egyedül élő esetében 250 %-át,
- d) kivételes méltánylást érdemlő, az 1. § (4) bekezdés b) pontja esetében 270 %-át nem haladja meg,

és a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértéke az öny. 30 %-át eléri.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2013	651
2014	814
2015	795
2016	817
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hadigondozás

A **hadigondozás** szabályait a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény tartalmazza (a továbbiakban: Hdt.) tartalmazza.

E törvényben megállapított feltételek alapján hadigondozásra jogosult az a magyar állampolgár, aki

- a) katonai szolgálat,
- b) kötelező katonai előképzés,
- c) légitámadás,
- d) hadinűvelet, vagy
- e) visszamaradt robbanóanyag felrobbanása

(a továbbiakban együtt: szolgálat) során vagy következtében (a továbbiakban együtt: következtében) testi épségének vagy egészségének károsodása folytán hadieredetű fogyatkozást szenvedett (a továbbiakban: hadirokkant), továbbá akit hadigyámoltként, hadiözvegyként, hadiárvaként, hadigondozott családtagként, a 14/A. § szerinti volt hadiárvaként, a 15/A. § szerinti volt hadigyámoltként vagy volt hadigondozott családtagként kell gondozásba venni.

A fentiekben foglaltakat megfelelően kell alkalmazni arra a nem magyar állampolgárra is, aki a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXVII. törvény alapján kiadott „Magyar igazolvány”-nyal vagy „Magyar hozzátartozói igazolvány”-nyal rendelkezik, feltéve, hogy a lakóhelye szerinti szomszédos állam joga szerint a magyar állampolgárság felvétele a szomszédos állam szerinti állampolgárságtól való megfosztással jár.

Hadigondozottak:

- *hadirokkant*: aki szolgálat során vagy következtében testi épségének vagy egészségének károsodása folytán hadieredetű fogyatkozást szenvedett
- *hadiözvegy*: a szolgálat következtében meghalt személy - katonai szolgálat esetén a Magyarország területéről katonai szolgálatra bevonult és a katonai szolgálat következtében meghalt személy - özvegye. Hadiözvegy továbbá
 - a) a hadirokkantként hadigondozásba vett, vagy
 - b) okirattal bizonyított hadieredetű fogyatkozást szenvedett személy özvegye is, ha a házasságot a hadieredetű sérülés bekövetkezte előtt kötötték, vagy a házastárs halálakor már legalább 5 éve együtt éltek, vagy házasságukból gyermek született.
- *hadiárva*: a szolgálat következtében meghalt személynek, illetőleg a meghalt hadirokkantnak a gyermeke a Hdt. 4. §-ban meghatározott feltételek fennállása esetén.
- *hadigyámolt*: a hadirokkant gyermeke hadigyámoltnak minősül

a) a gyermek tizenhatodik életévének betöltéséig;

b) ha oktatási intézmény nappali tagozatán tanul, a tanulmányok tartamára, de legfeljebb a huszonötödik életév betöltéséig;

c) ha a gyermek az a) és b) pontban meghatározott időtartam alatt tartósan megrokkann, ennek az állapotnak a tartamára, a gyermek életkorára tekintet nélkül, feltéve, hogy munkaképességének csökkenése a 67%-ot, illetve egészségkárosodása az 50%-ot elérte.

- *hadigondozott családtag*: a szolgálat következtében meghalt személynek, illetőleg a hadirokkantnak az általa életében ténylegesen eltartott, 60. évét betöltött, vagy legalább 67%-ban csökkent munkaképességű, illetve legalább 50%-os egészségkárosodású szülője, nagyszülője, testvére és féltestvére.

A hadigondozottakat járadék illeti meg, továbbá egyösszegű térítés is a Hdt.-ben meghatározott feltételek esetén.

A járadékban részesült hadirokkant halála esetén - ha a temetés nem közkölségen történt - temetési hozzájárulást kell folyósítani annak, aki igazolja, hogy a temetés költségeit fedezte.

Az Országgyűlés a 2015. évi CIV. törvénnyel, 2015. július 4-i hatállyal módosította a Hdt.-t annak érdekében, hogy azoknak a hadiárvának, hadiözvegyeknek, hadigondozott családtagoknak, hadigyámoltaknak a sorsát is rendezze, akiket 1949. január 1-je előtt hadigondozotti ellátásra jogosultként nyilvántartásba vettek, azonban pénzellátásukat nagykorúvá válásuk miatt, vagy politikai okból megszüntették vagy szüneteltették, illetve ilyen ellátás iránti kérelmüket politikai okból elutasították, továbbá akik ez irányú kérelmüket politikai okból elő sem terjesztették.

A 2015. 12. 20-ai törvénymódosítás megnyitotta a hadigondozotti jogosultságot azon magyar állampolgárok - volt hadiárvák, volt hadigyámoltak és volt hadigondozott családtagok - számára is, akiknek igénye 1949. január 1-je előtt bekövetkezett veszteségen alapul, azonban pénzellátásukat a hadirokkantak és más hadigondozottak ellátásáról szóló 1933. évi VII. törvénycikk 6. § (1) bekezdés b) és j) pontja alapján megszüntették, vagy politikai okból megszüntették vagy szüneteltették, illetve a pénzellátás iránti kérelmüket politikai okból elutasították, továbbá akik a pénzellátás iránti kérelmüket politikai okból elő sem terjesztették.

Egyösszegű térítés: Az a hadirokkant, hadiözvegy, volt hadiárva, volt hadigyámolt és volt hadigondozott családtag, akinek a korabeli hadigondozó hatóság által megállapított pénzellátását 1944. december 22-ét követően politikai okból megszüntették, vagy szüneteltették, illetve ilyen ellátás iránti kérelmét politikai okból elutasították, továbbá aki ez irányú kérelmét politikai okból elő sem terjesztette, az elmaradt pénzellátás kompenzálására egyösszegű térítésre jogosult. Meg kell állapítani az egyösszegű térítést annak a hadirokkantnak és hadiözvegynek, akinek hadigondozotti igényjogosultsága 1991. december 31-e előtt fennállt, de számára pénzellátást ezen időpontot követően állapítottak meg. A pénzellátás politikai okból történő megszüntetése, szüneteltetése, illetve elutasítása bizonyítására dokumentumok hiányában a kérelmező írásos nyilatkozata elfogadható.

3.5. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

A hajdúnánási lakásállományon belül a tulajdon viszonyok eloszlása hasonló az országos átlaghoz. A lakások túlnyomó többsége magántulajdonban van (6924 db) az össz lakásszám csupán 5 százaléka önkormányzati tulajdonú bérlakás. 26 lakás van egyéb, minden bizonnyal valamilyen cég tulajdonában. Nincsenek adataink az elégtelen lakhatást biztosító lakások számáról. Városunkra nem jellemző a szegregátum jelenléte, bár a lakóházak műszaki állapota eltérő. Fellelhetők a városon belül rossz műszaki állapotú, elhagyott lakóépületek, melyek emberi tartózkodásra már nem alkalmasak, azonban ilyen nyilvántartásunk nincs. Ugyanígy nem rendelkezünk adatokkal azokról az épületekről, amelyek nem lakás céljára épültek, most mégis családok laknak benne. Ilyen épületek a Csepűsszőlőben lévő épületek, de a városon belül is találunk erre példát.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)	Ebbsi elégtelen lakhatási körülmények t biztosító	Bérlakás állomány (db)	Ebbsi elégtelen lakhatási körülmények et biztosító	Szociális lakásállomány (db)	Ebbsi elégtelen lakhatási körülmények et biztosító	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	Ebbsi elégtelen lakhatási körülmények et biztosító
2013	6 934	0	324	0	296	0	0	0
2014	6 936	0	324	0	287	0	0	0
2015	6 940	0	274	0	142	0	0	0
2016	6 939	0	270	0	133	0	0	0
2017	6 924	0	262	0	125	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakhatást támogató szociális ellátási forma volt a lakásfenntartási támogatás, melyet a lakások közüzemi és egyéb fenntartási költségeihez igénylehetett a rászorult lakos. A szociális ellátások rendszerének 2016-os átalakítása ezt az ellátási formát megszüntette és helyébe települési támogatásként a lakhatási támogatást vezette be. Az alábbi táblázat adatai emiatt mutatnak drasztikus csökkenést 2015-ről 2016-ra. Önkormányzatunk nem élt azzal a lehetőséggel, hogy adósságcsökkentési támogatási formát állapítson meg a rászorultak részére, így a táblázat erre vonatkozó oszlopa nem tartalmaz adatot.

3.4.2. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Összesen adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2013	1 799	0
2014	1 482	0
2015	1 395	0
2016	84	0
2017	81	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az önkormányzati lakások bérbeadására és kezelésére a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. lakás törvény, illetve a Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati tulajdonú lakások és helyiségek bérbeadásának szabályairól szóló 14/2015. (IV. 24.) Önkormányzati Rendelet (továbbiakban: Ör.) az irányadó.

Az önkormányzati lakások bérbeadására és kezelésére a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény, illetve az önkormányzati tulajdonú lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérbeadásának szabályairól szóló 16/2017. (V. 26.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Lakásrendelet) az irányadó.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat – a szociális segítségre szorulóknak a lakásokkal való ésszerűbb, a piaci viszonyokhoz is igazodó gazdálkodás megteremtése érdekében 2017 januárjában **lakáskonceptiót** fogadott el.

Lakásállomány 2018. évben			
	Határozatlan idő	Határozott idő	Összesen
Szociális alapon	50	74	124
Piaci alapon	49	43	92
Fecskelakás	0	16	16

Szükséglakás	0	1	1
---------------------	---	---	---

Forrás: helyi adatgyűjtés

Az alábbi táblázatból látható, hogy jelentős igény mutatkozik városunkban az önkormányzati lakások iránt.

	Meghirdetésre került bérlakások száma		Meghosszabbítások száma	
	szociális alapon	nem szociális alapon	szociális alapon	nem szociális alapon
2016 július			9	
2016 augusztus				
2016 szeptember			3	
2016 október			5	
2016 november	1 lakás/8 pályázat		3	
2016 december	1 lakás/10 pályázat	1 lakás/4 pályázat 1 lakás/1 pályázat		
2017 január	1 lakás/13 pályázat 1 lakás/6 pályázat 1 lakás/4 pályázat 1 lakás/5 pályázat		8	
2017 február	1 lakás/4 pályázat 1 lakás/ 2 pályázat 1 lakás/11 pályázat	1 lakás/3 pályázat 1 lakás/5 pályázat 1 lakás/4 pályázat	4	
2017 március		1 lakás/ 6 pályázat	10	1
2017 április	1 lakás/ 5 pályázat 1 lakás/ 4 pályázat 1 lakás/ 8 pályázat		13	
2017 május			12	
2017 június	1 lakás/ 5 pályázat 1 lakás/ 10 pályázat	1 lakás/ 8 pályázat	7	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A lakásrendelet alapján az évente bérbbe adott lakások közül legalább **60%-ot szociális jelleggel** kell bérbbe adni. Ez az arány csak akkor csökkenthető, ha a meghirdetett pályázatra szociálisan rászoruló személy nem jelentkezik. Amennyiben egy pályázó az azonos időpontban meghirdetett lakások közül több lakás bérletére nyújt be pályázatot, a sorrendiséget jelölnie kell. A pályázati ajánlatokat a meghirdetett lakásokra a Hivatal által rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani két tanú aláírásával, a szükséges mellékletek csatolásával. A pályázati feltételeknek megfelelő pályázatokat az Egészségügyi és Szociális Bizottság véleményezi. A pályázók közül a **bérlő személyét a képviselő-testület választja ki.**

3.4.1. Szociális jelleggel történő bérbeadás

Szociális helyzet alapján önkormányzati bérlakásra az a személy **jogosult**, akinek az egy főre jutó havi nettó átlagjövedelme nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíjminimum

- családban élők esetében - a vele együttműködőket számítva - 200 %-át,
- egyedülálló esetén 250 %-át,
- gyermektelen fiatal házaspár esetében 250 %-át,
- gyermekét, gyermekeit egyedül nevelő szülő esetében 250 %-át.

Nem jogosult szociális helyzet alapján önkormányzati bérlakásra az a személy vagy a vele együtt költöző:

- aki lakóingatlan tulajdonjogával rendelkezik, kivéve, ha az ingatlanra más személy javára szóló hasznélvezeti jog van bejegyezve,
- aki lakóingatlanra vonatkozó hasznélvezeti joggal rendelkezik,

- c) aki rendelkezik a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvény szerint meghatározott vagyonnal,
- d) aki saját tulajdonú lakóingatlanát 5 éven belül elidegenítette, kivéve azt a pályázót, vagy pályázóval együtt költöző személyt, akinek a lakóingatlana kényszerértékesítésre került,
- e) aki 10 éven belül pénzbeli térítés ellenében mondott le bérlakásáról,
- f) aki már rendelkezett önkormányzati bérlakással, melyet kedvezményesen megvásárolt,
- g) akinek a bérleti jogviszonyát neki felróható okból a bérbeadó felmondással megszüntette,
- h) aki önkormányzati lakásban lakik jogcím nélkül használóként, valamint
- i) aki szociális, jövedelmi, vagyoni viszonyaira vonatkozóan olyan valótlan adatot közöl, amely számára jogtalan előnyt jelent.

A pályázók közül előnyben kell részesíteni azokat:

- a) akiknek a háztartásában 18 éven aluli gyermek(ek) van(nak),
- b) akiknél a családban fertőző betegségben, vagy súlyos egészségkárosodásban szenvedő személy van,
- c) akik hajléktalanok, valamint szükséglakásban, zsúfolt vagy egészséget veszélyeztető lakáskörülmények között laknak.

A szociálisan rászorult személynek **bérbe adható lakásnagyság** – a vele együtt költözők számától függően - a következő:

a) fél és 1 szoba	1 - 3 fő
b) 1+fél szoba	1 - 4 fő
c) 1+2 fél, 2 és 2+fél szoba	4 - 5 fő
d) 3 és 3-nál több szoba	5 vagy 5-nél több fő

A szociálisan rászorult személlyel megkötött lakásbérleti szerződés első alkalommal 3 évre megállapított, határozott időtartamra szólhat.

Az összesen 3 éves határozott idő leteltét követően, a rászorultság fennállása esetén, a bérlő kérésére a lakásbérleti szerződést újabb határozott időtartamra, 2 évre lehet meghosszabbítani.

Az összesen 5 éves határozott idő leteltét követően, a rászorultság fennállása esetén, a bérlő kérésére a lakásbérleti szerződést újabb határozott időtartamra, 1 évre lehet meghosszabbítani.

Az összesen 6 évet meghaladó bérleti jogviszonyok esetében, a rászorultság fennállása esetén a bérleti szerződés

- a) meghosszabbítható, ha a bérlő a 65. életévét betöltötte, illetve
- b) évenként meghosszabbítható, ha a bérlő orvos által igazolt, súlyos egészségügyi állapota indokolja.

A 70. életévüket betöltött bérlők, vagy egyik bérlőtárs esetében, a rászorultság fennállásának vizsgálata nélkül, két évente meghosszabbítható a bérleti szerződés.

3.4.2. Piaci jelleggel történő bérbeadás

A piaci alapon meghirdetett lakások bérbeadása **versenyeztetési** eljárással történik. A pályázók közül az összesen előnyben, aki a versenytárgyaláson a lakbér előre és egyösszegű megfizetését a meghirdetett - legalább 6 havi - összeghez képest hosszabb időtartamra szólóan vállalja.

A lakás bérlője a piaci alapon bérbe adott lakás esetén a lakbérének három havi összegének megfelelő óvadékot köteles fizetni a bérleti szerződés megkötésekor. A befizetett óvadék után a bérlő részére kamat nem fizethető. Az óvadék a bérleti szerződés lejártát követően visszajár, ha a bérlő a lakást tisztán, rendeltetésszerű használatnak megfelelően adja vissza és a lakással kapcsolatban hátraléka nem keletkezett. Amennyiben e kötelezettségeinek nem tesz eleget, az ebből adódó követeléseket az óvadék összegéből le kell vonni.

3.4.3. Fecskelakások

A pályázónak a konkrét lakás meghatározása nélkül, a pályázati kiírásban megjelölt 4080 Hajdúnánás, Bocskai utca 79. szám alatti lakásra lehet beadni pályázatát. A pályázó indokolással együtt megjelölheti, hogy a lakással kapcsolatban milyen igényei vannak (pl. földszinti), ezen igényeket azonban indokolni is kell.

A pályázatot azok a **házaspárok, illetve élettársak nyújthatják be,**

- a) akik közül a kérelem benyújtásának időpontjában legalább az egyik fél még nem töltötte be a 32. életévét,
- b) akik a házasságkötés tényét házassági anyakönyvi kivonat másolatával, az élettársi viszonyt nyilvántartásba vételről szóló okirattal igazolják,
- c) akik vállalják, hogy a pályázott lakás elnyerése esetén valamely pénzügyesnél a bérleti jogviszony időtartamára lakás-előtakarékossági szerződést kötnek, amelynek összege havonta minimum 20.000 Ft,
- d) akik közül legalább az egyik pályázó rendelkezik a Hajdúnánás Városi Önkormányzat illetékességi területén bejelentett lakó- vagy tartózkodási hellyel,
- e) akik közül legalább az egyik pályázó három hónapot meghaladó folyamatos foglalkoztatásra irányuló jogviszonnyal rendelkezik, és
- f) akiknek a pályázókat és a velük együttköltözőket is figyelembe véve – az egy főre jutó havi nettó jövedelem eléri a mindenkori öregségi nyugdíjminimum 200 %-át.

Nem jogosult „Fecskelakásra” az a pályázó vagy a vele együtt költöző:

- a) aki lakóingatlan tulajdonjogával rendelkezik, kivéve, ha az ingatlanra más személy javára szóló hasznélvezeti jog van bejegyezve,
- b) aki lakóingatlanra vonatkozó hasznélvezeti joggal rendelkezik,
- c) aki saját tulajdonú lakóingatlanát 5 éven belül elidegenítette,
- d) aki 10 éven belül pénzbeli térítés ellenében mondott le bérlakásáról,
- e) aki már rendelkezett önkormányzati bérlakással, melyet kedvezményesen megvásárolt,
- f) akinek a bérleti jogviszonyát neki felróható okból a bérbeadó felmondással megszüntette,
- g) aki önkormányzati lakásban lakik jogcím nélkül használóként, vagy
- h) aki szociális, jövedelmi, vagyoni viszonyaira vonatkozóan olyan valótlan adatot közöl, amely számára jogtalan előnyt jelentenek.

A pályázat értékelése során **előnyt jelent,** ha a pályázó

- a) a megjelölt kötelező összeget meghaladó lakás-előtakarékosságot vállal,
- b) a pályázat benyújtásakor minimum egy éve rendelkezik kedvező hitelfelvételre jogosító pénzügyesnél lakás-előtakarékossági szerződéssel,
- c) 5 évnél kevesebb idejű igénybevételekre pályázik,
- d) hosszabb idő óta rendelkezik folyamatos hajdúnánási állandó lakcímmel, vagy tartózkodási hellyel,
- e) a bérleti szerződés határidejének lejártára, illetve a szerződés bármely okból történő megszűnésének esetére szóló befogadói nyilatkozatot csatol.

A Fecskelakásra vonatkozó bérleti szerződés **első alkalommal 5 évre** megállapított, határozott időtartamra szólhat.

Az összesen 5 éves határozott idő leteltét követően, a bérlő kérésére a lakásbérleti szerződést egy alkalommal legfeljebb **további 1 évre lehet meghosszabbítani,** amennyiben

- a) a bérlőnek nincs bérleti díj, közös költség, közüzemi díj vagy helyi adó tartozása, és
- b) a bérlő a lakás karbantartásáról gondoskodott.

3.4.5. Önkormányzati bérlakások kedvezményes vétele

Az önkormányzati tulajdonú lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek elidegenítésének szabályairól szóló 26/2017. (X. 27.) önkormányzati rendelet alapján, ha az önkormányzati bérlakást a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény, illetve a lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény alapján **elővásárlási**

joggal rendelkező jogosult vásárolja meg, a vételárat **egy összegben**, vagy kérelmére havonként egyenlő részletben **legfeljebb 15 évi részletfizetési** kedvezményrel fizetheti meg.

A **vételár** a bérlő által a lakásra fordított és meg nem térített értéknövelő beruházások számlával igazolt értékével csökkentett üres és beköltözhető lakás forgalmi értékének

- a) 95 %-a a határozott időre bérbe adott lakások esetében,
- b) 75 %-a a határozatlan időre bérbe adott lakások esetében.

Ha a jogosult az **egy összegű teljesítést** vállalja, és a teljes vételárat a szerződéskötéssel egyidejűleg kifizeti, részére a vételár 10 %-ának megfelelő összegű árengedményt kell megállapítani. Szerződéskötéssel egyidejű kifizetésnek tekinthető hitelintézet illetve lakástakarékpénztár közreműködésével történő legkésőbb 150 napon belüli halasztott megfizetés is.

Ha a jogosult a vételárat **részletfizetéssel** kívánja megfizetni, a szerződés megkötésekor megállapított vételár 10 %-át egy összegben kell megfizetnie. A vételár 10 %-ának szerződéskötéssel egyidejű kifizetésének tekinthető a hitelintézet, illetve lakástakarékpénztár közreműködésével történő legkésőbb 150 napon belüli halasztott megfizetési is.

Részletfizetés esetén **az éves kamat mértéke 10 %**. Ha a jogosult a szerződés megkötésétől számított 4 éven belül fizeti meg a vételár-hátralékot, a fennálló tartozásra 5 % engedmény illeti meg.

3.4.6. Első lakáshoz jutók támogatása

2018 júliusától igényelhető az első lakáshoz jutók vissza nem térítendő, 500.000,- Ft összegű támogatása azon fiatalok részére, akik Hajdúnánáson lakást kívánnak építeni vagy vásárolni.

A támogatásta azon személyek **jogosultak**:

- a) akik Hajdúnánás város közigazgatási területén legalább egy éve állandó bejelentett lakcímmel vagy munkahellyel rendelkeznek, és
- b) akiknek egyike sem töltötte be a kérelem benyújtásának időpontjában a 30. életévét, és
- c) akiknek az egy főre jutó havi bruttó átlagjövedelme - a vele együttköltözőket számítva - nem haladja meg a bruttó 345.000 forintot, és
- d) akik házastársi kapcsolatban élnek, vagy
- e) akik élettársi kapcsolatban élnek és az élettársi kapcsolatban legalább egy gyermek született, akit közös háztartásukban nevelnek, vagy
- f) aki gyermekét egyedül neveli.

Támogatásban az a kérelmező részesülhet, akinek, továbbá házastársának, élettársának és kiskorú gyermekének, valamint vele együtt költözőnek **lakástulajdona nincs és nem is volt**. A támogatás továbbá akkor is igényelhető, ha az igénylőnek, házastársának, élettársának, kiskorú gyermekének, valamint vele együtt költözőnek

- a) együttesen legfeljebb 50 %-os tulajdoni hányada van egy olyan lakásban, amely öröklés útján került a tulajdonukba,
- b) ha a lakás résztulajdon az igénylő szülei haszonélvezetével terhelt, és a szülők tulajdonában nincs lakás, vagy építési telek.

Nem jogosult támogatásra a kérelmező, ha

- a) az önkormányzat felé fennálló bármilyen adó- vagy egyéb tartozással – házastársak, élettársak esetén akár egyikük – rendelkezik,
- b) a támogatásra irányuló kérelmében, illetve vagyonynyilatkozatában olyan valótlan adatokat közöl, melyek számára jogosulatlan előnyt jelentenek,
- c) a kérelem benyújtásakor már megkötött adásvételi szerződéssel rendelkezik.

3.6. Telepek, szegregátumok helyzete

A 286/2015. (IX. 24.) számú Képviselő-testületi Határozattal elfogadott Integrált Településfejlesztési Stratégia már nem tartalmaz szegregátumokat a településen, ezért antiszegregációs terv elkészítése,

nyomon követése sem szükséges. A dokumentum két szegregációval veszélyeztetett területet nevesít: Hajdúnánás-Tedej városrésze és a belváros-lakótelep akcióterületet. A stratégia elfogadása óta mindkét területen történtek változások, melyek a veszélyeztetettség mértékét enyhítették. Tedej városrészt bevontuk a derogációs fejlesztésbe, melynek során a településrész szennyvízelvezetést kapott, a belvárosban pedig számos lakóközösség döntött a panelek külső megújítása mellett energia racionalizálási program keretében. Elkészült a TOP-2.1.2-15-HB1-2016-00002., „Zöld város kialakítása. Aktív közösségi zöldterület kialakítása és a helyi termelői piac infrastrukturális fejlesztése Hajdúnánáson” pályázat, melynek kivitelezési munkálatai hamarosan megkezdődnek, és amelynek eredményeként a belváros-lakótelep akcióterület is kikerül a veszélyeztetett területek közül.

3.7 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Mőtv. 13. § (1) bekezdésének 4. pontja szerint helyben biztosítandó önkormányzati feladat az egészségügyi alapellátás, valamint az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások.

1. Az egészségügyi alap- és szakellátások biztosítása a város központjában, a Szalay János Rendelőintézet Kossuth u. 10. szám alatti, jelenleg kétszintes épületében folyik összesen több mint 1.600 m² alapterületen. Az intézet az évek során átalakításokkal igyekezett a növekvő számú szakrendeléseknek is helyet biztosítani.

A rendelőintézethez szorosan kapcsolódik a Városi Tüdőgondozó Intézet (Tulipán utca 35.) és a központi orvosi ügyelet (Iskola utca 11.). Hajdúnánás-Tedej városrészen (Előbáti u. 1.) háziorvosi és fogorvosi rendelés áll a lakosság rendelkezésére.

A 4 telephelyen lévő épületek mindegyike akadálymentesített, pl. babakocsival is probléma nélkül megközelíthetők a rendelő és váró helyiségek.

A településen 8 felnőtt háziorvos, 3 gyermekorvos, 4 fogorvosi praxis, iskola-egészségügyi, védőnői és foglalkozás-egészségügyi szolgálat, valamint központi ügyelet biztosítja az alapellátást, amely a székhelytelepülés Hajdúnánás lakosait köteles ellátni.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 4401)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 4301)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 4501)
2013	0	8	4
2014	0	8	3
2015	0	8	3
2016	0	8	3
2017	0	8	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hajdúnánás és Hajdúdorog szakellátását 19 járóbeteg-szakrendelés végzi, 362 szakorvosi óraszám és 113 nem szakorvosi óraszám keretében.

Az ügyeleti ellátást az önkormányzat az Országos Mentőszolgálat épületében, a rendelőintézet mögötti utcában található földszinti épületrészben biztosítja.

A fenntartó önkormányzat közbeszerzési pályázat nyomán olyan vállalkozással láttatja el az orvosi ügyeletet, amelynek szakemberei - orvosai, asszisztensei, gépjármű vezetői - az orvosi ügyeleti ellátás speciális igényeire épülő magasabb szintű ellátást tudnak biztosítani a város lakossága részére.

2. Az egészségügyi ellátásoknak a szorosan értelmezett hagyományos gyógyító munka mellett az egészségmegőrzés, egészségfejlesztés feladataiból is részt kell vállalnia.

A lakosság egészének egészségi állapotát számos tényező befolyásolja, úgy mint öröklött adottságok, életminőség, lakáskörülmények, jövedelmi helyzet, stb.

A Szalay János Rendelőintézet ellátási területén kiugróan rossz egészségi állapotú rétege nincs a lakosságnak, ugyanakkor az országos tendenciához hasonlóan településünk lakosságának egészségi állapotát is döntő mértékben befolyásolják (minimum 55%-ban) a társadalmi és gazdasági tényezők.

A lakosság egészségi állapotának figyelemmel kísérését az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 6. §-a írja elő. A törvény előírásának megfelelően a népegészségügyi szakigazgatási szerv folyamatosan tájékoztatókat készít a lakosság egészségi állapotáról. A Képviselő-testület legutóbb 2017. áprilisi ülésén kapott tájékoztatást a város közegészségügyi helyzetéről. A tájékoztatás kiemelte, hogy a városlakók egészségügyi ellátása, a lakosság egészségügyi állapotjellemezői a Magyarországi átlagot tükrözi, nincsenek kiemelkedően jó, vagy rossz mutatók településünkön.

Az Országos Egészségügyi Fejlesztéspolitikai Konceptió az egészségügyi rendszerre vonatkozóan 2020-ig meghatározó fejlesztési stratégiai dokumentum, mely hosszú távú fejlesztéseket előírányzó általános kerettervnek számít.

Az ebben meghatározott fejlesztések egy része az egészségügyi szakpolitikai döntéseket, és ahhoz kapcsolódó források leosztását kívánja befolyásolni, továbbá támogatja az olyan regionális egészségügyi rendszerek kiépítését, amelyek nagyobb költséghatékonyságot figyelembe véve a lakosság állapotát, szükségleteit folyamatosan felméri, és rendszerezi azokat. Ezek alapján az egészségügyi rendszer fejlesztésének főbb beavatkozási területei a következők: korszerű, egészség-központú egészségpolitika kialakítása; népegészségügyi intézményrendszer fejlesztése; az ellátórendszer szerkezetének és működésének beteg-központú korszerűsítése; az egészségügyi forrásképző és -elosztó rendszerek korszerűsítése; egészségügyi informatika és egészség-kommunikáció fejlesztése; humán erőforrás fejlesztése; kutatás-fejlesztés és egészségipar támogatása.

Az „Egészséges Társadalom Komplex Program” az egészségügyi ágazatban és az egészséggel, egészségiparral kapcsolatos tevékenységek területén az „egységes koncepció” szerinti fejlesztés és programalkotás eszköze. A Program több szakterületet és tárcát érintő fejlesztést tartalmaz, hiszen az egészség feltételeit jelentős részben ágazaton kívüli eszközökkel lehet befolyásolni, s az egészség társadalmi-gazdasági hatásai az ágazaton kívül is érvényesülnek, tehát az egészséges társadalom megteremtése túlmutat az egészségügyi szaktárca kompetenciáján.

Hajdúnánás vonatkozásában megállapítható, hogy városunk is kedvezőtlen statisztikai eredményeket mutat egyes, az életmóddal, mentálhigiéniével kapcsolatos indikátorok esetében, így különösen a keringési és daganatos, valamint az alkoholfogyasztással összefüggő megbetegedésekben, továbbá a befejezett öngyilkosságok vonatkozásában is.

A város lakosságának egészségi állapotát olyan betegségek jellemzik többnyire, amelyek prevenció eszközök segítségével jelentősen visszacsoríthatóak vagy a megbetegedés ideje kitolható.

Ezeknél a betegségcsoportoknál a megelőzés bizonyul a leghatékonyabb módszernek, így a prevencióra különös hangsúlyt kell fektetni.

Különböző szűrővizsgálatok elvégzésére került sor az elmúlt években az iskola–egészségügyi ellátás keretében, évente kétszer van fogászati szűrés is az óvodás korú gyermekektől a középiskolás korosztályig. Több szakrendelés végez allergiás, daganatos megbetegedések kimutatására szolgáló tesztvizsgálatot.

E felmérésekkel a vizsgálatokba bevont lakosoknak - elsősorban gyermekeknek - erősödhetnek az esélyei a különböző egészség-megőrzési, egészségfejlesztési programokba való bekapcsolódásra.

A védőnők, valamint az egészségügyben dolgozók az egyéneket célzott fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés biztosításával segíthetik a betegségek kialakulásának megelőzésében.

3. Az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése, érvényesítése városi szinten leginkább a közétkeztetésben, elsősorban a gyermekétkeztetésben nyomon követhető.

A gyermekétkeztetés célja, hogy az ellátottakat étkezési időben, életkoruknak és élettani igényeiknek megfelelő minőségű és összetételű táplálékhoz juttassa. Feladatai közé tartozik, hogy képviselje az egészséges táplálkozás szemléletét, gyakorlatát és annak megismertetésével, és elfogadtatásával járuljon hozzá az egészség megőrzéséhez, legyen befolyással a gyermekek ízlésének, helyes táplálkozási magatartásának, étkezési kultúrájának formálására. A gyermekétkeztetéssel kapcsolatos további megállapítások a 4.3 pontban kerültek kifejtésre.

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal arra vonatkozóan, hogy ért-e valakit hátrányos megkülönböztetés a szolgáltatások nyújtása során. Igénylő Bánásmód Hatóságnál folyamatban lévő eljárásról nincs tudomásunk.

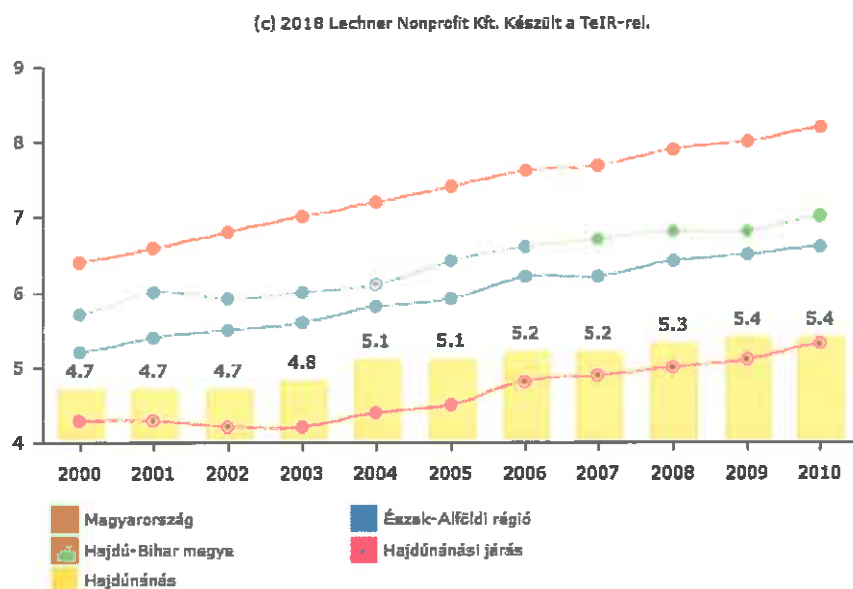
3.8. Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A település pezsgő kulturális, és közösségi életét jól jellemzi, hogy az önkormányzat mellett számos civil, és egyházi szervezet működik a településen, akiknek fő feladatuk a közösségi programok szervezése, az azonos érdeklődési körűek közösségbe kapcsolása.

Ehhez kapcsolódik, hogy a hajdúnánási lakosok nyitottak, érdeklődők, közvetlenek, és fontosnak érzik, hogy formális, vagy informális keretek között aktív részesei legyenek a település jobbá tételében.

Hajdúnánás városában működő civil szervezetek lefedik az esélyegyenlőségi célcsoportok teljes egészét, működésük ismertetésére a partnerségről szóló pontban kerül sor.

Az 1000 lakosra vetített civil szervezetek számát az alábbi diagram mutatja összehasonlító adatsorokkal.

Az esélyegyenlőségi célcsoportok kapcsán külön kiemeljük a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal való együttműködésünket, mely külön megállapodásban is rögzítésre került. A települési önkormányzat technikai felszereltséggel ellátott helyiséget biztosít a Roma Nemzetiségi Önkormányzat számára, emellett gondoskodik a Nemzetiségi Önkormányzat testületi üléséhez szükséges dokumentumok előkészítéséről, a döntésekben meghatározott feladatok elvégzéséről.

3.9 Következtetések

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
	A regisztrált álláskeresők között folyamatosan nő az alacsony iskolázottságuk aránya	Támogatott képzési programok nyomon követése	Pályázatfigyelés
A regisztrált álláskeresők között folyamatosan nő az alacsony iskolázottságuk	Start közmunkaprogramban történő alkalmazás, Járási Hivatal Foglalkoztatási	Munkaerőpiaci szereplők keresése alacsony képzettségű	

	aránya	Osztálya helyi adatgyűjtése	munkaerő számára
--	--------	-----------------------------	------------------

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:10. § (1) bekezdése szerint kiskorú az, aki a tizennyolcadik életévét nem töltötte be.

2018. január 01.							
Kor	Születési év	Állandó lakosság			Lakónépesség		
		Összesen	Férfi	Nő	Összesen	Férfi	Nő
0 éves	2017	143	72	71	139	69	70
1 éves	2016	178	102	76	176	101	75
2 éves	2015	170	80	90	174	82	92
3 éves	2014	163	79	84	164	75	89
4 éves	2013	146	73	73	146	76	70
5 éves	2012	147	83	64	148	86	62
6 éves	2011	153	78	75	150	76	74
7 éves	2010	139	65	74	136	64	72
8 éves	2009	148	79	69	152	80	72
9 éves	2008	168	93	75	175	95	80
10 éves	2007	149	89	60	159	92	67
11 éves	2006	135	69	66	136	75	61
12 éves	2005	162	89	73	176	94	82
13 éves	2004	187	102	85	208	108	100
14 éves	2003	187	84	103	197	90	107
15 éves	2002	179	92	87	181	93	88
16 éves	2001	199	106	93	215	110	105
17 éves	2000	200	107	93	207	108	99
Összesen:		2953	1542	1411	3039	1574	1465

Forrás: helyi adatgyűjtés

A csökkenés mind a 18 év alatti, mind a felnőtt korú lakosságra jellemző. A csökkenés mértéke évről évre változó intenzitású, de sajnos tendenciának tekinthető folyamat. A 2001 és 2011 évi népszámlálási adatok állnak rendelkezésre a Teir rendszerből, melyeken a 15-17 éves korosztály létszámának csökkenése látható. Ugyanez az adat 2018-ban 578 fő, mely további -79 fő változást jelent a 7 év alatt.

2.2. számú táblázat - 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	232	208	-24
16 éves gyermekek száma (TS 0501)	262	233	-29
17 éves gyermekek száma (TS 0502)	270	216	-54

Összesen	764	657	-107

Forrás: TEIR - KSH, Népszámlálási adatok

A veszélyeztetett gyermekek száma az elmúlt 5 évben viszonylag rapszodikus adatoka mutat, nincs összefüggés sem a demográfiai adatok változásával, sem más (pl munkanélküliségi) adatok változásával.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3001)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma december 31-én (TS 3101)
2013	22	149
2014	23	149
2015	12	183
2016	29	128
2017	56	184

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.2 A gyermekvédelem rendszere Hajdúnánáson:

Hajdúnánás vezetésének feltett szándéka, hogy a gyermekek, a fiatalok és közösségek tevékeny részesei legyenek a városunk életének. A település jelenlegi működése és fenntartható fejlesztésében az ifjúságnak kulcsfontosságú szerepe van. Ezen meggyőződés alapján a fiatalok anyagi és erkölcsi támogatása, és helyzetük javítása érdekében igyekszünk minden évben – a költségvetési lehetőségekhez is mérten – szélesíteni a támogatások, ellátások és szolgáltatások körét, illetve ezek megvalósításához pályázatokat benyújtani.

A város önkormányzata a gyermekek jólétének javítása céljából olyan gyermekbarát költségvetést valósít meg, amely magába foglalja a kötelező feladatok ellátásán túl a csaiadók élethelyzetének, megélhetésének javítását is – gyermekekkel foglalkozó intézmények kiegészítő szolgáltatásait, közétkeztetés szélesítését, gyermekek jutalmazását, ösztöndíj programok támogatásait, egészségmegőrzést és egészségfejlesztést, prevenció és szabadidős programokat.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság:

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdése alapján „a települési önkormányzat jegyzője

- g) megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- i) megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.”

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 19. § (2) bekezdése szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult a gyermek, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb

összege) a 145%-át (41.325,- Ft), ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át (38.475,- Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2013	1 435
2014	1 384
2015	1 139
2016	876
2017	611

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma a vizsgált időszakban jelentősen csökken. Ez a folyamatot nagyban befolyásolja a szülők jövedelme. A szülők elhelyezkedése elsődleges munkaerő piacon, a minimálbér növekedések (mely a többi bérre is hatással volt) kedvező hatást fejtett ki a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma életkor szerint (fő)

Év	Megjelölés	0-6 év	7-14 év	15-18 év	19 év	összesen
2017	gyermekek száma	114	299	130	68	611
	ebből tartósan beteg gyermekek	12	26	16	1	55
2016	gyermekek száma	194	408	207	67	876
	ebből tartósan beteg gyermekek	21	38	2	0	61

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a háztartásban élő gyermekek száma szerint (fő)

Év	Megjelölés	1 gyermek	2 gyermek	3 gyermek	4 vagy 5 gyermek	6 vagy annál több	összesen
2017	családok száma	113	271	151	46	6	587
	ebből egyedülálló szülő	20	22	15	1	-	58
2016	családok száma	236	258	110	42	6	652
	ebből egyedülálló szülő	43	21	11	1	0	76

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2017	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18 év fölött	összesen
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak 2017.01.01. - 2017.12.31.	27	87	259	160	78	611
<i>Ebből hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma összesen</i>	10	31	96	64	33	234
<i>Családba fogadott gyámolt gyermek</i>	-	-	2	2	-	4
Hátrányos helyzetűek száma	10	30	94	59	28	221
alacsony iskolai végzettség	10	26	83	55	21	195
alacsony foglalkoztatottság	-	4	11	4	7	26
Halmozottan hátrányos helyzetűek száma	-	1	2	5	5	13
Gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	2	-	5	4	2	13

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2016	0-2 év	3-5 év	6-13 év	14-17 év	18 év fölött	összesen
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak 2016.01.01. - 2016.12.31.	46	113	383	221	113	876
<i>Ebből hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek száma összesen</i>	8	39	135	90	50	322
<i>Családba fogadott gyámolt gyermek</i>	1	2	2	1	-	6
Hátrányos helyzetűek száma	8	37	130	87	47	309
alacsony iskolai végzettség	6	29	103	65	29	232
alacsony foglalkoztatottság	2	8	27	22	18	77
Halmozottan hátrányos helyzetűek száma	0	2	5	3	3	13
Gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma	0	1	4	2	0	7

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők a határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe, és évente két alkalommal, augusztus és november hónapban alkalmanként és gyermekenként **6.000,- Ft alapösszegű**, illetve hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében **6.500,- Ft emelt összegű** Erzsébet-utalványt kapnak természetbeni ellátás keretében.

A Gyvt. előírásai értelmében esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdés a) pontja kimondja, hogy a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a **déli meleg főétkezést** a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.

A Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

A Gyvt. 18. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultsága tekintetével pénzbeli támogatást állapít meg.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 2014. április 1-jén hatályba lépett **8/2014. (III. 31.) Önkormányzati Rendelete** szól a **pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatások megállapításának helyi szabályairól** (a továbbiakban: Rendelet).

A Rendelet 4. § (1) bekezdése szerint az Egészségügyi és Szociális Bizottság az önkormányzati segély keretében terhére étkezési térítési díj kedvezményt állapíthat meg egy költségvetési évre, a szülő vagy törvényes képviselő kérelmére, az oktatási-nevelési intézmények nappali tagozatán tanuló gyermekek részére, az intézmény javaslata alapján azon családok részére, akik a teljes díj megfizetésére anyagi és szociális körülményeik miatt nem képesek, és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosultak.

A 2016. évben 27 fő részére, összesen 272.000,- Ft összegben került támogatás megállapításra.

A 2017. évben 24 fő részére, összesen 215.000,- Ft összegben került támogatás megállapításra.

A Rendelet 5. § (1) bekezdése alapján Hajdúnánás belterülete, valamint Hajdúnánás-Tedej városrész vonatkozásában, az óvodás és az általános iskolás korú gyermekek az intézmények javaslata alapján, – szociális helyzetüktől függetlenül – az intézmény látogatás biztosítása érdekében buszbérletük árának megtérítésére jogosultak.

2016-ban a támogatás 52 fő számára került megállapításra, 363.000,- Ft összegben.

2017-ben a támogatás 61 fő számára került megállapításra, 385.000,- Ft összegben.

2017. évi költségvetésében gyermekeket érintő kiadások			
Ssz.	Megnevezés	Tervezett összeg (eFt)	Kifizetésre került összeg (eFt)
1.	Pályázatokon, versenyeken sikeres tanulók jutalmazása	900	754
2.	Minden gyermek reggelizzen program kiadása	4.000	5.684
3.	Tehetséggondozó program gimnáziumban tanulóknak	1.000	1.330
4.	Bocskai István Általános Iskola programjainak támogatása	1.500	902
5.	Szórványprogram támogatása	1.500	664
6.	Alapfokú művészetoktatás támogatása	1.500	2.888
7.	Bursa Hungarica ösztöndíj támogatása	5.880	5.271
8.	Szakképzésben tanulók támogatása	2.900	2.468
9.	Gyermekszületési támogatás	4.100	4.140

10.	Év első újszülöttje támogatás	50	50
11.	Óvoda normatíva feletti támogatása	26.081	21.570
12.	Bölcsőde normatíva feletti támogatása	16.761	-11.993
13.	Sport és civil szervezetek gyermekeket érintő támogatása		13.910
14.	Buszbérlet támogatás	381	380
15.	Étkezési térítési díj támogatás	250	150
	Összesen:	66.803	47.644

A Képviselő-testülete minden félévben ösztöndíj támogatást nyújt a **szakképzésben tanulók** számára:

- 2016. szeptember hónaptól 2017. január hónapig **35 fő**
- 2017. február hónaptól 2017. június hónapig **56 fő**
- 2017. szeptember hónaptól 2018. január hónapig **23 fő**

2015-ben **tehetséggondozó program** alapítására került sor azon gimnáziumi képzésben tanulók támogatására, akik kitűnő tanulmányi eredménnyel rendelkeznek, arra tekintettel, hogy még több tehetséges, „jó tanuló” gyermek vegyen részt az intézmény gimnáziumi képzésében, nem csak városunk, de a térség iskoláiból is. **5.000,- Bocskai Korona/hó** összeggel került támogatásra

- 2016. szeptember hónaptól 2017. június hónapig **26 tanuló**
- 2017. szeptember hónaptól 2018. június hónapig **42 tanuló**

A Képviselő-testülete minden év márciusában erkölcsi és anyagi elismerésben részesíti a város diákjait a **versenyeken elért kiváló eredményeikért**, így 2017-ben

- 11 tanuló egyéni jutalmazására 160.000,- Ft-ot
 - 4 csapat jutalmazására 110.000,- Ft-ot
 - érvényes jutalmazási javaslatokat beküldött tanulók közös kirándulására 630 000,- Ft-ot
- biztosított az önkormányzat 2017. évi költségvetése terhére.

Civil szervezetekkel történő együttműködés:

A korábban az önkormányzat által kialakított Ifjúsági Stratégiához kapcsolódóan részben pályázati forrásból, a Református Hitélet Alapítvány és az Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesület közreműködésével valósulhatott meg Hajdúnánáson a Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzati választás 2017-ben. Megalakulásával szeretnének egy olyan ifjúsági szervezet létrehozásában segítséget nyújtani, amely a jövőben összefogja és közösséggé szervezi városunk fiataljait. Az Ifjúsági Önkormányzat feladatai közé soroljuk többek között a hajdúnánási fiatalok érdekeinek védelmét és képviseletét, városunk kulturális és közösségi életének színesítését.

A Fehér Bot Alapítvány (4087 Hajdúdorog, Fogadó utca 3-5.) 2000 szeptembere óta működteti Hajdúnánáson, Hajdúböszörményben és Hajdúdorogon az Észak-hajdúsági Támogató Szolgálatát, amely fogyatékos személyek részére biztosít segítséget és személyi szállítást. Sajnos, az utóbbi években egyre több fogyatékos gyermek – debreceni és hajdúböszörményi speciális intézményekbe történő – szállítását kell megoldaniuk. Annak okán, hogy a gyermekek szállítását a szülők nem, illetve nagy nehézségek árán tudják megoldani, az Önkormányzat segítségét nyújtott egy kisbusz megvásárlásával és használatba adásával a probléma megoldásához.

Az UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány (1077 Budapest, Wesselényi utca 16.) által meghirdetett pályázat eredményeként, 2016-ban Hajdúnánás „UNICEF Gyerekbárát Település” címet és a program megvalósítására szolgáló 2 millió forint támogatást nyert. Az „UNICEF Gyerekbárát Település” olyan helyi irányítási rendszer, modell és jó gyakorlat kialakítását tűzi ki célul, amely a Magyarországon 1991. óta hatályos ENSZ Gyermekjogi egyezményen alapulva, kötelezettséget vállal a gyermekek kiemelt és fokozott védelmére, és a gyermekek jogainak tiszteletben tartására. Magyarországon a programot kidolgozó, koordináló Támogató mellé állt az Emberi Erőforrások Minisztériuma.

Család és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde:

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

2014. április 01-től hivatalos működési engedéllyel rendelkezik a Hajdúnánás-Tiszagyulaháza-Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde intézménye. 2015 november 12-én a Társulás Társulási Tanácsa elfogadta a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó Folyás község csatlakozását a Társuláshoz. 2016 január 1-jével a Hajdúnánás-Folyás-Tiszagyulaháza-Újtikos Szociális és Gyermekjóléti Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde intézménye látja el a szociális, gyermekjóléti alapellátási feladatokat a társult települések vonatkozásában.

A szakmai, ágazati jogszabályváltozás következtében járási szintű feladatellátással növekedett az intézmény tevékenységek köre, amelyre a Központ kialakítása ad lehetőséget 2016. január 01-től.

Az Szt. 64. § (4) bekezdése értelmében 2016. január 1-jétől a családsegítés kizárólag a gyermekjóléti szolgáltatással integrálva, 1 szervezeti és szakmai egységben működhet. Települési szinten ellátja Hajdúnánás városa mellett alapellátás területén Tiszagyulaháza, Újtikos és Folyás községeket a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat. A két részegység a Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat egy részegységgé integrálódik, amelynek neve Család-és Gyermekjóléti Szolgálatra változik.

Járási székhely települési önkormányzat (Hajdúnánás város) feladat ellátási kötelezettsége közigazgatási területén túl, kiterjed a járást alkotó települések (Tiszagyulaháza, Újtikos, Folyás, Görbeháza, Polgár községek) lakosságára, melynek során a gyermekek védelmére irányuló tevékenysége végzéséhez hatósági feladatok kapcsolódnak (Gyvt. 94. § (4) bekezdése) továbbá pl. a jelzőrendszeri munka megerősítése és összehangolása, speciális szolgáltatások biztosítása. Az intézményen belül új szervezeti egység kialakítása válik szükségessé a feladatbővülésre tekintettel, amely részegység neve család- és gyermekjóléti központ. A feladatok újra osztása, átcsoportosítása komoly együttműködést igényel a más településeken működő szolgálatok és a központ között, mivel a speciális szaktudást igénylő feladatok, továbbá a hatósági feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek átkerülnek a Gyvt. 40/A. § (1)-(3) bekezdésében rögzítettek szerint a Család- és Gyermekjóléti Központhoz.

Az intézmény neve 2016. január 1-jétől Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsődéről Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde-re változott.

2013. 01. 01-én a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat székhelye a 4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 19. szám alá került, ahol akadálymentes környezetben fogadják a segítséget kérő személyeket.

2013. október 01-től a hajdúnánási Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Városi Bölcsőde látta el a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás alapfeladatait Újtikos és Tiszagyulaháza községek közigazgatási területének tekintetében is feladatellátásra vonatkozó megállapodás, majd 2014. április 01-ével társulási megállapodás alapján kibővülve a bölcsődei ellátás feladataival. 2018 évtől a bölcsődei feladatellátás biztosítása Hajdúnánás közigazgatási területére terjed ki.

A Családsegítő Szolgálat 2013. szeptember 11-től működteti a Segítő Kezek programot.

„Segítő Kezek-vel az idősekért”:

A helyi program beépítette az eddigi sikeres elemeket a Segítő Kezek országos projektből és helyi igényeknek megfelelően formálta azt. Az ellátási területen kiemelt figyelmet kapnak a 65 év feletti idős személyek. Célunk az, hogy az idősek önálló életvitelét segítsük, fizikai és mentális állapotukat figyelemmel kísérjük, a jövőben is a közfoglalkoztatottak - időslátogatók bevonásával történik a feladat ellátása, ezzel is erősítve a helyi idősügyi politika gyakorlati megvalósulását, a generációk találkozását és gondolkodásmódjuk formálását.

Az időslátogató tevékenységei körében:

- közreműködik a háztartás vitelében,
- mobilizálás,
- egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése,
- családi és társas kapcsolatok működtetésének segítése,
- mentális - lelki egészséget támogató tevékenységek,
- generációk közötti kapcsolatépítés elősegítése,
- segítségnyújtás veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében,
- illetve a kialakult vészhelyzet elhárításában.

Egyebekben:

Meg nem oldott feladatot lát el intézményünk az ápolási díjban részesülő hozzátartozók részére szervezett tanácsadással, amelynek keretében az alapvető ápolási-és gondozási feladatok elméleti és gyakorlati megismertetése történik. Ezzel a tanácsadással az otthoni szakszerűbb gondozást valamint későbbi az ápolási-gondozási feladatok hiányosságából kialakuló járulékos megbetegedések megelőzhetőek.

Mentális tanácsadást fogadóóra keretében biztosítunk minden hozzánk forduló segítséget kérő személy részére.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:

Az Új Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program támogatási rendszeréhez benyújtott „Komplex szociális és gyermekjóléti alapellátások kialakítása Hajdúnánáson” című, TAMOP-5.4.9-11/1-2012-0039 jelű pályázatot a Humán Erőforrás Programok Irányító Hatóság vezetője 29 266 588 Ft összegű támogatásra érdemesnek ítélte, amelynek keretében modellkísérleti programot folytattunk az alapellátások funkcionális összekapcsolására.

Önsegítő tematikus csoportfoglalkozást szervezünk minden hónapban (szabálysértést elkövetett) fiatalok számára, amelynek célja a normaszegő magatartás megszüntetése és az elvárt társadalmi normák elfogadtatása.

Élet- és háztartásvezetési tanácsadás nyújtása történik rendszeresen a gondozott családok részére csoportfoglalkozás keretében. A tanácsadás témáját a résztvevők egyéni igényei szerint alakítjuk ki, amely felöleli a háztartásvezetési füzet kialakítását, a jövedelmek szükségletorientációnak megfelelő felosztását, a vásárlási szokások formálását, öltözködés, egészséges életmód, tudatos táplálkozás és káros szenvedélyek mellőzésének kialakítását.

Mozgásfejlesztő csoportos foglalkozást szervezünk audiovizuális eszközökkel mozgássor gyakorlására sérült, fogyatékos gyermekek és felnőttek részére, amely az állapotrosszabbodás megelőzése mellett az önálló életvitel megkönnyítésére szolgáló életviteli tanácsadással egészül ki. Emellett sérülés-specifikus hasznos tanácsokkal látjuk el a közeli hozzátartozókat is.

Pszichológiai tanácsadást biztosítunk székhely intézményünkben rendszeresen havonta egy-két alkalommal. Ezzel a szolgáltatást teljes ellátási területünkről bárki igénybe veheti. A családgondozó javaslatára történik, ahol nem elegendő a segítő beszélgetés, hanem pszichológus bevonása szükséges. A pszichológus családkonzultációt is végez olyan esetekben, ahol megbillent a családi egyensúly, gyakoriak a konfliktusok, terhelték a családi kapcsolatok, diszfunkcionális családi működés tapasztalható, ahol a családtagok úgy érzik, hogy segítség nélkül nehezen tudják megoldani a problémájukat.

2017. augusztus 01-től sikeres EFOP-3.2.9-16-2016-00029 azonosítószámú „Óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése Hajdúnánáson” című pályázat keretében az óvodákban és iskolákban szociális segítő tevékenység bevezetése történik.

Tanyagondnoki Szolgálat:

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a Tanyagondnoki Szolgálat fejlesztésre megvalósult pályázat keretében a tanyagondnok házhoz viszi a technikai, egészségügyi eszközöket, amellyel a tanyasi életmód hátrányait, az ott élők szállításával a kiszolgáltatottságukat csökkentik. A tanya megtartó erejét növeli a program révén az internet kapcsolat, gyermekeknél a továbbtanuláshoz, időseknél a gyors társadalombiztosítási és nyugellátás ügyintézéséhez, az aktív korosztálynál a hitel és rezsitartozások, valamint a szociális – és munkaügyi ellátórendszerhez hozzáférést, a nyomtatványok letöltéséhez, internetes levelezéshez hozzájutást teszi könnyűvé, mindenki számára egyformán elérhetővé.

Az esélyegyenlőség megteremtésében, a települési hátrányok csökkentésében, a világgal való kapcsolatfelvételben nagy szerepe van a tanyagondnoki szolgálatnak. A sérült, nehezen mozgó ellátottak számára egyetlen lehetőség a szállításukra alkalmas gépjármű, amelynek beszerzése 2013-ban megtörtént.

A gyermekvédelmi rendszer 2016-os reformja következtében a gyermekvédelmi hatósági intézkedések a Család-és Gyermekjóléti Központon keresztül, a Központ által bizonyos esetekben bevont Család-és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével valósulnak meg.

	Alapellátás (fő)	Védelembe vétel (fő)	Nevelésbe vétel (fő)	Összes gyermek (fő)	Nyilvántartott veszélyeztetett gyermekek száma (fő)
--	---------------------	-------------------------	-------------------------	---------------------------	--

2015	149	12	22	183	23
2016	119	20	15	154	27

Forrás: helyi adatgyűjtés

A veszélyeztetettség a szociális hátránnyal szemben dominánsabb tényezőkön főleg a pszichikus beállítódáson alapul. A veszélyeztetettség két formája a testi fejlődés és egészséget veszélyeztető mellett a pszichés károsodás (érzelemszegény, terhes családi légkör, túlzott szigor vagy kényeztetés, stb.). A gyermek testi és szellemi fejlődésére negatív hatással bír a családban előforduló alkoholizmus, brutalitás, erkölcstelen, bűnöző családi környezet, devianciák. Megjelenik a fizikai elhanyagolás, főleg a megfelelő higiénés gondoskodás és az orvosi ellátás igénybevételének hiánya. Érzelmi elhanyagolás területén jellemző a szeretethiány, a családon belül a gyermekkel való foglalkozás hiánya, és a nevelési-oktatási elhanyagolás, amely a tankötelezettség nem teljesítését jelenti.

A veszélyhelyzet megszüntetésének eszköze a speciális gyermekvédelmi hatósági intézkedésrendszeren keresztül valósul meg.

A gyermekek táplálkozási szokásai, közétkeztetés sajátosságai

Az önkormányzat felelőssége azért nagy, mert a gyermekek korcsoportonként eltérő létszámban, de jelentős számban (az iskoláskorúak pl. kb. 1/3-a) vesznek részt *közétkeztetésben*, továbbá, hogy az egyes táplálkozással összefüggő megbetegedések kialakulása már gyermekkorban elkezdődhet.

Ezért szükséges az önkormányzat, az intézmények, szakemberek együttműködése a gyermekek étkeztetésének, táplálkozási szokásainak formálásában.

Ehhez kapcsolódó pozitívum, hogy önkormányzatunk a közfoglalkoztatás keretében megteremtett élelmiszerek nagy részét a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. részére értékesíti, mellyel nagyban elősegíthető, hogy gyermekeink ismert forrásból származó, egészséges alapanyagokból készült étellel táplálkozhassanak.

4.3 A gyermekek egészségügyi, szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A települési önkormányzatok feladata, hogy a gyermekek számára a szükséges egészségügyi alapellátásokat, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokat biztosítsa, illetőleg elérhetővé tegye azokat a helyi gyermeklakosság számára. Különösen fontos a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése.

Szükséges tehát annak áttekintése, hogy a jogszabályok által meghatározott feladatok ellátása Hajdúnánáson hogyan biztosított.

1. A védőnői szolgálat az önkormányzat által meghatározott 7 védőnői körzetben biztosítja a területi védőnői, iskola-egészségügyi feladatokat, további 2 önálló iskolavédőnői status pedig növeli az iskolavédőnői feladatok hatékonyságát.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 3201)	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2013	7	149
2014	7	148
2015	7	167
2016	7	179
2017	7	175

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői szolgálat személyi feltételeinek optimalizálódása (2007. évtől valamennyi védőnői álláshely betöltött), továbbá a körzetekben ellátottak létszámának folyamatos csökkenése a szakmai munka nagyfokú minőségi javulását eredményezte. A családlátogatások számának növekedése, az egészségnevelésre, a prevencióra fordítható energia, az iskolaegészségügyi feladatok teljesebbé tételét biztosítják. Mindezeket a szakmai értékelő szerv, a várandós kismamák és az oktatási intézmények is megerősítették.

Az utóbbi két évben – ahogy a fenti táblázatból is kitűnik-, jelentősen változott az egy védőnőre jutó gyermeklétszám. Egyrészt változott a jogszabályi környezet, a korábbi 0-6 évesek helyett a 0-7 éves korú gyermekek gondozását végzik a szolgálat gondozói, másrészt a védőnői körzetek feladatainak egy része tartós helyettesítéssel került ellátásra. Ez a szakmai munka minőségi színvonalának nem kedvezett. Az alábbiakban a védőnői szolgálat mutatóit a 0-3 éves korosztályra vonatkoztatva mutatjuk be:

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	7	586	84
2014	7	586	84
2015	7	626	89
2016	7	630	90
2017	7	654	93

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

2. Hajdúnánás egészségügyi rendszerén belül a gyermekorvosi ellátás alapvetően a hagyományos gyógyító munka ellátására épül. A városban 2013. év vége óta 3 házi gyermekorvos és 8 felnőtt háziorvos tevékenykedik. A körzeten belüli orvos váltások zökkenőmentesen lezajlottak, a betegellátás folyamatos.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

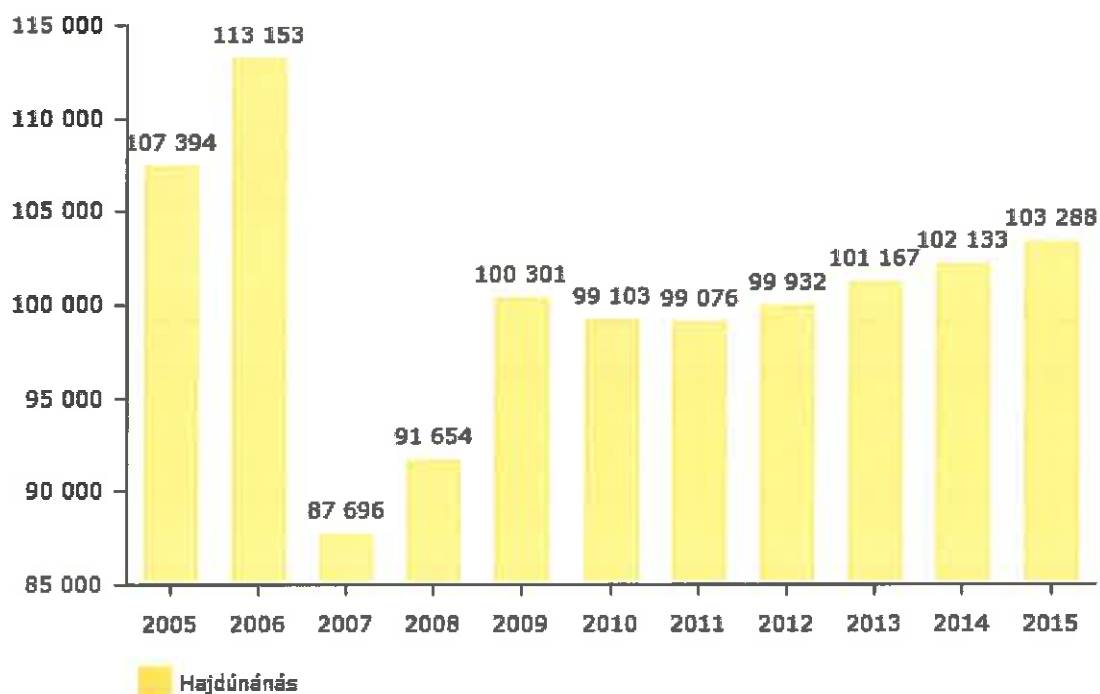
Év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma	Házi gyermekorvosok száma (TS 4601)
2013	0	n.a.	n.a.	0	4
2014	0	n.a.	n.a.	0	3
2015	0	n.a.	n.a.	0	3
2016	0	n.a.	n.a.	0	3
2017	0	n.a.	n.a.	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A házi orvosok betegforgalmára háziorvosi és gyermekorvosi bontásban adatot nem találtunk, A táblázatból azonban látható, hogy betöltetlen orvosi praxis nincs a városban.

A házi orvosok betegforgalma

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Az adatokban 2009-óta egy kiegyensúlyozott feladatmutató rajzolódik ki. A betegforgalom éves szinten 100.000 főt meghaladja. Ez a 8 házi orvosra vetítve 12.000-13.000 fő éves betegforgalmat jelent évente. Bár további adatok nem állnak rendelkezésre, a tendencia alapján ez az adat 2018-ra is tervezhető.

A házi gyermekorvosok az önkormányzattal kötött feladat-eljárési szerződés alapján biztosítják az egészségügyi alapellátást. Mind a 3 házi gyermekorvos nagy tapasztalattal rendelkező szakember. Tekintettel arra, hogy az egészségügyi alapellátások mellett a szakrendelések nagy része is megtalálható Hajdúnánáson, így az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosított, ezért az önkormányzat részéről a szakrendelések számának bővítése területén ez a terület beavatkozást nem igényel.

2015. évben, Európai Unió pályázati forrásból megtörtént a rendelőintézet épületének épületenergetikai korszerűsítése. A felújítás magába foglalta az épület utólagos külső oldali hőszigetelését, a lapostető hő és vízszigetelését, hő és fényvédő üvegezésű homlokzati nyílászárók beépítését, a hőközpont teljes körű korszerűsítését, az elosztó rendszeri szabályozást és a radiátorok szabályozható termosztatikus szelepekkel való ellátását, valamint a hővisszanyerő szellőző rendszer létesítését.

2015. évben, szintén Európai Unió pályázati forrásból az épület tetőszerkezetén 200 db napelem került elhelyezésre, amelyek a közintézmény villamos energia ellátásának nagy részét biztosítják.

Az intézmény újabb átszervezés előtt áll a feladatellátás a Tulipán utcai telephely funkcióváltása miatt. A Tulipán utcán a Gyermekcentrum várhatóan 2019 februárjában kezdi meg működését.

A Szalay János Rendelőintézet tárgyi feltételei megfelelnek az előírt minimum követelményeknek, az intézményvezetés folyamatos figyelmet fordít a napi működés és betegellátás biztosítására.

A gyermekek ügyeleti ellátása az Orvosi Ügyelet Közhasznú Nonprofit Kft. -t (4031 Debrecen, István u. 6.) által feladatellátási szerződés alapján működtetett orvosi ügyelet keretében történik. A szolgáltató adatai szerint 2017-ben az ellátottak 29, 11 %-a volt gyermekkorú.

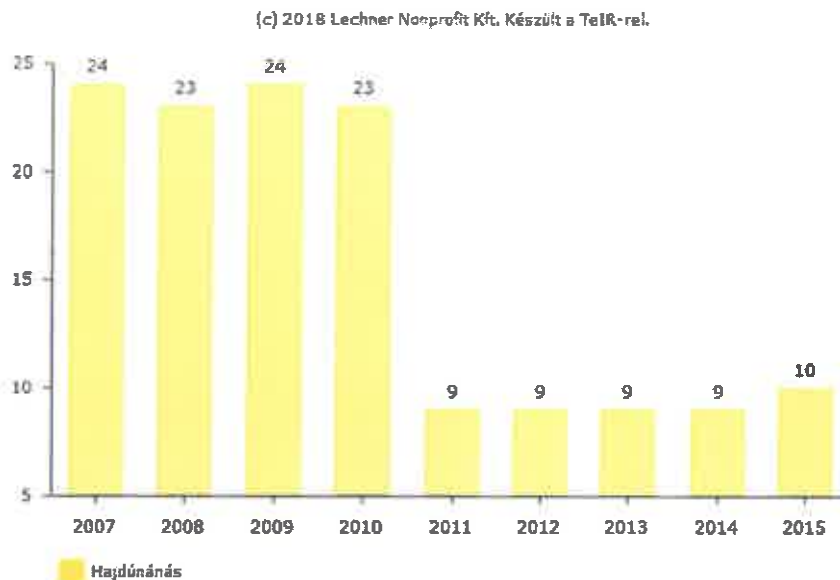
3. A gyermekekkel kapcsolatos közszolgáltatások közül kiemelendő a gyermekjóléti szolgáltatások köre. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti alapellátások tekintetében Hajdúnánáson *régóta megoldandó probléma volt a helyi bölcsőde telítettsége, a nem megfelelő infrastrukturális háttér biztosítása*. Jelentős előrelépés történt 2008-2011. évben, amikor a Városi Bölcsőde kapacitás bővítő, felújító beruházásának következtében a férőhelyek száma 20-ról 50 főre emelkedett. A városban ez olyan mértékű változás, hogy egyelőre valamennyi munkába visszatérő szülő gyermekét az intézmény fogadni tudja, így a korosztály napközbeni ellátása biztosított.

Az alábbi diagram jól mutatja a bölcsődei férőhelyek számában bekövetkezett változást az új beruházás átadását követően.

Egy működő bölcsődei férőhelyre jutó 0-2 évesek száma (fő)

Az állandó népességből a 0-2 évesek száma egy működő bölcsődei férőhelyre vetítve.

A gyermekek gondozása, nevelése, fejlesztése lehetőséget ad a társadalom által elvárt szülői magatartás formálására. A férőhelyfejlesztés révén nagyobb számban vehetik igénybe a szociálisan hátrányos helyzetű családok gyermekük napközbeni ellátására a bölcsődei szolgáltatást, lehetőséget teremtve ezzel a környezeti hátrányok kialakulásának megelőzésére, mérséklésére.

A gyermeknevelés és a munkavállalás összehangolása érdekében a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei alapellátás biztosítása mellett az elérhető *szolgáltatások körének szélesítésére is igény mutatkozik a városban*. Az intézmény az alábbi, alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások bevezetését tervezi:

Városi Bölcsőde

A Városi Bölcsőde az alaptevékenységen túli kiegészítő szolgáltatásokat 2014. január 01-től nyújtja, hogy a családok különböző élethelyzeteiből adódó igényeinek megfeleljenek:

Időszakos gyermekfelügyelet

A szülő elfoglaltsága idejére, néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét. Az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető a bölcsődei csoportok üres férőhelyeire, illetve az erre a célra létrehozott csoportba. Az igénybe vett étkezések díját és a szolgáltatás költségeit a fenntartó határozza meg.

Élelmezés

A Bölcsőde lehetőséget kíván adni a speciális diétára szoruló, táplálékallergiában szenvedő gyermekek ellátására. Az ételeket a Gyermek és Közétkeztetési Nonprofit Kft. alkalmazottja a Bölcsőde konyhájában korcsoportnak és egyéni igényeknek megfelelően készíti el.

Sószobai szolgáltatás

A Bölcsőde alapterületének megnövekedésével kialakításra került egy 6 m²-es sószoba. A sószobai szolgáltatást a bölcsődébe járó gyermekek térítésmentesen vehetik igénybe a fokozatosság elvét követve, orvosi ellenőrzés mellett.

Rugalmas nyitva tartás

A részmunka, a változó munkarend és a távmunka teremtette igényeket figyelembe véve rugalmas nyitva tartást kívánunk működtetni, amely alkalmazkodik a szülői igényekhez. Minden munkanapon az intézmény 6.00 – 18.00 óráig várja a gyermekeket.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

A Bölcsőde gondozó- nevelőmunka filozófiáját, a gyermekvédelem preventív funkciója hatja át. A férőhelyfejlesztés lehetőséget adott arra, hogy nagyobb számban vehessék igénybe a szociálisan hátrányos helyzetben élő kisgyermek az ellátást, lehetőséget teremtve a környezet okozta hátrányok kialakulásának megelőzésére.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Év	Önkormányzati bölcsődék száma (TS 4801)	Bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 4701)	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2013	1	31	10	50
2014	1	38	13	50
2015	1	47	8	50
2016	1	49	8	50
2017	1	53	15	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2010-óta működik városunkban a Sziporka Családi Napközi Működését a bölcsődei férőhelyek hiánya hozta létre, de a megújult bölcsőde átadását követően megnőtt bölcsődei férőhely ellenére bizonyította létjogosultságát. Az engedélyezett férőhelyek száma 7.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

Év	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (december 31-én) (TS 4901)
2013	7
2014	7
2015	7
2016	7
2017	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

4. Fontos feladata nemcsak az egészségügyi szakembereknek, hanem az intézményeknek, a munkáltatóknak, egyéb szervezeteknek, sőt a település lakosságának is az egészséges életmódra, az egészségi állapotra való odafigyelés, a megelőzés.

Apró lépések történtek Hajdúnánáson is a lakosság egészségi állapotának prevenciós jellegű befolyásolására, azonban átütő, minden réteget megtaláló program csak 2011. évtől került bevezetésre.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a korábbi években önerőből fedezte a 14 éves lányok HPV védőoltásának költségét. Tekintettel arra, hogy ezt a feladatot átvállalta a Magyar Állam, ezért önkormányzatunk a szakmai álláspontot figyelembe véve döntött arról, hogy a HPV védőoltás helyett a valirix (báránymimlő elleni vakcina) védőoltást biztosítja a kérelmező szülők számára térítésmentesen.

A döntés értelmében 2015. július 1-jétől a 18 hónapos korosztályban bevezetésre kerül a báránymimlő elleni védőoltás Hajdúnánáson, melynek fedezetéül az önkormányzat költségvetéséről szóló 6/2015. (II. 23.) Önkormányzati Rendeletben elkülönített 2,5 mFt szolgál.

A város *sportélete* élénknek mondható. A városnak sikeres női és férfi kézilabda, valamint labdarúgó csapata van. Horgászegyesületek működnek a városban, eredményes a birkózók szereplése is. Az 1993-ban átadott Somorjai László Városi Sportcsarnok jó feltételeket teremt elsősorban a labdajátékot kedvelőknek, azonban a sportolni vágyók növekvő igényeit, valamint az oktatási intézményeknek a testnevelési órákból, valamint a tömegsport rendezvények sokaságát már nem képes befogadni. Önkormányzati döntések születtek ennek a problémának a megoldására, amikor megújult a városi sporttelep bejárata és 2015 júliusától a Nagy Norbert Sportközpont nevet viseli, valamint döntést hozott a képviselő-testület egy új sportcsarnok felépítésének lehetőségét megteremtve a Hunyadi utcán.

A 2015 óta a Református Egyház fenntartásában működő Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium 2017 tavaszán új tornacsarnokkal gazdagodott, lehetőséget adva a gimnázium tanulói számára a tornaórák minden igényt kielégítő megtartására.

Az utóbbi években egyre többen kapcsolódnak be a Dominó Diáksport Egyesület munkájába, ahol egyre nagyobb a létszám és a tömegsport rendezvényeiken tapasztalható aktivitás. Elsősorban az evezős vízi sportok (kajak, kenu) kedvelői versenyeznek egyre eredményesebben, hiszen már több korcsoportban van lehetőség a megmérettetésre. A városban erősödik a néptánc tanulására iránti igény is.

5. Településünkön a gyermekétkeztetést a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. 2000 adagos főzőkonyhája, valamint a Hajdúnánási Református Idősek Otthonának konyhája biztosítja.

Mindkét főzőkonyha törekszik az életkori sajátosságoknak megfelelő mennyiségű és minőségű ételféleségek biztosítására. Hátrányos megkülönböztetés, jogellenes elkülönítés az étkeztetésben nem tapasztalható, ezért a településen e területen is biztosított a megkülönböztetés-mentes szolgáltatás nyújtás.

Jellemző továbbá a **2000 adagos konyha** tevékenységére, hogy közreműködésükkel a gyermekek az elmult időszakban különböző egészséges táplálkozási szokásokat ösztönző programokban vehettek részt, pl. víz, zöldség- és gyümölcs fogyasztást népszerűsítő akciókban. Az óvodák, iskolák által szervezett hasonló ismereteket nyújtó előadásokon, termékbemutatókon a konyhák dolgozói szakmai tapasztalataikkal segítik a pedagógusok munkáját.

2012. évtől kezdődően a Hajdúnánás Városi Önkormányzat **START Munkaprogramjának** keretében megteremtett zöldségfélék hasznosításával, továbbá helyi termelők termékeinek felvásárlásával igyekeztek a tartósítószeret is tartalmazó élelmiszerek vásárlását háttérbe szorítani.

A nyári szociális gyermekétkeztetésben évek óta a főzőkonyha közreműködik, így a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők egy részének egész évben folyamatosan biztosítja az ingyenes étkeztetést.

A 2016-ben a Hajdúnánási Gyermek- és Közétkeztetési Nonprofit Kft. szolgáltatásait a normatív kedvezményre jogosultság szerinti megoszlás alapján az alábbi létszámban vették igénybe a tanulók, gondozottak

Intézmény	HÁROMSZORI ÉTKEZÉS		
	100 %-os normatív kedvezményben részesülők	50 %-os normatív kedvezményben részesülők	Normatív kedvezményben nem részesülők
Bolcsóde	8035	0	1368
Óvoda	74211	0	6400

Általános iskola	60191	28987	46693
Gimnázium	0	0	0
Szakközépiskola	0	0	0
Szakiskola	0	0	0
Kollégium	73	1170	872
Összesen	142514	30157	55333

Forrás: helyi adatgyűjtés

Intézmény	KÉTSZERI ÉTKEZÉS		
	100 %-os normatív kedvezményben részesülők	50 %-os normatív kedvezményben részesülők	Normatív kedvezményben nem részesülők
Bölcsőde	0	0	0
Óvoda	525	0	53
Általános iskola	5562	3096	9786
Gimnázium	0	0	0
Szakközépiskola	0	0	0
Szakiskola	0	0	0
Kollégium	0	0	0
Összesen	6087	3096	9839

Forrás: helyi adatgyűjtés

Intézmény	EGYSZERI ÉTKEZÉS		
	100 %-os normatív kedvezményben részesülők	50 %-os normatív kedvezményben részesülők	Normatív kedvezményben nem részesülők
Bölcsőde	0	0	0
Óvoda	0	0	0
Általános iskola	1732	6520	15358
Gimnázium	111	3596	6267
Szakközépiskola	183	2055	1528
Szakiskola	2778	951	362
Kollégium	0	0	0
Összesen	4804	13122	23515

Forrás: helyi adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy az intézményi közétkeztetést igénybe vevők a legtöbben azok vannak, akik 100 %-os kedvezményben részesülnek. A normatív kedvezményben nem részesülők ennek csak 1/3-át teszik ki. Az étkezések száma igazodik a gyermekek életkorához, a középiskolások már csak napi egyszeri étkezést vesz igénybe.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 2014. évben határozta el, hogy „Minden gyerek reggelizzen!” néven programot indít a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek reggeli étkeztetésének biztosítására.

A program életre hívását indokolta, hogy a pedagógusok tapasztalatai szerint több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban, akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt nem biztosítják a otthon a reggelit, holott a reggeli a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alulteljesítést, adott esetben akár agressziót is okozhat.

A projekt helyi kezdeményezés, melyhez az önkormányzat biztosítja a költségvetési forrást.

A tesztidőszak 2014. májusban indult, ekkor a logisztikai és egyéb feladatok egyeztetése mellett a program gyermekek és szülei általi megismerésére és elfogadtatására került sor.

2014. szeptemberben már teljes kapacitással indult a projekt, a napi átlagos gyermeklétszám 300 fő volt. A program a teljes tanév során, minden iskolai tanítási napon zajlott.

Az eltelt évek során a projektben résztvevő intézmények vezetői egybehangzóan pozitívan nyilatkoztak a program működéséről, remélve, hogy hosszútávon fenntartható szolgáltatást nyújthatunk a gyermekek számára.

Az intézményvezetők tájékoztatása szerint azért is előnyös a többlétszolgáltatás, mert a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek esetében az is előfordulhat, hogy otthon vacsorát sem esznek, s így az uzsonnától a másnapi tízórai idejéig terjedő időszak olyan hosszú, hogy az éhségérzet komolyan kihat a gyerekek teljesítő képességére.

Nem kizárólag a rászoruló gyermekek kaphatnak reggelit, így a célcsoport is kiszélesedett.

A program kedvező hatással van a gyerekek testi fejlődésére, azok a gyermekek is életkoruknak megfelelő összetételű reggelivel indíthatják a napot, akik otthon ezt nem kapnák meg. A reggeli, mint a legfontosabb napi étkezés lehetővé teszi, hogy a következő érkezésig (tízórai) biztosított legyen a tanórai figyelem étkezései összefüggő háttere. A program további folytatása javasolt, melyhez a költségvetési támogatást az önkormányzat biztosítja.

6. Hajdúnánáson a gyermekvédelmi rendszer jól kiépült, nemcsak az alapellátások, hanem a Hajdúsági Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ székhelyén és 10 telephelyén, valamint nevelőszülői hálózatában biztosított a gyermekek részére az otthont nyújtó ellátás és az utógondozás. A korábban megyei intézményként egy épületgyűttesben működő szakellátás 1999 óta önálló lakásotthonokban, éltszerűbb körülmények között tudja fogadni a tartós benlakásra szoruló gyermekeket.

Elmondható, hogy Hajdúnánáson a lakásotthonos gyermekekkel szembeni diszkrimináció mára szelídült, a lakosság befogadóbb, elfogadóbb, segítőbb, mint az 1999-ben, a lakásotthonok telephelyéhez szükséges lakások megvásárlásakor az utcabeliek részéről tapasztalható volt.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) alapjaiban változtatta meg a közoktatás rendszerét. A törvény különbséget tesz a fenntartó és a működtető fogalma között, ez utóbbiként azt a települési önkormányzatot definiálja, amely a saját tulajdonát képező ingatlanban folyó állami köznevelési feladatellátáshoz kapcsolódó ingó és ingatlan vagyont üzemelteti.

Az Nkt. alapján Hajdúnánás Városi Önkormányzat kötelezettsége gondoskodni - a szakképző iskola kivételével - az illetékességi területén lévő összes, saját tulajdonában álló, az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény feladatainak ellátását szolgáló ingó és ingatlan vagyont működtetéséről. A működtetés keretében az önkormányzat saját forrásai terhére biztosítja a köznevelési feladat ellátásához szükséges tárgyi feltételeket, továbbá az ingó és ingatlan vagyont működtetésével összefüggő személyi feltételeket.

2015. szeptember 1-jétől a Hajdúnánási Református Egyházközség fenntartásába kerül a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola és Kollégium gimnáziumi egysége, melynek működtetési feladatait Hajdúnánás Városi Önkormányzat vállalta biztosítani.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete - a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről szóló 2012. évi CLXXXVIII.

törvény 13. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján - 2012. decemberében meghozta döntését a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal létrejövő megállapodás megkötéséről. A testület a 2013. január 24-ei és a 2013. március 28-ai ülésein hozott határozataival úgy döntött, hogy:

- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ ingyenes használatába kerülő, Hajdúnánás Városi Önkormányzat tulajdonában lévő **Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat** (Hajdúnánás, Óvoda u. 2-10. szám), **Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium** (Hajdúnánás, Bocskai u. 29. szám) - a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 5. § (1)-(4) bekezdései szerinti szakképző iskola kivételével - feladatellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyon ingyenes használatára vonatkozóan használati szerződést köt.

Annak okán, hogy 2015. szeptember 1-jétől a Hajdúnánási Református Egyházközség fenntartásába került a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola és Kollégium gimnáziumi egysége, - a 144/2013. (III. 28.) számú Képviselő-testületi Határozat alapján - 2013. március 31. napján megkötött szerződéssel biztosított használati joga megszűnik a Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak a 4080 Hajdúnánás, Bocskai u. 29. szám alatt található ingatlanra, valamint ingó vagyona vonatkozóan.

- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ ingyenes vagyonkezelésébe kerülő, Hajdúnánás Városi Önkormányzat tulajdonában lévő Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközép-, Szakképző Iskola és Kollégium (Hajdúnánás, Bocskai u. 29. szám) köznevelési intézménynek a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 5. § (1)-(4) bekezdései szerinti **szakképző iskolai feladatellátását szolgáló** ingatlan és ingó vagyon ingyenes vagyonkezelésére vonatkozóan vagyonkezelési szerződést kötött.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 2015. június 30. napi hatállyal felmondta az ingyenes vagyonkezelést biztosító szerződést, mellyel a szakképzési feladatellátáshoz 2013. március 01. nappal vagyonkezelésbe vette az önkormányzat tulajdonában álló ingó és ingatlan vagyont. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól az átadás-átvételi eljárás során –a szakképzési centrumok helyett eljárva – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal vette át a közfeladatot és az ahhoz kapcsolódó foglalkoztatotti állományt és vagyont.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat fenntartásában egyedül a **Hajdúnánási Óvoda** (4080 Hajdúnánás, Magyar u. 104. szám) maradt, településünkön további egy óvoda működik: a **Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda** 4080 Hajdúnánás, Iskola u. 10. szám alatti telephelye (a továbbiakban: Református Óvoda).

2015. szeptember 1-jétől a Hajdúnánási Óvoda feladatellátási helyei az alábbiak szerint kerültek meghatározásra:

	Feladatellátási hely	Címe	Maximális gyermeklétszám
1.	Hajdúnánási Óvoda székhelyintézménye (Gesztenyevirág)	4080 Hajdúnánás, Magyar utca 104.	100 fő
2.	Hajdúnánási Óvoda Eszterlánc Tagintézménye	4080 Hajdúnánás, Kasza utca 3.	100 fő
3.	Hajdúnánási Óvoda Szivárvány Tagintézménye	4080 Hajdúnánás, Nikodemusz I. utca 17-21.	75 fő
4.	Hajdúnánási Óvoda Gyermekkert Tagintézménye	4080 Hajdúnánás, Dorogi utca 24.	120 fő
5.	Hajdúnánási Óvoda Napsugár Tagintézménye	4080 Hajdúnánás, Attila utca 26.	75 fő
6.	Hajdúnánási Óvoda Hétszínvirág Tagintézménye	4085 Hajdúnánás-Tedej, Előhátai utca 1.	25 fő

A városban működő, általános iskolai vagy középiskolai oktatást ellátó intézmények:

- Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium
- Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda és
- Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
- BSZC Csiha Győző Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 339/2014. (XI. 27.) számú Képviselő-testületi Határozata alapján 2015. január 01-jei hatállyal megkötésre került egy köznevelési megállapodás a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Fejlesztő Nevelést-oktatást végző Általános Iskola, Óvoda és Pedagógiai Szakszolgálattal (6400 Kiskunhalas, Dr. Monszpart L. utca 1.), arra vonatkozóan, hogy a Hajdúnánási Óvodában kerüljenek ellátásra a Nkt. 18. § (2) bekezdésében rögzített pedagógiai szakszolgálati feladatok.

A fent nevezett intézményekbe járó gyermekek/tanulók létszámát és csoportok/osztályok számát a következő táblázatok tartalmazzák:

Általános iskolák adatai

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanulók száma, általános iskolai napközis tanulók száma

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2012/2013	703	723	1 426	663	46,5%
2013/2014	654	744	1 398	705	50,4%
2014/2015	653	711	1 364	735	53,9%
2015/2016	653	692	1 345	699	52,0%
2016/2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!		#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 2101)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2201)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 2001)
	1-8 évfolyamon összesen	1-8 évfolyamon összesen	db
2012/2013	2	58	5
2013/2014	2	57	5
2014/2015	2	56	5
2015/2016	2	56	5
2016/2017	2	56	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hajdúnánási Óvoda

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma (TS 2401)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2801)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2701)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 2601)	Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai nevelésben) (TS 2501)
2013	608	20	500	6	434+13 előjegyz.	24
2014	615	21	520	6	470+24 előjegyz.	24
2015	444	20	495	6	459+15 előjegyz.	25
2016	444	20	495	6	458+14 előjegyz.	23
2017	453	20	495	6	468 +19 előjegyz	23

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Református Óvoda

	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2011	94	4	120	1	106	0
2012	101	4	110	1	109	0
2013	90	4	100	1	94	0
2014	98	4	110	1	105	0
2015	63	4	110	1	80	0
2016	68	3	85	1	83	0
2017	82	4	105	1	94	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátása

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. /Nkt. 8. § (1) bekezdés/

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során.

Az 3 évesek óvodakötelezettségére vonatkozó rendelkezés azonban 2015. szeptember 1-jétől lépett hatályba. /Nkt. 8. § (2) bekezdés/

Az Nkt. 4.§ 13. pontja szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló.

b) 2. gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló fogalmát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény határozza meg. Így - többek között - hátrányos helyzetűnek fog minősülni az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek is, akinél alacsony a szülő vagy a családbafogadó gyám foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.

Az alábbi táblázat adataiból látható, hogy városunkban helyhiány miatt az elmúlt években nem volt elutasítva hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek:

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Hajdúnánási Óvoda		Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda	
	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2013.	0	0	0	0
2014.	0	0	0	0
2015.	0	0	0	0
2016.	0	0	0	0
2017.	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Hajdúnánási Óvoda **férőhelyeinek száma** 495 fő, a Református Óvodáé 2017-es tanévben 105 fő. Az alábbi táblázatokból látható, hogy a Hajdúnánási Óvodába a 2017-2018. nevelési évben összesen 453 gyermek, a Református Óvodába pedig 94 gyermek került beíratásra. A Hajdúnánási Óvodába csökken a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma, míg a Református Óvodában nőtt. A 2017-2018-as tanévben ennek aránya:

- a Hajdúnánási Óvodában 88 fő, azaz 19%,
- a Református Óvodában 16 fő, azaz 17%.

Hajdúnánási Óvoda:

2014-2015. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	126	109	118	99	6	458
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	3	1	0	1	1	6
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						146
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						14

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2016-2017. év	2,5-3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen

Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	11+99	122	128	82	2	444
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	4	2	1	1	0	8
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						61
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						16

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2017-2018. év	2,5-3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	124	105	126	93	5	453
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						66
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						22

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Református Óvoda:

2014-2015. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	15	23	27	32	9	106
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	5	2	4	2	13
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	1	1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2015-2016. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	23	22	20	13	2	80
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	4		1	1		6
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						9
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2016-2017. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen

Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	6	18	21	20	14	80
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)			1	2		3
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						6
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2017-2018. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	25	25	19	13	0	94
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						15
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						1

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd /Nkt. 4. § 25. pont/

A Hajdúnánási Óvodába járó sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma 8, a Református Óvodába járóké 2017. szeptember 15-én: 0 fő

Ellátásuk a következő 7.3 b) pontban foglaltak szerint történik.

c) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások

Az egyes óvodákhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat az alábbi táblázatok szemléltetik:

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG Hajdúnánási Óvoda (4080 Hajdúnánás, Magyar utca 104.) 2017.	db
Az óvoda telephelyeinek száma	6
Hány településről járnak be a gyermekek	-
Óvodai férőhelyek száma	495
Óvodai csoportok száma	20
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	Szivárvány Tagintézmény 06 30 – 17 30 óráig Székhely Tagintézmény 06 30 – 17 30 óráig Napsugár Tagintézmény 07 00 – 17 30 óráig

	Hétszínvirág Tagintézmény 06 30 – 16 30 óráig Gyermekkert Tagintézmény 06 30 – 18 00 óráig Eszterlánc Tagintézmény 06 30 – 17 30 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	Köznevelési törvény értelmében, folyamatosan nyitva tartó intézmény. Nyáron ügyeleti rendszer van, a takarítás időtartamára 4 hetenkénti váltásban vannak nyitva az óvodák.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	41	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	41	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	20 dajka	0
Kisegítő személyzet	6 fő pedagógiai asszisztens 1 fő óvodatitkár	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda (4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 11. szám)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	105	
Óvodai csoportok száma	4	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07 00 – 17 00 óráig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	8	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	8	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	4	0

Kisegítő személyzet	0	0
---------------------	---	---

Forrás: Helyi adatgyűjtés

d) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A település közigazgatási területén működő köznevelési intézmények vonatkozásában elmondható, hogy nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belül sincs szegregáció.

e) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Az intézmények közötti eltéréseket a 8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma, az elmúlt években elért kompetencia-mérés eredményei alapján elemezzük, a középfokú intézménynél kitérünk a továbbtanulási mutatókra is.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 2301)
	Fő
2012/2013	201
2013/2014	179
2014/2015	184
2015/2016	144
2016/2017	176

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az egyes intézmények közül egyedül a Bocskai István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégiumnál fordult elő a 2016/2017. tanévben a 8. évfolyamosok között évismétlő.

Összességében tehát nincs számottevő különbség az egyes intézmények között, valamennyinél jónak mondható a végzettség aránya.

Az intézményeken belül az elmúlt évben elért kompetencia-mérés eredményei a következők voltak:

Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	2014		
	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Országos kompetencia-mérés eredménye			
Szövegértés			
6. évfolyam	1437	-	1481

8. évfolyam	1468	-	1457
10. évfolyam		-	
Matematika			
6. évfolyam	1464	-	1491
8. évfolyam	1500	-	1617

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	2015		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés			
6. évfolyam	1430		1488
8. évfolyam	1550		1567
Matematika			
6. évfolyam	1460		1486
8. évfolyam	1310		1497

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	2016		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés			
6. évfolyam	1450		1494
8. évfolyam	1530		1525
Matematika			
6. évfolyam	1420		1486
8. évfolyam	1580		1597

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium	2017		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	HHH tanuló k átlaga	Országos s átlag
Szövegértés			
6. évfolyam	1410		1503
8. évfolyam	1450		1571
Matematika			
6. évfolyam	1420		1497
8. évfolyam	1490		1503

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda	2014		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	HHH tanulók	Országos átlag

		átlaga	
Szövegértés			
6. évfolyam	1387	1417	1481
8. évfolyam	1668	1564	1557
Matematika			
6. évfolyam	1430	1418	1491
8. évfolyam	1646	1648	1617

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda	2015		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés			
6. évfolyam	1385	1266	1488
8. évfolyam	1544	na	1567
Matematika			
6. évfolyam	1384	1305	1497
8. évfolyam	1536	na	1618

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvoda	2016		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag
Szövegértés			
6. évfolyam	1354	1276	1494
8. évfolyam	1521	na	1568
Matematika			
6. évfolyam	1343	1184	1486
8. évfolyam	1530	na	1597

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola és Kollégium	2014		
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag

Szövegértés			
6. évfolyam	0	0	0
8. évfolyam			
6 évfolyamos gimnázium	1674	1	1557
10. évfolyam			
6 évfolyamos gimnázium	1731	0	1597
4 évfolyamos gimnázium	1782	0	1597
szakközépiskola	1571	4	1597
szakiskola	1277	30	1597
Matematika			
6. évfolyam	0	0	0
8. évfolyam			
6 évfolyamos gimnázium	1762	1	1617
10. évfolyam			
6 évfolyamos gimnázium	1797	0	1631
4 évfolyamos gimnázium	1848	0	1631
szakközépiskola	1618	0	1631
szakiskola	1371	30	1631

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium - Kompetenciamérés eredményei

2016	iskola átlaga	HHH	országos átlag
szövegértés 8.	1620	0	1568
10. (6 évfolyamos)	1761	1	
10. (4 évfolyamos)	1628	2	
matematika 8.	1680	0	1597
10. (6 évfolyamos)	1820	1	1641
10. (4 évfolyamos)	1662	2	1641

Forrás: Helyi adatgyűjtés

2017	iskola átlaga	HHH	országos átlag
szövegértés 8.	1602	0	1571
10. (6 évfolyamos)	1730	1	1613
10. (4 évfolyamos)	1737	3	1613
matematika 8.	1601	0	1612
10. (6 évfolyamos)	1778	1	1647
10. (4 évfolyamos)	1776	3	1647

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A fentiekben bemutatott 2017. évi adatok csak részben hasonlíthatók össze, az azonban jól látszik, hogy a Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium kompetenciamérés eredményei mindenhol meghaladják az országos átlagot, míg a két általános iskolában az adatok többségben az országos átlag alatt maradnak.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

1. A testület döntése alapján Hajdúnánás Városi Önkormányzat 2001 óta minden évben csatlakozott a felsőoktatási hallgatók, illetőleg felsőoktatási tanulmányokat kezdő fiatalok támogatására létrehozott **Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjpályázathoz.**

2. Hajdúnánás Városi Önkormányzat **ösztöndíjat alapított a szakképzésben** tanulók támogatására, melynek időtartama: 5 hónap, mértéke minimum 4.000,-Ft/hó.

Az ösztöndíjban való részesülés feltétele az önkormányzat–közigazgatási területén lévő közép fokú intézményben

- a 9. évfolyam (szakközépiskola) I. félévére, előrehozott szakképzés esetén,
- 11. évfolyam (szakközépiskola) I. félévére,
- 13. évfolyam (szakgimnáziumra, érettségire épülő szakképzés) I. félévére épülő iskolarendszerű nappali tagozatos szakképzésben résztvevő tanulók.

Az ösztöndíj odaítéléséről a Művelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület dönt az adott év októberi, valamint februári képviselő-testületi ülésén.

Az ösztöndíj elbírálása kizárólag a tanulmányi eredmény alapján történik. A tanulmányi eredmény megállapításánál a magatartás és szorgalom jegyet figyelembe kell venni.

Tanulmányi átlag:

- szakközépiskolai tanulónál legalább 3.5,
- szakgimnáziumban és érettségire épülő szakképzésben tanulónál legalább 4.0

3. Az Önkormányzat Képviselő-testülete **erkölcsi és anyagi elismerésben** részesíti azokat a tanulókat, akik **tanulmányi, művészeti és sportversenyeken** megyei, regionális, országos vagy nemzetközi **versenyeken, pályázatokon sikeresen szerepeltek.** A jutalmazásra minden év március 15-én kerül sor.

A szabályzat két típusban ismeri el a versenyeredményeket:

- **kiemelt versenyek:** a minden tanévben a Magyar Közlönyben megjelenő a tanév rendjét szabályozó rendelet mellékletében szereplő tanulmányi, művészeti és sportversenyek;
- **egyéb versenyek:**
 - az oktatási, művelődési, egészségügyi, sport hatáskörű és jogú intézmények által szervezett és ellenőrzött versenyek,
 - az Országgyűlés által elismert egyház által szervezett versenyek,
 - egyéb, a neveléssel-oktatással kapcsolatos versenyek.

A jutalmazásra fordítható összeget az Önkormányzat Képviselő-testülete biztosítja az önkormányzat éves költségvetése terhére. **Jutalmazási kör:**

Megyei: I. helyezés
Regionális: I-III. helyezés
Országos: I-X. helyezés
Nemzetközi: I-XV. helyezés

4. Hajdúnánás Városi Önkormányzat ösztöndíjat hozott létre a **gimnáziumi képzésben továbbtanuló tehetséges diákok** támogatására, melynek célja a korai tehetségek beazonosításával a város közigazgatási területén gimnáziumi képzésében tovább tanulók – ösztöndíj-támogatás formájában történő – segítése, ösztönzése tehetségük kibontakoztatásában.

Az ösztöndíj időtartama: **10 hónap**

Az ösztöndíj tervezett mértéke: **minimum 5.000,-** Bocskai Korona/hó

Hátránykompenzáció: évente egy alkalommal utólagosan biztosított 10.000,- Ft összegű támogatás a szülő – az alábbiak kifizetését igazoló – írásbeli igénylését követően:

- a) tankönyvvásárlás, vagy
- b) nyelvvizsgadíj.

Hátránykompenzációra az jogosult, aki

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
- b) a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíjminimum 200 %-t.

Az ösztöndíj odaítéléséről a Művelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület dönt az adott év **szeptemberi képviselő-testületi ülésén**.

Az ösztöndíj elbírálása a tanulmányi eredmény alapján történik. A tanulmányi eredmény megállapításánál a magatartás és szorgalom jegyet figyelembe kell venni. Tanulmányi átlag: 5

2015. szeptember hónaptól 2016. június hónapig **18 tanuló**

2016. szeptember hónaptól 2017. június hónapig **26 tanuló**

2017. szeptember hónaptól 2018. június hónapig **42 tanuló**

Az elmúlt években – az ösztöndíj/jutalom feltételeinek megfelelő tanulók száma függvényében – az önkormányzat az alábbi összegekkel támogatta a hajdúnánási diákokat:

Bursa Hungarica		Szakképzésben tanulók		Versenyeken, pályázatokon sikeresen szereplő tanulók és csapatok	
év	fő/összeg/év	év	fő/összeg/év	év	tanuló/csapat/összeg
2013	107 fő/3.815.000.-Ft	2012/2013 tanév II. félév 2013/2014 tanév I. félév	30 fő/840.000.-Ft 9 fő/210.000.-Ft	2013	62 tanuló/503.000.-Ft 19 csapat/297.000.-Ft
2014	135 fő/4.393.000.-Ft	2013/2014 tanév II. félév 2014/2015 tanév I. félév	86 fő/2.025.000.-Ft 53 fő/1.300.000.-Ft	2014	77 tanuló/524.500.-Ft 20 csapat/305.000.-Ft
2015	144 fő/5.505.000.-Ft	2014/2015 tanév II. félév 2015/2016 tanév I. félév	98 fő/2.197.500.-Ft 49 fő/1.240.000.-Ft	2015	106 tanuló/465.000.-Ft 31 csapat/298.750.-Ft
2016	148 fő/5.455.000.-Ft	2015/2016 tanév II. félév 2016/2017 tanév I. félév	88 fő/1.977.500.-Ft 35 fő/875.000.-Ft	2016	115 tanuló/495.000.-Ft 37 csapat/336.250.-Ft
2017	143 fő/6.175.000.-Ft	2016/2017 tanév II. félév 2017/2018 tanév I. félév	56 fő/1.340.000.-Ft 23 fő/560.000.-Ft	2017	11 tanuló/160.000.-Ft 4 csapat/110.000.-Ft

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Mind a Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium, mind a Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola és Kollégiumévek óta sikeresen pályáznak az **Útravaló-MACIKA Ösztöndíjprogram** esélyegyenlőségi ösztöndíjaira.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Gyermekek	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
	Több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban, akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt	„Minden gyermek reggelizzen” önkormányzati programhoz az önkormányzat biztosítsa a költségvetési fedezetet.	„Minden gyermek reggelizzen” önkormányzati program folytatása

	nem biztosítják a otthon a reggelit, holott a reggeli a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alulteljesítést, adott esetben akár agressziót is okozhat.		
	Az Ntv. 8.§ (2) bekezdése szerint „ A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. „ Vannak családok, ahol a szülő beírhatja, de nem viszi fel a gyermeket az óvodába.	Jegyző, óvónők, védőnők és családsegítők együttes munkájával el kell érni, hogy a gyermekek ne hiányozzanak indokolatlanul az óvodai nevelésből.	Szociális és gyermekvédelmi koordináció az óvodai hiányzások csökkentése érdekében.
	Az állami fenntartású általános iskola diákjainak, az országos kompetenciamérésen nem sikerült az országos átlaghoz közeli eredményt elérniük.	A fenntartóval és az intézmény vezetésével tárgyalások kezdeményezése a helyzet javítása érdekében.	Kompetencia-mérések eredményeinek javítása.

5. A NŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

Hajdúnánáson a nemek eltérő szükségleteinek felmérésére, a nemek esélyegyenlőségének kimutatására vonatkozó adatok nem lehetők fel, csupán helyi adatgyűjtésből és néhány demográfiai adatból vonható le következtetés a nők gazdasági szerepére és esélyegyenlőségére vonatkozóan.

5.1. Foglalkoztatási helyzet

Településünkön a 2018. évi adatok szerint 8741 fő a nő és 8394 fő a férfi lakosság száma. A nők összlakossághoz viszonyított aránya 51,1 %. Amennyiben a korfa összetételt vizsgáljuk, megállapítható, hogy Hajdúnánáson a nők aránya 59 éves korig szinte minden évben alul marad a férfiakénál. Az 59. életévtől viszont jelentős a különbség a nők javára. Összességében tehát megállapítható, hogy Hajdúnánáson több nő él, azonban az arányuk a férfiakhoz képest csak idősebb korban haladja meg a férfiakét.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Nők	Férfiak	Összesen	Nők	Férfiak
Állandó népesség száma (nők TS 0302, férfiak TS 0303)	8 780	8 504	17 284	50,80%	49,20%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)			505	%	
0-14 éves (nők TS 0307, férfiak TS 0306)	1 168	1 259	1 168	6,76%	7,28%
15-17 éves (nők TS 0309, férfiak TS 0308)	274	293	293	1,59%	1,70%
18-59 éves (nők TS 0311, férfiak TS 0310)	4 846	5 261	10 107	28,04%	30,44%
60-64 éves (nők TS 0313, férfiak TS 0312)	673	546	1 219	3,89%	3,16%
65 év feletti (nők TS 0315, férfiak TS 0314)	1 819	1 145	2 964	10,52%	6,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. Hajdúnánás foglalkoztatás politikájának meghatározó eleme, hogy a település megőrizte a korábbi mezőváros jellegét. A nagyszámú magángazdálkodó mellett a nagyüzemi gazdálkodás is jelentős városunkban. Az állattenyésztő és növénytermesztő gazdaságok igyekeznek a helyi piacra termelni, melynek a felvevőképesége alacsony. Sajnos a térségben a feldolgozóipar még nem épült ki megfelelően (az egész régióra jellemző), így a termelt áruk nagy része máshol kerül feldolgozásra.

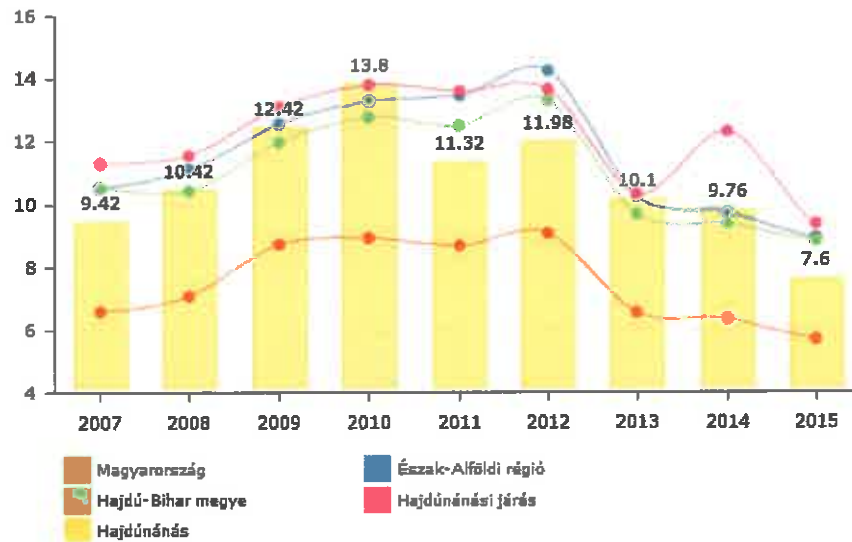
A HFP elkészítése óta tapasztalati adatok alapján kimutatható, hogy a közfoglalkoztatás mezőgazdasági jellegű tevékenységeiből az elsődleges munkaerőpiacra több nő kerül ki, mint az ezt megelőző időszakokban, így ezen családok megélhetése stabilabb, anyagi szempontból biztonságosabbá vált.

A koncentrált gazdasági területeken (pl. ipari parkok) elhelyezkedő vállalkozások nincsenek. A korábbi varrodák, melyek a szakiskolai, szakközépiskolai képzésből kikerülő nőket foglalkoztatták, az utóbbi évtizedben visszafejlődtek. Mindezek következtében a nők foglalkoztatási lehetőségei beszűkültek, leginkább a szolgáltató ágazatok (kereskedelem, vendéglátás,) biztosítanak munkalehetőséget, valamint az intézményhálózat oktatási-egészségügyi-szociális területe ad megélhetést biztosító kereseti lehetőséget.

A közoktatási, közigazgatási, egészségügyi és szociális intézményekben, szervezetekben való alkalmazások olyan napközbeni elfoglaltságot jelentenek, amelyek mellett a nők családban történő szerepvállalása teljes értékű. A kereskedelem, valamint a termelő egységek egy része a nyitvatartás, a műszak beosztás miatt nehezen tolerálja a nők, elsősorban a kisgyermekes anyák rugalmas munkahely igényét. Ezért nehéz a munka világába visszakerülni a gyermekvállalást követően.

Női munkanélküliségi ráta

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A női munkanélküli adatok jól tükrözik a 2008-as gazdasági válság hatását a munkaerő piacon. A 2010. évi csúcst követően csökkenni kezdett a nők száma is a nyilvántartott állás keresők között, 2015-re a szinte megfeleződött. Az országos adatokhoz képest minden évben magasabb volt a nők munkanélküli rátája, mint az országos mutató, a régió, megye adataihoz közelített.

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

Év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	Férfiak (TS 0804)	Nők (TS 0804)	Férfiak	Nők	Férfiak (TS 0801)	Nők (TS 0802)
2013	6 261	6 002	n.a.	n.a.	653	665
2014	6 189	5 952	n.a.	n.a.	517	552
2015	6 150	5 868	n.a.	n.a.	457	491
2016	6 100	5 793	n.a.	n.a.	378	406
2017	6 117	5 571	n.a.	n.a.	288	316

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Több adatsorban is elemeztük már a munkanélküliségi adatokat. Itt a regisztrált munkanélküliek adatait látjuk nemenkénti bontásban. A csökkenő tendencia mellett a nők esetében lassúbb folyamat tapasztalható, ők maradnak tovább a munkanélküli státuszban. Sajnos nincs adatunk a hajdúnánási foglalkoztatottak számát illetően, hiszen az állandó népességi adat és a regisztrált munkanélküliek adatának különbözete nem egyezik meg ezzel.

2. A nők egy része - elhelyezkedésének előmozdítása érdekében – különböző foglalkoztatást segítő programokban, képzésekben vesz részt annak érdekében, hogy szaktudása, többretű ismeretei alapján a munkavállalási esélyei növekedjenek.

3. Tekintettel az 5.1 pontban ismertetett okokra, a nők, különösen az alapfokú és szakiskolai, szakközépiskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei Hajdúnánáson csekélyek. A helyi középiskolai képzés is tradicionálisan inkább a fiú tanulók képzésében jár élen. A nők klasszikus női ruha készítő képzése megszűnt, helyébe lépően vannak törekvések - idegenforgalmi, humán, egészségügyi, szociális, közgazdasági szakmacsoportok területén -, azonban tényleges felvevőpiac, munkalehetőség híján nehéz a képzésből kikerülők helyben történő foglalkoztatásának megvalósítása. Az utóbbi hat évben a Start Munkaprogramban van lehetőség az alacsony iskolai végzettségű nők foglalkoztatására. Fontos és nagyságrendileg elsőbbséget élvez e munkák körében a kommunális és környezetvédelmi tevékenység. A nők további munkaerő megtartása érdekében a város vezetése a mezőgazdasági feldolgozó ipar telepítésének ösztönzését szorgalmazza.

4. A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor, ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni; az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében.

Hajdúnánáson ezzel a kérdéskörrel kapcsolatos probléma az adatgyűjtés során nem került felszínre, így nem releváns a helyi esélyegyenlőségi program készítésekor.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

Városunkban hosszú évekig problémát jelentett a nők gyermek vállalást követő munkába állásának biztosítása, ugyanis kevés volt a bölcsődei férőhely (20 fő), így a gyermekek óvodáskora előtt csak kevés családjánya tudott visszamenni dolgozni. Az önkormányzat 2008. évi pályázata alapján a Városi Bölcsőde kapacitás bővítő, felújító beruházásának következtében a férőhelyek száma 2012-ben 20-ról 50 főre emelkedett. A városban ez olyan mértékű változás, hogy egyelőre valamennyi munkába visszatérő szülő gyermekét az intézmény fogadni tudja.

A kisgyermekes szülők részéről további igényként merült fel a Városi Bölcsőde és a Hajdúnánási Óvoda rugalmas nyitvatartásának lehetősége, valamint a bölcsődei alapszolgáltatásokon túli szolgáltatások bevezetése. Ez utóbbi szolgáltatásokat a helyi esélyegyenlőségi program a gyermekek esélyegyenlősége kapcsán már érintette.

A **rugalmas nyitvatartást** a két érintett intézmény bevezette, a bölcsőde 6.00 órától 18.00 óráig, az óvoda 6.30-tól 17.30 óráig biztosít nappali ellátást a gyermekek számára. A tapasztalati adatok szerint a

kisgyermek 10 %-a veszi igénybe a nyújtott nyitvatartás lehetőségét, melyre viszont nagy szüksége van annak a szülőnek, aki pl. reggel 7.00 órára jár dolgozni, vagy 17.00 óráig tart a munkaideje. Önkormányzatunk minden évben megszervezi a nyári napközi gyermekfelügyeletet, valamint a nyári szociális gyermekétkeztetés keretében nyújt ingyenes étkezési lehetőséget az általános iskolás korú, szociálisan rászoruló gyermekeknek.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás

Hajdúnánáson a gyermekszületések száma az elmúlt öt évben 140 és 175 fő között ingadozott. Ez az adat elmarad a 15-20 évvel ezelőtől, hiszen akkor 200 fő fölötti születési adatokról beszéltünk. Jelenleg mind a természetes szaporodást, mind az öregedési indexet vizsgálva megállapítható, hogy Hajdúnánáson is érvényes az országosan tapasztalható előrecedés.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Élve születések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő)
2013	152	211	-59
2014	150	200	-50
2015	163	227	-64
2016	175	220	-45
2017	143	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A folyamat befolyásolása szükséges Hajdúnánáson ahhoz, hogy a gyermekek születési száma és aránya pozitív irányba elmozduljon. A családtervezés ösztönzéséhez járulhat hozzá pl. a munkavállalói igényekre, szükségletekre épülő rugalmas munkahelyek kialakítása, a nők körülményeihez leginkább alkalmazkodó foglalkoztatási és munkaszervezési formák kialakítása.

Hajdúnánás Város Önkormányzata – lehetőségeihez mérten – igyekszik nyári szakmai gyakorlat, diák munkaprogram útján „haza” hívni és munka lehetőséget biztosítani a más városban tanuló diákoknak, frissen végzett szakembereknek. Mindezen erőfeszítések azonban csak mérsékelni tudják az öregedési index mutatót, amint azt az alábbi táblázat szemlélteti.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszakról jelenleg nem állnak rendelkezésre tapasztalati adatok.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A település nagyságához mérten nem kötelezően ellátandó feladat az anyaotthon, vagy a családok átmeneti otthonának működtetése, azonban mind az önkormányzat, a járási hivatal, mind a családsegítő szolgálat segítséget nyújt a krízishelyzetben lévőknek a szolgáltatás elérésében.

5.6 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünk fontos feladata a népességmegtartó képesség erősítése, az elvándorlás megakadályozása, mely alapot teremthet a jövőbeni fejlesztéseknek. A város népességmegtartó erejét meghatározó módon a munkahelyteremtés, a foglalkoztatás bővítése tudja növelni.

Fontos mérföldkő e tekintetben Hajdúnánás közigazgatási szerepének erősödése, járási központi feladatvállalása, a közös hivatal létrejötte Ipolyás, Tiszagyulaháza, Újtikos községekkel, melyekkel a nők elhelyezkedési esélyei növekednek, a felsőfokú képzésből kikerülő fiatalok **elváándorlási esélye csökken**.

Egészségügyi szempontból a kor előrehaladtával, mind a férfiak, mind a nők esetében jelentősen csökken a rendszeres testmozgás gyakorisága. E tény felismerve Hajdúnánás Város Önkormányzata a

település gyermek és felnőtt lakossága számára **Városkártya** kiadását határozta el. E kártya segítségével többek között 50%-os kedvezményes belépőjeggyel vehetik igénybe a helyi lakosok a Városi Gyógyfürdő szolgáltatásait.

A nők egészségi állapotának kialakulását a felnőtt és az idősebb korosztályt érintően már a felvett szokások, a beállítódások, az életmód, a kultúra nagyban befolyásolják. A Hajdúnánás lakosságának helyzetértékeléséhez összegyűjtött adatok azt mutatják, hogy szoros összefüggés van az életkor, az iskolai végzettség, a havi háztartási jövedelem nagysága, valamint az egészségi mutatók és az egészségügyi ellátó rendszer igénybevételeinek gyakorisága között.

Az emlőszűrésre behívott 45-65 éves nők közül pl. a megjelenési arány 2013-ban 50-60 % között mozgott, az arány kismértékben, de folyamatosan nő. Ehhez hozzájárul az egészségügyi dolgozók aktív felvilágosító, ösztönző munkája, valamint az is, hogy az önkormányzat minden évben biztosítja a csoportos ingyenes szűrésre utaztatást.

5.7 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Nők	Nincs helyben működtetett emlőszűrés, emiatt sok érintett anyagi okok következtében nem vesz részt a szűrővizsgálatokon.	Ingyenes csoportos utaztatás megszervezése az emlőszűrésre Debrecenbe.	Nők egészség-prevenciója
	A nők gyakran azért nem vállalnak munkát, mert választaniuk kell a magánélet és a munkavállalás között.	Rugalmas munkaidővel összefüggő, családbarát munkahelyek kialakítását célzó pályázati források igénybe vétele.	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása.

6. AZ IDŐSEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A 2018. január 1-ei adatok szerint Hajdúnánáson az 17.338 fős állandó népességszámhoz viszonyítva 946 fő a 60-64 éves korosztály, illetve 3072 fő a 65 éven felüli korosztály létszáma.

A 65 éven felüliek közül kiemelkedő a nők és a férfiak száma közötti különbség:

- 65 év feletti nők: 2009 fő, aránya 11,00 % a lakosságszámhoz viszonyítva
- 65 év feletti férfiak: 1063 fő, aránya 6,10 % a lakosságszámhoz viszonyítva.

A 2013-as adatokhoz képest jelentős az eltolódás a 65 év feletti nők adataiban, 9 %-ról 11 %-ra nőtt az állandó népességen belüli arányuk.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2013	1 792	2 785	4 577
2014	1 731	2 712	4 443
2015	1 685	2 665	4 350
2016	1 666	2 656	4 322
2017	n.a.	n.a.	#ÉRTÉK!

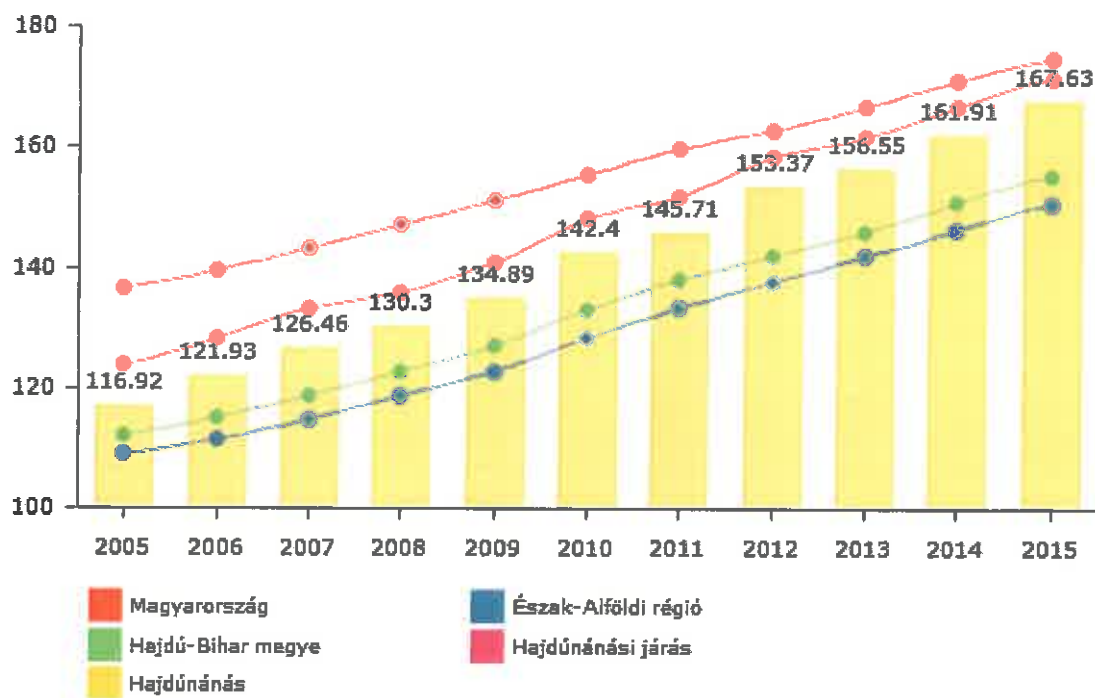
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatok alapján elmondható, hogy Hajdúnánás település sajnos elöregedő, így az idősebbek fokozott ellátására van szükség.

Öregedési mutató

Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2018 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A hajdúnánási adatok alatta maradnak a magyarországi és a járási adatoknak, azonban a növekedő tendencia egyértelműen mutatja a város demográfiai adataiban bekövetkező folyamatokat.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A jelenleg hatályos jogszabályok alapján öregségi nyugdíjasnak az a személy tekinthető, aki a rá érvényes öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és öregségi nyugdíjat állapítottak meg részére.

A 2015. évtől mindazok esetében, akik az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt ellátásban részesülőként (ideértve a 2012. január 1-je előtt folyósított előrehozott, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíjat, karkedvezményes nyugdíjat, korengedményes nyugdíjat, bányásznyugdíjat, ún. „művész” nyugdíjat „felváltó” korhatár előtti ellátást, szolgálati járandóságot és a nők 40 év jogosultsági

időre tekintettel megállapított öregségi nyugdíját is) keresőtevékenységet folytatnak, meghatározott összegű, nyugdíjárulék alapját képező kereset, jövedelem megszerzése után a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 83/B § (1) bekezdése szerint az ellátás folyósítását szüneteltetni kell.

A rendelkezések szerint mindaddig, amíg az ellátásban – ideértve a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati járandóságát is – részesülő személy adott évi (nyugdíjárulék-alapot képező) keresete nem éri el az ún. éves keretösszeget a keresete mellett az ellátást is korlátozás nélkül felveheti. Ha azonban a kereset meghaladja az éves keretösszeget, a következő hónap 1. napjától a tárgyév végéig, de legfeljebb az irányadó öregségi nyugdíjkorhatárig az ellátás folyósítását szüneteltetni kell. Ha a keretösszeg túllépésére decemberben kerül sor, a decemberi ellátást vissza kell fizetni.

A munkáltató az általa foglalkoztatott 55 év feletti munkavállalók után (nyugdíjasok is lehetnek) a fizetendő szociális hozzájárulási adóból (27%) a bruttó munkabér 14,5%-ának megfelelő, de maximálisan 14.500,-Ft/fő/hónap kedvezményt vehet igénybe.

Az öregségi nyugdíjban részesülők közszférában történő foglalkoztatását és a nyugdíj kapcsolatát a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 83/C. §-a szabályozza. A rendelkezés szerint:

„83/C. § (1) Az öregségi nyugdíj folyósítását - a jogviszony létesítésének hónapját követő hónap első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig - szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, köztisztviselőként vagy közszolgálati ügykezelőként közszolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati viszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati viszonyban, rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szervvel hivatásos szolgálati jogviszonyban vagy a Magyar Honvédséggel szetződéses vagy hivatásos szolgálati viszonyban áll.

(2) A nyugdíjfolyósító szerv az öregségi nyugdíj folyósításának szüneteltetéséről és a jogalap nélkül felvett öregségi nyugdíj visszafizettetéséről - a nyugellátásban részesülő személynek a 97. § (5) bekezdése szerint tett bejelentése, illetve az állami adóhatóság által közölt adatok alapján - hivatalból dönt.

(3) Az öregségi nyugdíj szüneteltetésének időtartama alatt az érintett nyugdíjasnak minősül.

(4) Az öregségi nyugdíj a nyugdíjas kérelmére akkor folyósítható újból, ha a jogosult igazolja az (1) bekezdés szerinti jogviszony megszűnését.

(5) Az öregségi nyugdíj újbóli folyósítása során a 83/A. § (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni.”

Hajdúnánás városában a nyilvántartott álláskeresők összlétszáma, valamint közülük az 45-59 évesek és a 59 éven felüliek száma az elmúlt években a következők szerint alakult:

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2013	2014	2015	2016	2017
		1284	1116	953	769	423,66667
20 év alatti (TS 1002)	Fő	26	27	21	17	12
	%	2,0%	2,4%	2,2%	2,2%	2,8%
20-24 év (TS 1003)	Fő	198	226	178	112	60
	%	15,4%	20,3%	18,7%	14,6%	14,2%
25-29 év (TS 1004)	Fő	169	144	125	98	62
	%	13,2%	12,9%	13,1%	12,7%	14,6%

30-34 év (TS 1005)	Fő	122	108	90	80	41
	%	9,5%	9,7%	9,4%	10,4%	9,7%
35-39 év (TS 1006)	Fő	140	111	90	72	40
	%	10,9%	9,9%	9,4%	9,4%	9,4%
40-44 év (TS 1007)	Fő	138	103	86	74	47
	%	10,7%	9,2%	9,0%	9,6%	11,1%
45-49 év (TS 1008)	Fő	162	122	106	88	56
	%	12,6%	10,9%	11,1%	11,4%	13,2%
50-54 év (TS 1009)	Fő	171	129	107	84	49
	%	13,3%	11,6%	11,2%	10,9%	11,6%
55-59 év (TS 1010)	Fő	134	111	99	82	54
	%	10,4%	9,9%	10,4%	10,7%	12,7%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	24	35	51	62	3
	%	1,9%	3,1%	5,4%	8,1%	0,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a munkanélküliség szempontjából **a legveszélyeztetettebb réteg** a 45-49 éves és az 55-59 éves korosztály.

A munkaerőpiacon bekövetkezett átalakulást jól mutatja az adatsor, minden korosztályban csökken a regisztrált álláskereső száma. A százalékos megosztást elemezve látjuk, hogy az 59 év feletti regisztráltak száma radikálisan lecsökkent. Bár a nyugdíjas korúak nincsenek regisztrálva a járési hivatalokban, azt láthatjuk, hogy a nyugdíj korhatár felé közeledve csökken az álláskereső száma.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a kormányzati politika nyitott a nyugellátásban részesülők felé a foglalkoztatás területén, az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szervezetek létrehozásával összefüggő módosításáról 2017. évi LXXXIX. törvénnyel megteremtette a jogi hátteret a nyugdíjas szervezetek létrehozása előtt.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Hajdúnánás városában elsősorban a Start munkaprogram az, amely nagyszámú 55 éven felüli lakos foglalkoztatását tette lehetővé az elmúlt évben.

A kormányzati célkitűzések és intézkedések hatására várhatóan kedvezőbb környezet alakul ki az 55 év feletti munkaképes állapotban lévő lakosok foglalkoztatására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hajdúnánáson a regisztrált munkanélküliek száma és hozzájuk viszonyítva az 55 éven felüliek aránya a következő:

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2013	1 318	158	12%	746	n.a.	#ÉRTÉK!
2014	1 069	146	14%	1 068	n.a.	#ÉRTÉK!
2015	948	150	16%	948	n.a.	#ÉRTÉK!

2016	784	144	18%	746	n.a.	#ÉRTÉK!
2017	604	57	9%	639	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az adatok alapján megállapítható, hogy az utóbbi két évben az arányok eltolódnak az 55 éven felüli korosztály felé, őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

Az előző a) pontban szereplő táblázat adataiból kitűnik, hogy míg a nyilvántartott álláskeresők összlétszáma a 2013. évi adatokhoz képest folyamatosan csökken addig az 55 év feletti korosztály tagjai esetében arányait tekintve növekedett, bár nominálisan ennek a korosztálynak a száma is csökkenő tendenciát mutat.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférései

Egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférése vonatkozásában visszautalnánk a 3.6. pontban ismertetettre.

Hajdúnánáson az egészségügyi alap- és szakellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítva van az idős korosztály tagjai részére is. A Tedej városrészben élők számára helyben biztosított a háziorvosi ellátás és a fogorvosi alapellátás. A különböző szakellátások igénybevételéhez a tedejieknek be kell utazniuk Hajdúnánás központjába, amely nyilvánvalóan több időt és energiát igényel a részükről.

Időskorúak járadéka

Az időskorúak járadéka azoknak az idős személyeknek a részére biztosít ellátást, akik a nyugdíjkorhatáruk betöltése után a szükséges szolgálati idő (résznegyedjéhez: legalább 15 év, teljes nyugdíjhoz: legalább 20 év) hiányában saját jogú nyugellátásra nem jogosultak és jövedelemmel egyáltalán nem vagy csak minimális mértékben rendelkeznek.

Az időskorúak járadékát a járási (fővárosi kerületi) hivatal állapíthatja meg.

A minimálisan szükségeshez hiányzó szolgálati idő pótlása persze utólagos járulékfizetéssel és legfeljebb 5 év tartamban ilyen esetben lehetséges, de nem olcsó, emiatt a nehéz helyzetben élő emberek óriási többsége képtelen erre.

Időskorúak járadékára az a személy jogosult, aki

A) nem egyedülálló, és

1) betöltötte a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt, és

2) a saját és a vele együtt lakó házastársa vagy élettársa együttes jövedelme alapján számított havi egy főre jutó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a nyugdíjminimumnak) 80 %-át (2018-ban a legfelül idézett kormányrendeletben meghatározott 24.955 forintot),

vagy

B) egyedülálló, és

1) betöltötte a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt, de 75 évesnél fiatalabb, és

2) a nyugdíjminimum 95%-át (2018-ban a 29.355 forintot) nem haladja meg a havi jövedelme,

vagy

C) egyedülálló, és

1) 75 évesnél idősebb, és

2) a nyugdíjminimum összegének 130 %-át (2018-ban a 39.630 forintot) nem haladja meg a havi jövedelme.

Egyedülállónak az a személy minősül, aki hajadon, nőtlen, özvegy, elvált vagy házastársától külön él, kivéve, ha élettársa van. Különélők a házastársak, ha eltérő lakcímre vannak bejelentve.

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesítettek átlagos száma

Év	Időskorúak járadékában részesítettek (évi) átlagos száma (fő) (TS 5701)
2013	14,00
2014	10,83
2015	16,53
2016	18,40
2017	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Városunkban az időskorúak járadékára jogosultak száma folyamatos emelkedést mutat. Ennek oka egyrészt a lakosságon belül a 65 évnél idősebben aránya felé történő eltolódás, másrészt nő azok száma is, aki az ellátásra jogosulttá válnak. Összességében a nyugdíjra jogosultak kicsi arányát teszik ki az ellátásra jogosultak.

Szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az arra jogosultak a Hajdúnánási Járási Hivatalban vagy a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatalban intézhetik szociális ügyeiket. Az épületek mindegyike akadálymentesítve van.

Hajdúnánás a szociális ellátások terén intézményrendszerrel jól ellátott. A városban integrált intézményként működik a Család- és Gyermekejöléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde, valamint az idősebbek szolgáltatásait biztosító Gondozási Központ.

A Család-és Gyermekejöléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde tevékenységével kapcsolatban az előzőekben már ismertetettekben túl az idősök szempontjából lényeges, hogy kihelyezett ügyfélfogadást tart Tedejen, ezzel is könnyítve a szolgáltatás igénybevételét az idős, vagy mozgásukban akadályozott személyek részére.

A Képviselő-testület úgy döntött, hogy 2011. július 1-től kezdődően határozatlan időre, ellátási szerződés alapján a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, az idősök nappali ellátása, valamint az idősök átmeneti elhelyezése szociális szolgáltatásokat a feladatok ellátásnak jobbítása és szolgáltatás színvonalának emelése céljából átadja a Hajdúnánási Református Egyházközség (4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 2. szám) ellátásába.

A Hajdúnánási Református Egyházközség a Hajdúnánási Református Egyházközség Idősök Otthona és Szociális Gondozási Központja, Református Szociális Gondozási Központ (4080 Hajdúnánás, Polgári u. 12. szám, 4080 Hajdúnánás, Dorogi u. 14. szám) a következő szociális szolgáltatásokat nyújthatja:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás – az ellátható személyek száma 30 fő
- idősök nappali ellátása (idősök klubja), demens betegek nappali ellátása – a férőhelyek száma 25
- időskorúak tartós bentlakásos szociális ellátása- férőhelyek száma 15
- időskorúak átmeneti ellátása – a férőhelyek száma 3

Az alábbiakban azon ellátások és szolgáltatások adatait elemezzük:

- amelyeket a Szoc. tv. kimondottan az „idősök” ellátásaként vagy intézményeként nevesít - *idősök otthona és időskorúak gondozóháza,*
- az idősök önálló életvitelének fenntartását szolgálja - *házi segítségnyújtás,*
- az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás - *jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, továbbá*

- az idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére - *nappali ellátás*.

Idősek otthona

Az idősek otthonában - a törvényben meghatározott kivétellel - a gondozási szükséglettel rendelkező, de rendszeres fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő, a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött személy látható el.

Az idősek otthonában a 18. életévét betöltött, betegsége vagy fogyatékossága miatt önmagáról gondoskodni nem képes, gondozási szükséglettel rendelkező személy is ellátható, ha ellátása más típusú, ápolást-gondozást nyújtó intézményben nem biztosítható.

Hajdúnánáson az elmúlt években két idősek otthona működött:

- Református Idősek Otthona (4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 12.) 120 férőhellyel és
- Hajdúsági Szociális Nonprofit Kft. Hajdúnánási Humán Szolgáltató Otthona (4080 Hajdúnánás, Fürdő u. 1.) 109 férőhellyel.

A Hajdúnánási Református Egyházközség Idősek Otthona és Szociális Gondozási Központja székhelye: (4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 12.) 120 férőhellyel rendelkezik.

telephelye: Református Szociális Gondozási Központ (4080 Hajdúnánás, Polgári u. 12.) 15 fő idős tartós bentlakásos ellátásáról gondoskodik.

A Hajdúnánási Református Egyházközség Idősek Otthona és Szociális Gondozási Központja kiemelt feladatának tekinti az idős emberek testi, szellemi, mentális szükségleteinek kielégítését a legjobb szakmai tudással, tisztelettel, szeretettel, olyan környezetben, amelyben a lakók jól érzik magukat.

Feladata még:

- a rokoni és társadalmi kapcsolatok elősegítése,
- a mentális állapot szinten tartása, javítása, foglalkozások szervezése,
- egészségügyi és orvosi ellátás,
- az ápolás,
- a szakszerű gondozás,
- a lelki gondozás, hitélet gyakorlásának, feltételeinek biztosítása,
- a lakók egészségi és mentális állapotának figyelembevételével történő programszervezés,
- hivatalos ügyekben való segítségnyújtás.

Az Intézmények által nyújtott szolgáltatások a jogszabályokban meghatározott szakmai szempontoknak, az ott meghatározott feladat ellátási követelményeknek megfelelnek.

A 109 férőhellyel rendelkező Hajdúnánási Humán Szolgáltató Otthon a jogszabály által előírt teljes körű gondoskodást biztosítja, ezen belül a szolgáltatásai:

- mentális gondozás és foglalkoztatás (melynek célja az egészség megőrzés, lehetőség szerint az állapotjavítás, a szinten tartás, illetve az állapotromlás késleltetése),
- fizikai segítségnyújtás, a gondozó jellegű ellátás és az ápolás,
- az ellátottak jogainak érvényesülése,
- az ellátottak társadalmi és családi kapcsolatainak elősegítése.

Az Otthon területén belül külön gondozási egységben történik a demens személyek ellátása. A demenciát betegek ápolása, gondozása kiemelt feladat ellátásuk során.

Időskorúak gondozóháza

Az idősek gondozóházába azok az időskorúak, valamint azok a 18. életévüket betöltött beteg személyek vehetők fel, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban időlegesen nem képesek gondoskodni.

Hajdúnánáson az időskorúak gondozóházát a Hajdúnánási Református Egyházközség működteti 15 férőhellyel. Az épület 2015-ben újult meg, a Központ épülete komplex infrastrukturális fejlesztéssel esett át.

2013. március 26-tól a Hajdúnánási Református Egyházközség Idősek Otthona és Szociális Gondozási Központja időskorúak átmeneti ellátásában: 3 fő idősről gondoskodik.

A Református Szociális Gondozási Központ átmeneti elhelyezésében lévők számára nyújtott szolgáltatásokat a jogszabályokban meghatározott szakmai szempontoknak, az ott meghatározott feladat ellátási követelményeknek megfelelően teljesíti. A szolgáltatást legfeljebb egyévi időtartamra kell biztosítani, melyet különös méltánylást érdemlő esetben egy alkalommal, egy évvel meg lehet hosszabbítani.

2012. április 1-jén kezdte meg működését a HONESTA VITA Egészségügyi és Szociális-Szolgáltató Nonprofit Kft. fenntartásában a 16 férőhelyes Napfény Idősek Gondozóháza (4080 Hajdúnánás, Jókai u. 57. szám).

A Gondozóház az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- 24 órás nővérszolgálat,
- változatos étkeztetés,
- maximális odafigyelés a szakképzett ápolóktól
- folyamatos orvosi ellátás
- szabadidő szervezése mentálhigiénés munkatárs segítségével
- házaspárok részére 2 ágyas szobák

További szolgáltatásaik térítésmentesen:

- keringésjavító torna
- fizioterápiás kezelések

Házi segítségnyújtás

Hajdúnánáson a Református Egyházközségen kívül további fenntartók által működtetett szolgáltatók végeznek házi segítségnyújtást és/vagy jelzőrendszeres házi segítségnyújtást:

Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Tevékeny Gondozási Szolgálat: Hajdúnánás településen kérelemre biztosítja a házi segítségnyújtást.

A Szolgálat szolgáltatásait Hajdúnánáson házi segítségnyújtásban 117 fő veszi igénybe, melyből 41 fő fogyatékkal élő személy az alábbi megoszlásban:

- 9 fő látássérült,
- 5 fő hallássérült,
- 21 fő mozgássérült,
- 2 fő értelmi fogyatékos,
- 4 fő demens.

Római Katolikus Egyházközség Házi Segítségnyújtó Szolgálata 2017-ben 56 fő részére biztosított ellátást. Közülük 49 fő igényel gondozást, 7 fő pedig szociális segítséget.

Idősek nappali ellátása (idősek klubja) 4080 Hajdúnánás, Dorogi u.14.

Az idősek nappali ellátását a Hajdúnánási Református Egyházközség 2011. július 1-től kezdődően végzi.

Elsősorban a saját otthonukban élők részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkezésre, foglalkozásra, társas kapcsolatokra, valamint alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Egyedüllet, izoláció megszüntetése, a tétlenséggel járó káros mellékhatások megelőzése a cél.

2016. március 01-től új szolgáltatási formával a demens betegek nappali ellátásával bővült a nappali ellátás. A családban a demenciával küzdő személy segítőtje általában előbb fogalmazza meg a segítség iránti igényét, mint maga az idősebb személy. A nappali ellátási formák igénybevitelével javítható a demens betegek funkcióképessége, életminősége, jelentős hatással van a szocializáltsági szintjük megtartására, valamint mérsékelhetők az őket gondozók terhei is.

Hajdúnánáson az elmúlt években a 64 év feletti lakosság tagjai az alábbi arányban részesültek ebben az ellátásban:

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2013	2 806	25	1%
2014	2 860	33	1%
2015	2 922	31	1%
2016	2 964	36	1%
2017	3 072	n.a.	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2013 óta 1 % körül van a nappali ellátást igénybe vevők száma. A korábbi évekhez mérten ez kismértékű növekedést mutat, a 2013-2018 közötti időszakban az ellátottak száma 0,8 és 0,9 % között mozgott.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat koordinálásával, a szociális ágazat képviselőinek és a helyi civil szervezetek részvételével 2015 decemberében megalakult az Idősügyi Tanács, amely fontos szerepet vállal az idős városlakók életkörülményeinek javításában és az őket érintő problémák feltárásában.

A Tanács Tagjai: a létrehozó önkormányzat és a munkaszervezeti feladatokat ellátó Hajdúnánási közös Önkormányzati Hivatalon túl:

-a nyugdíjasokat összefogó civil szervezetek:

1. Tedeji Nyugdíjas Egyesület 1 fő
2. Hajdúnánási Ezüstkor Nyugdíjas Egyesület 1 fő
3. Hajdúnánási Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete 1 fő

- Idősokkal foglalkozó önkormányzati, egyházi és civil fenntartású intézmények:

1. A „Segítő Kezek” Idősügyi projektet működtető Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde 1 fő,
2. Hajdúnánási Református Egyházközség Szociális Gondozási Központja 1 fő
3. Római Katolikus Egyházközség Házi Segítségnyújtó Szolgálat 1 fő
4. Hajdúsági Szociális Nonprofit Kft 1 fő
5. Baptista Tevékeny Szeretet Misszió 1 fő

- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúnánási Járási Hivatala 1 fő.

c) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Városunk közművelődésre lehetőséget biztosító intézményhálózattal rendelkezik. Bár számszerűen nem magas az intézmények száma, az általuk nyújtott szolgáltatások a lakosság széles körének érdeklődési körét elégíti ki, köztük az idős korosztályét is. A civil szervezetek bázisa a Kéky Lajos Művelődési Központ, ahol a tevékenységükhöz helyiséget, szakmai és technikai segítséget is kapnak.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2013	1	83 172	2	1
2014	1	81 859	2	4
2015	1	82 638	2	3
2016	1	84 335	2	4
2017	1		2	4

Forrás: TEIR

Településünkön elsősorban a következő civil szervezetek azok, amelyek elősegítik az idősek - értve ezalatt elsősorban a nyugdíjasokat - kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférését:

- Hajdúnánási Ezüstkör Nyugdíjas Egyesület
- Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesület
- Hajdúnánási Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
- Tedeji Nyugdíjas Egyesület
- Nánási Népdal, Nóta és Tánckedvelők Egyesülete
- Lente Lajos Magyarnóta Egyesület
- Hajdú Bokréta Hagyományőrző Egyesület

A **Hajdúnánási Nyugdíjas Klub** már több mint 25 éve egyik főszereplője a Hajdúnánás városra jellemző pezsgő, sokszínű társadalmi életnek. Tevékenységét 2014. évtől **Ezüst Kor Nyugdíjas Egyesületként** végzi tovább.

A Klub 1986-os megalakulásakor fontos feladatot vállalt és egyesületté válása óta is nagy aktivitással szervezi a hajdúnánási nyugdíjasok számára programjait. Foglalkozásaik, közös rendezvényeik közel száz fő taglétszámmal és további pártoló tagokkal ismétlődnek hetente, kéthetente.

A **Szalmakalap Citeraegyüttesben**, a **Tóni és a Sárka Rózsák Tánccsoportban** és a **Nyugdíjas Énekkarban** nemcsak önmaguk számára találnak zenei, illetve táncos kikapcsolódást, hanem fellépéseikkel színesítik a város különböző kulturális rendezvényeit, példát mutatva ezzel mindazon generációk számára, akikre ezután várnak még a nyugdíjas évek.

A **Hajdúnánási Ezüstkör Nyugdíjas Egyesület** 2016-ban ünnepelte a Hajdúnánási Nyugdíjas Klub alakulásának 30. évfordulóját. A tagok létszáma 2017-ben 95 fő, és a pártoló tagok száma is jelentős.

Az egyesületen belül működő kiscsoportok a következők:

- Nóta és népdal éneklő csoport
- Néptánc csoport (Rokolya Néptáncegyüttes)
- Irodalom csoport
- Kertbarát kör

A Klub programjai az alábbiakban foglalhatóak össze:

1. Évente ismétlődő programok:

- a) nóta, népdal énekesek vetélkedője: megyei, regionális és országos szinten
- b) irodalmi vetélkedő: vers – és prózamondás: megyei, regionális és országos szinten
- c) novella írás: megyei szinten értékelve és díjazva
- d) derecskei humorfesztivál
- e) bordal és summásdal éneklő verseny Derecskén
- f) kórusok találkozója Hajdúnánáson
- g) tánccsoportok találkozója Hajdúszoboszlón
- h) debreceni katonadal fesztivál

- i) kistérségi kulturális találkozók Görbcházán és Balmazújvároson
- j) Hagyományos Aratók Találkozója Hajdúnánáson

2. Alkalmoszerű fellépések meghívás alapján:

- a) Katonadal országos fesztivál Abasáron
- b) Országos kulturális találkozó Abádszalókon
- c) Országos kulturális vetélkedő Hévízen
- d) Citeraegyüttes fellépései: Nyíradonyban, Pocsajon, Egerben, Józsán, Balmazújvároson és Debrecenben
- e) debreceni Idősek Világnapja gálaműsor keretein belül: versmondók, éneklőcsoportok és a citeraegyüttes fellépése
- f) Regionális Kulturális Találkozó Kornádi
- g) Énekes Csoportok Találkozója Berekfürdő
- h) Operett és Slágerfesztivál Sáránd
- i) Regionális Kulturális Találkozó Berettyóújfalu
- j) Katonadalok Fesztiválja Debrecen

Az egyesület vezetősége részéről igényként fogalmazódott meg az önálló Egyesületté válást követően a pályázatírásban való szakmai segítségnyújtás.

Az **Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesület** az idősek következő c) pontban ismertetett informatikai képzésén túl, a Nyugdíjas Internetezők Klub tagjai számára évente két alkalommal **kirándulást**, négy alkalommal közös főzéssel összekötött ún. „**klubdélutáni**” szervez. A mára már igazi közösségé formálódott klub rendszeresen részt vesz a városi rendezvényeken is, valamint több idős személy önkéntes munkával segíti a szervezet programjait.

Hajdúnánási Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete

Az Egyesület 2002 novemberében jött létre, taglétszáma jelenleg kb. 36 fő, akiken kívül további idős személyek is részt vesznek szervezett programokon.

2005-től kezdve vesznek részt regionális nyugdíjas találkozók.

Az Egyesület tagjai minden évben, teljes létszámmal megjelennek a városi ünnepeken (pl. koszorúzás, tárlat-megnyitás, városnapi rendezvénysorozat) és a Föld napja alkalmából szervezett szemétszedésen. Szintén évente ismétlődő program számukra a testvérvárosok vendégségbe érkező tagjainak fogadása, vendégül látása, valamint más városokkal történő nyugdíjas találkozók megtendézése.

Kirándulásokat az elmúlt években a következő városokba szerveztek: Budapest, Sárospatak, Diósgyőr, Eger, Nyíregyháza, Tiszalök.

Fogadják a Kéky Lajos Városi Művelődési Központba érkező vendégszereplőket, a Hajdúnánási Tájházaiban a hazaváró ünnepek alkalmával foglalkoznak a látogatókkal.

A tagok állandó résztvevői az önhönfőző és a pásztorételek főzőversenyeknek.

Az Egyesület megállapodást kötött az Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesülettel, ez utóbbi által szervezett, fentiekben ismertetett előadásorozaton való részvétel céljából.

A tagok segítséget nyújtanak a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat munkatársainak a segélyek saját tagjaik részére történő szétosztásánál, házhozszállításánál.

A szervezet taglétszáma változatlan. Aktív szerepet vállalnak a városi és egyházi rendezvényeken, továbbra is rendszeresen részt vesznek a kulturális, közművelődési eseményeken.

Minden évben megrendezik a Regionális Nyugdíjas Találkozót, amelyre a környező települések nyugdíjas szervezetei mellett határon túli településekről is érkeznek vendégek. Jó kapcsolatot ápolnak az érmihályfalvi, érsemjéni és bihardiószei nyugdíjas klubokkal, rendszeres látogatásokat tesznek egymáshoz, ugyanígy a nyíradonyi, a hajdúböszörményi és a görbeházi szervezetekkel is.

Évente több alkalommal szerveznek kirándulást a tagoknak, az elmúlt időszakban voltak Budapesten, Egerszalókon, Tokajban, Hortobágyon.

Az Egyesület részéről javaslatként fogalmazódott meg egy „Idősek Háza” működtetése, amelynek kapuja bármelyik hajdúnánási nyugdíjas személy számára nyitva állna, egybefogva ezáltal a város időskorú lakosságát.

2013. évben bejegyzett civil szervezet továbbá a városban a Tedeji Nyugdíjas Egyesület (4085 Hajdúnánás-Tedej, Erdősor u. 4. szám)

Attól a szándéktól vezérelve, hogy a Hajdúnánás-Tedejen élő nyugdíjasok közösségi igényei szervezetenként működtethetők legyenek, 25 fő részvételével került megalapításra a Tedeji Nyugdíjas Egyesület.

Az Egyesület tagja az Idősügyi tanácsnak.

Az Egyesület célja a tedeji nyugdíjasok számára az esélyegyenlőség megteremtése, a tagok érdekeinek képviselése, igényeik felmérése és összehangolása szervezett keretek között. Ennek eszköze elsősorban a színes programok biztosítása a nyugdíjas tagság számára.

Az Egyesület tagjai minden hónapban „klubdélutánt” tartanak, ahol negyedévente felköszöntik a születésnaposokat, de orvosi előadás megtartására is sor került már, amely a prevencióról szól.

A tagok rendszeresen látogatják a korosztályukba tartozó beteg embereket és igyekeznek számukra segítséget nyújtani.

Annak ellenére, hogy a közlekedés nem egyszerű a településrész és Hajdúnánás között, rendszeres résztvevői a városi kulturális eseményeknek, nemzeti ünnepeinken, a városi megemlékezéseken a szervezet képviselteti magát.

Az Egyesület a városrész közösségi programjainak aktív részese, az adventi ünnepek fő szervezője.

A Nánási Népdal, Nóta és Tánckedvelők Egyesülete 2013. júniusában alakult civil szervezet Hajdúnánáson.

Célja a hagyományos magyar népdal, magyar nóta és magyar néptánc értékeinek megőrzése, hagyományainak ápolása és fejlesztése, népszerűsítése.

E cél megvalósítása érdekében a Hajdúnánáson hagyományőrző céllal eddig működő csoportok (Hajdú Bokréta, Lente Lajos Nóta Egyesület, Mozgáskorlátozottak helyi csoportja, Tóni és a Sárga Rózsák táncsoprot) összefogásával alakult egyesület által végzett tevékenységek az alábbiak:

- nótakör és néptáncsoprot működtetése;
- a magyar népdal, a magyar nóta és a magyar néptánc gyakorlásának elősegítése, népszerűsítése, a néphagyományokhoz kapcsolódó ismeretterjesztés;
- az egyesületi tagok művészeti tevékenységének gyakorlására, színvonalának emelésére képzési lehetőséget biztosít, bemutatókat, rendezvényeket szervez,
- részvételi lehetőséget biztosít hazai- és nemzetközi versenyeken, fellépéseken az általa működtetett nótakör és néptáncsoprot tagjai számára (V. Magyar Világtalálkozó -2015; Vecsési Káposzta Fesztivál -2014.;

A közművelődési intézményekkel, szervezetekkel szoros együttműködésben a város számos rendezvényének (pl. Aratónap, Nyári vigasságok, Magyar Dal Napja) szervezője és aktív közreműködője.

Az ismerttetett szervezeteken túl, Hajdúnánás Városi Önkormányzat a tárgyévi költségvetésében rendszerint további elsősorban időseket tömörítő egyesületeket is támogat, ilyen például a Lente Lajos Nóta Egyesület.

c) idősek informatikai jártassága

Napjainkban az informatikai eszközökhöz, illetve az ezeken keresztül elérhető információkhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás már a társadalom működésének alapvető elemévé vált. Azok a csoportok, melynek tagjai nem érik el ezeket az információkat, a már meglévő gazdasági-társadalmi hátrányuk mellett egy újabb hátránnyal, a digitális-kirekesztettség hátrányával megterhelve kell, hogy éljenek, azaz kimaradnak a társadalmi integrációjuk szempontjából rendkívül fontos folyamatból.

Az **Okkal-Más-Okkal Ifjúsági Egyesület** közel tíz éve felismerte ezt a problémát, s többek között ennek orvoslására hozta létre a **Teleházat**, amely egy korszerű információtechnológiával felszerelt közösségi hozzáférési hely. Amellett, hogy számítógépek és internet kapcsolat áll a látogatók rendelkezésére, az itt folyó szakmai munka egyik legfontosabb célkitűzése a digitális

esélyegyenlőtlenségek csökkentése, illetve a mindennapi ügyintézés megkönnyítése információszolgáltatással és segítségnyújtással. Ezért arra törekedtek, hogy minél több emberrel megismertessék a különböző elektronikus ügyintézési lehetőségeket, és ebben nem csak eszközöket, hanem személyes közreműködéssel szakmai segítséget is nyújtsanak, amennyiben igény jelentkezik rá.

A digitális egyenlőtlenségek csökkentése érdekében indították el 2008-ban nyugdíjasok számára az **internet tanfolyamot** is. Az első tanfolyam után alakult meg a **Nyugdíjas Internetezők Klubja**, amely a mai napig is töretlen népszerűségnek örvend. Az alapító tagok célja az volt, hogy a tanfolyamon elsajátított ismereteiket tovább bővítsék. A klubban a résztvevők egymást tanítják, egymásnak adják át az internetezéssel kapcsolatos tudásukat. A klubfoglalkozásokra kéthetente hétfőn kerül sor az Ifiházban. Az Ifiházat jelenleg a Nánás Pro Cultura Kft. üzemelteti, a klub működéséhez infrastrukturális háttérrel és szakmai segítséget nyújt.

6.4. Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Összességében elmondható, hogy a fenti 6.3. pont b) és c) alpontjában ismertetett, az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programokon kívül elsősorban a Kéký Lajos Múvelődési Központ által megrendezett következő rendezvények azok, amelyek ezen csoport tagjait célozzák meg:

- városi Nyugdíjas kórustalálkozó,
- a minden év júliusában megrendezendő Hagyományos Aratók Találkozója, amelyen zömmel idősebb korú emberek mutatják meg a hagyományos kézi aratás alapfogásait,
- minden év október 1-jén a Zene Világnapja alkalmából a nyugdíjasok részére szervezett előadás és
- az évente megrendezett pedagógus nap, amelyre meghívást kapnak a nyugdíjba vonult pedagógusok,
- az egészségügyi dolgozók és a szociális és gyermekvédelem területén dolgozók napja is.
- Nyugdíjas Kórusok Hajdú-Bihar Megyei Találkozója
- Minden év október elején az Idősek Világnapja
- Színházi előadások évente 3-4 alkalommal
- Operett gála évente 1 alkalommal
- Adventi koncert a református templomban
- Irodalmi Teaházak
- Nyugdíjas alkotók kiállításai

A Kéký Lajos Múvelődési Központnak (4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 6. szám) nyugdíjas szervezetekkel való szoros kapcsolatát jól érzékelteti az, hogy az intézményben működnek az alábbi közösségek:

- Tóni és a Sárgarózsák Tánccsoport
- Nánási Népdal, Nóta és Tánckedvelők Egyesülete
- Hajdú Bokréta Hagyományörző Egyesület
- Nánási Vidám Asszonyok
- Lente Lajos Magyar Nóta Egyesület
- Hajdúnánási Ezüstkor Nyugdíjas Egyesület
- Hajdúnánási Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete
- Maklárý Lajos Városi Énekkar
- Naná Színház
- Szalmakalap Citeraegyüttes.

A nyári városi programok egy részének helyszíne a Fürdő utca, a Gyógyfürdő. Az idősek számára a helyszín megközelítése kora, egészségi állapota miatt nagy nehézséggel, vagy egyáltalán nem lehetséges. A városban tömegközlekedés nincs. A város ellenkező felén lakók így kimaradnak az egyébként számukra, az idős korosztálynak szervezett, vagy egyébként is nagy tömegeket mozgató, színes és érdekes programokból. Célzott, programokhoz kötött szállítással a helyszín elérését biztosítani lehet.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
	Idősek otthonában élő, hozzátartozó nélküli személyek társadalmi elszigeteltsége.	Középiszkolások a számukra kötelező önkéntes munkát töltsék az idősothonokban, segítsék az ellátottakat, látogassák őket.	Társadalmi elszigeteltség csökkentése.
Pályázatírásban szakmai segítség igénye.	A pályázatíráshoz szükséges szakmai segítség nyújtása lehetőségének megvizsgálása.	Pályázatírásban való közreműködés.	
	a Furdó utcán, a Gyógyfürdő területén tartott nyári programok az idősek jelentős része számára nem elérhető a távolság miatt.	Szervezett utazás biztosítása az idősek számára a programok ideje alatt.	Az időseket célzó programok elérésének biztosítása

7. A FOGYATÉKKAL ÉLŐK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE

7.1. A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Magyarország 2004. május 1-jén lett az Európai Unió tagja. Az Európai Unió alapelvei közé tartozik az esélyegyenlőség. Az Európai Unió Alapjogi Chartája értelmében minden polgárt megillet a jog, hogy ne érje hátrányos megkülönböztetés.

2006. december 13-án fogadta el az Egyesült Nemzetek Közgyűlése a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az Egyezmény célja az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelme és biztosítása a fogyatékossgal élő személyek számára. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékossgal élő embert érint a világon, akik közül 577 ezren Magyarországon élnek.

A hazai fogyatékossgügyi politika kiemelkedő sikere, hogy Magyarország volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mind pedig a Fakultatív Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel.

A fogyatékos emberek és családjaik világszerte a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják, évszázadok óta a szociális élet peremére sodródva élnek, boldogulásukat ezernyi tényező hátráltatja. Az Európai Unióban közös feladatunk annak lehetővé tétele, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében az Országgyűlés - összhangban az Alaptörvénnyel és a nemzetközi jog általánosan elismert szabályaival - megalkotta a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban Fot.).

A Fot. 4. § a) pontja alapján fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény 8. §-a értelmében közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt

- a) fogyatéksága,
- b) egészségi állapota

miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne.

A helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 4. § (5) bekezdése szerint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni:

- a) a közsférában és a versenypiacon a fogyatékkal élők teljes lakosságához viszonyított arányuknak megfelelő foglalkoztatására;
- b) az egészségügyi ellátások elérhetőségére;
- c) az egészségügyi ellátórendszer és rehabilitációs intézmények közti információáramlásra és együttműködésre;
- d) a szociális szolgáltatások szerepére a fogyatékkal élők rehabilitációjában;
- e) a közoktatási intézmények elérhetőségére, hozzáférhetőségére;
- f) az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében
 - fa) az önkormányzati közszolgáltatásokat nyújtó épületek akadálymentesítésére;
 - fb) az önkormányzati közszolgáltatások információs és kommunikációs akadálymentesítésére;
 - fc) az építésügyi hatóságok felkészültségére az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatában;
 - fd) a helyi tömegközlekedés akadálymentesítésre.

A Hajdúnánáson élő fogyatékos személyekről továbbra sem áll rendelkezésre adat, ezért a fogyatékkal élők helyzetéről nem lehet pontos elemzést készíteni.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Fot. 15. § (1) bekezdése alapján a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogsult.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 312/2012. (VIII. 09.) számú Képviselő-testületi Határozatával a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 23. § szerinti rehabilitációs hozzájárulás mértékének minimalizálását határozta el a megváltozott munkaképességű személyeknek az önkormányzat és intézményeinél történő foglalkoztatása mellett.

A hivatkozott képviselő-testületi döntésnek megfelelően az önkormányzat intézményei és gazdasági társaságai a lehetőségeik függvényében foglalkoztatnak megváltozott munkaképességű dolgozót.

A **Kézmű Közhasznú Nonprofit Kft.** (székhelye: 1147 Budapest, Csömöri út 50-60.) 1953 óta működő könnyűipari vállalat. Hazai, illetve külföldi megrendelésre készít konfekció- és bórdíszműipari, valamint vegyesipari termékeket.

1980-ban kapta meg a megváltozott munkaképességű dolgozókat foglalkoztató célszervezeti kijelölést, amely azóta is meghatározója és jellemzője a cégnek, és ezáltal 2013-tól a Kft. minden üzeme akkreditált intézmény lett.

Jelenleg 96 telephelyen közel 4500 főt foglalkoztat, akik közül több mint 3000 fő megváltozott munkaképességű. Magyarország egyik legnagyobb állami tulajdonú cége.

A Kft. Hajdúnánás, Polgári úti telephelyén lévő üzeme 2011 szeptemberében kezdte meg működését 22 fővel, melyből akkor 3 fő volt megváltozott munkaképességű dolgozó. 2014-ben bútorgyártó üzem létesült, újabb 30 fővel, akkor a hajdúnánási telephely dolgozóinak több mint háromnegyede volt megváltozott munkaképességű alkalmazott.

Jelenleg közel 112 főt foglalkoztat, melyből 79 fő megváltozott munkaképességű. A dolgozók 71 %-a hajdúnánási.

A megváltozott munkaképességű dolgozók munkaképesség-csökkenése változó; 10 %-tól 80 %-ig terjed. Betegségük pedig különböző (a teljesség igénye nélkül); látás-, hallás-, mozgássérült (nem kerekesszéssel közlekedő), szív- és érrendszeri megbetegedés, asztma, cukorbetegség, epilepszia stb.

A hajdúnánási üzem fő tevékenységi köre bútór és vegyipari termék gyártás.

A bútórüzemi részen a megváltozott munkaképességű dolgozók, kiegészítő tevékenységet folytatnak: pl. szerelvényezés, csomagolás.

A vegyipari területen: nyomda-papíripari, egyszerű konfekció ipari termékeket állítanak elő. Ezen kívül könnyű manuális összeszerelési, szétszerelési munkákat és gépi hímzést végeznek a munkavállalók.

2014.-ben az üzemben kialakításra került úgynevezett fekete-fehér öltöző kialakítása, mely elősegíti a tevékenységünk bővítési körét.

A fent leírt tevékenységeknél látható, hogy a dolgozók könnyű fizikai munkát végeznek, melyekből több művelet végezhető állva, vagy ülve is; pl. a csomagoló anyag és alapanyag válogatása, összeállítása, hajtogatás, ragasztás, szerelvényezés, kézi, illetve gépi varrás, hímzés.

Az üzemben egy műszakos munkaidőben: 6.00-14.30-ig történik a munkavégzés.

A megváltozott munkaképességű dolgozók többségében heti 20 órában vannak foglalkoztatva. Az üzemben a törvényi előírásoknak megfelelően különböző munkarendekben is történhet a foglalkoztatás, illetve a dolgozók egészségi állapotának és bejárási lehetőségeinek megfelelően tudják meghatározni a munkakezdés időpontját.

A gyártásban résztvevő munkavállalókon kívül az alábbi munkakörökben foglalkoztatnak még megváltozott munkaképességűeket:

- udvari munka;
- anyagmozgatás és raktározás;
- üzemtakarítás;
- portás.

A hajdúnánási üzem jelenleg arra törekszik, hogy tevékenységét bővítse és minél több műveletet helyben végezzenek el a munkavállalók.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hajdúnánáson a foglalkoztatás területén nincs tudomásunk szándékolt hátrányos megkülönböztetésről.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Baptista Tevékeny Szeretet Misszió Tevékeny Gondozási Szolgálat: a Szolgálat tevékenysége vonatkozásában visszautalnánk a 6.3. pont a) alpontjában ismertetettre.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének részletes szabályairól szóló 8/2015. (II. 25.) Önkormányzati Rendelet (a továbbiakban: Ör.) 1. § (4) bekezdés d) pontja értelmében kivételes méltányosság gyakorlására lehetőséget ad, ha a kérelmező fogyatékos.

Az önkormányzat a fogyatékkal élő személyek számára külön pénzügyi és természetbeni ellátást, kedvezményeket nem nyújt.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - férfiak (TS 6201)	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - nők (TS 6301)
2013	305	429
2014	279	394
2015	269	396
2016	247	354
2017	233	337

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adataiból megállapítható, hogy folyamatosan csökken a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Fot. 12. § (1) bekezdése alapján, a fogyatékos személy egészségügyi ellátása során - az 1997. évi CLIV. törvénnyel összhangban - figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire, és a Fot. 18. § (1) a fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását.

Középületeink fizikai akadálymentesítése megtörtént. Legtöbb esetben pályázat keretében az épületekben az akadálymentes közlekedésre alkalmas lift került elhelyezésre. A vakok és gyengénlátók számára számára azonban még nem minden középület tekinthető akadálymentesnek.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Kossuth u. 19.) épülete akadálymentesített.

2011-ben Európai Unió forrásból valósult meg a **Városi Bölcsőde (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Nikodemusz István u. 10-12.)** kapacitásfejlesztése és szolgáltatási körének szélesítése a hátrányos helyzetű gyermekek esélyeinek javítása érdekében. Az akadálymentes használatot a szilárd hézagmentes burkolatú és megfelelően széles közlekedési útvonalak, a csúszásmentes burkolatok, ahol szükséges, a kontrasztos színezés és megvilágítás, igény szerint pedig a személyes segítség biztosítják. Az épületbe való akadálymentes bejutást rámpa és megfelelő méretű bejárati ajtó teszi lehetővé. Az intézményhez mozgáskorlátozottak számára kiépített parkoló tartozik.

Az arra jogosultak a Hajdúnánási Járási Hivatalban vagy a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatalban intézhetik szociális ügyeiket. Az épületek mindegyike akadálymentesített.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A Fot. 13. § (1) bekezdése alapján a fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 25. pontja alapján sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A Hajdúnánási Óvodában a sajátos nevelési igényű gyermekek száma jelenleg összesen 8 fő az alábbi megoszlásban:

- A Hajdúnánási Óvoda Székhely Intézmény (4080 Hajdúnánás, Magyar utca 104.) 1 fő kevert specifikus fejlődési zavar,
- Napsugár Tagintézményben (4080 Hajdúnánás, Attila u. 26.) 2 fő kevert specifikus fejlődési zavar (súlyos tanulási zavar) küzdő, 1 fő nem meghatározott pervazív fejlődési zavar (aktivitási és figyelemzavar).
- Gyermekkert Tagintézményben (4080 Hajdúnánás, Dorogi u. 24.) 1 fő kevert specifikus fejlődési zavar, és 2 fő kevert specifikus fejlődési zavar (súlyos tanulási zavar)
- Hétszínvirág Tagintézmény (Fedej Előháti u. 1.) 1 fő autizmus spektrum zavar – egyéb pervazív fejlődési zavar.

A Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégiumban (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Óvoda u. 2-10.) a sajátos nevelési igényű gyermekek száma 36 fő, melyből 18 fő integrált és 18 fő integráltan nem oktatható.

A 36 fő sajátos nevelési igényű gyermek közül 18 fő valamilyen enyhén súlyos fogyatékoságban szenved. Ők eltérő tanterv szerinti képzésben vesznek részt két külön csoportban (alsó és felső tagozat), összevont osztályban. 1 gyógypedagógus és 2 tanító és 1 napközis nevelő foglalkozik velük.

A 36 fő sajátos nevelési igényű gyermek közül 18 fő az adott osztályban, integrált képzésben vesz részt. Ők fejlesztő foglalkozásokon is részt vesznek annyi órában, amit a Pedagógiai Szakszolgálat különböző szakemberei által készített szakvélemény leírt.

Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnáziumban (székhelye: 4080 Hajdúnánás Bocskai u. 29.) a 2017/2018-as tanévben a sajátos nevelési igényű gyermekek száma: 2 fő (diszlexia, kevert specifikus diagnózissal) és 7 fő BTMN-es. A tanulók fejlesztését a Református EGYMI gyógypedagógusa és fejlesztőpedagógusa látja el, a tehetség- és képességfejlesztő kolleganővel együtt. A szakértői véleményeket figyelembe véve többlet-felkészülési időt biztosítanak a diákoknak, rendelkezésükre bocsátják az órai vázlatot, a számonkérések során a szakemberek által javasolt formát részesítik előnyben, valamint tanulásmódszertani technikák elsajátításával segítik a tanulókat. A kedvezmények a vizsgákon is megilletik a diákokat. Az eddigi eredmények azt mutatják, hogy ezek a fiatalok képesek sikeres érettségi vizsgát tenni.

A Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvodában (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 11.) a sajátos nevelési igényű gyermekek száma 2 fő iskolás.

A Hajdúnánási Református Általános Iskola és Óvodában az SNI-s gyermekek fejlesztését az Egységes Református Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai végzik az intézmény fenntartójával kötött megállapodás szerint. Nemcsak az SNI-s gyermekeket, hanem minden szakértői véleménnyel rendelkező gyermeket ellátnak, mind az iskolában, mind az óvodában.

Az **információs és kommunikációs akadálymentesítettség** biztosítása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvények szervezése során. Ezért különösen a látás- vagy hallássérült személyek vonatkozásában felmérni lenne szükséges az ilyen irányú igényeket, és amennyiben szükséges, a személyi és tárgyi feltételek biztosításának lehetőségét.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Hajdúnánásra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre olyan statisztikai adatok, amelyek alapján elemzést lehetne készíteni a munkahelyek akadálymentesítettségéről.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Hajdúnánás Városi Önkormányzat fokozott figyelmet fordít arra, hogy a közszolgálatot ellátó intézmények előtti közterületek akadálymentesítése megtörténjen a fejlesztések, átalakítások során. A városközpontban végrehajtott felújítások alkalmával rámpákat építettünk a Hajdúnánási Közös Önkormányzati Hivatal, a Városi Piac, Strandfürdő megközelítését segítve, valamint mozgáskorlátozott

parkolók kerültek kialakításra (Köztársaság tér (főtér), Kossuth u., Hunyadi u., Bocskai u., Dorogi u., Fürdő utca).

A városban működő vendéglátó helyek, üzletek jelentős része szintén megfelel az akadálymentesítésre vonatkozó előírásoknak.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A Fot. 17. § (1) a fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához.

A Hajdúsági Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. (székhelye: 4029 Debrecen, Monti ezredes utca 7.) 1996. december 15-én alakult és 1997. január 1-jén kezdte meg működését **Hajdúnánási Humán Szolgáltató Otthon Kht.** néven. A társaságot a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, mint egyszemélyes tulajdonos hozta létre. A Kft. intézményei: Nyíradonyi Ápolási Otthon, Mikepércsi Humán Szolgáltató Otthon, Balmazújvárosi Humán Szolgáltató Otthon, Hajdúnánási Humán Szolgáltató Otthon 4080 Hajdúnánás, Fürdő u. 1. szám alatti székhellyel és Hajdúnánási Humán Szolgáltató Otthon egy 4080 Hajdúnánás, Magyar u. 46. szám alatti telephellyel. Hajdúnánáson a Kht. 2001. november 26-tól működik.

A Kft. által fenntartott intézmények az ellátottak számára a jogszabály által előírt teljes körű gondoskodást biztosítja, mely tartalmazza az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek napi legalább háromszori étkeztetését, szükség szerinti ruházattal, illetve textíliával való ellátását, mentális gondozását, rendszeres egészségügyi ellátását.

Az intézmények orvosai, akik ellátják a háziorvosi teendőt, heti 6 órában rendelkeznek. Emellett havonta két alkalommal sebész és pszichiáter szakorvos áll az ellátottak rendelkezésére.

Az intézmények lakói az illetékes szakrendelésre is eljutnak (szemészet, fül-orr-gégészet, belgyógyászat, sebészet, nőgyógyászat, ortopédia stb.), valamint részt vesznek a különböző szűréseken (tüdőszűrés, rákszűrések).

A Kft. arra törekszik, hogy az intézményekben élő ellátottak életminőségét folyamatosan javítsa. Pályázati lehetőségeket kihasználva próbálja elérni, hogy megvalósuljanak az elképzelések.

Lehetőség van bekapcsolódni a város kulturális életébe is, az intézmények kirándulni, üdülni viszik lakóikat.

A 4080 Hajdúnánás, Magyar u. 46. szám alatti telephelyen, 45 férőhelyen közép és súlyos értelmi fogyatékos személyeknek, míg 36 férőhelyen krónikus pszichiátriai betegek ellátása történik külön-külön ápolási egységekben. Az ápolás-gondozáson túl, személyre szóló foglalkoztatás és fejlesztés történik az ellátottak részére.

Az intézmény telephelyén 20 férőhelyes felnőtt Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona is működik, ahová olyan felnőtt, közép vagy enyhe értelmi fogyatékos személy kerülhet be, aki oktatásban nem részesül, vagy teljes mértékben önálló.

Az alapellátásban egészségügyi tevékenységként otthoni szakápolást is végez az intézmény. Háziorvos írja ki a vizitét a betegnek és kéri az intézmény szolgáltatását.

Pszichiátriai Betegek Otthona

A Magyar úti telephelyen, 36 férőhelyen lát el az intézmény pszichiátriai betegeket. A gondozottak valamennyien hajdúnánási állandó lakcímmel rendelkeznek.

Az intézmény szakmai célja az igénybevevők pszichiátriai- és egyéb betegségének, általános egészségi és pszichés állapotának megfelelő, szükséges mértékű ápolás-gondozás biztosítása annak érdekében, hogy a szolgáltatás az ellátottak számára az egyénileg elérhető legmagasabb életminőség megélését garantálja.

Az intézményben ezen ápolási részlegen a krónikus pszichiátriai betegségben szenvedő személyek ellátása történik.

Ezen belül szolgálat és biztosít:

- mentális gondozást és a foglalkoztatást, melynek célja az egészség megőrzés, lehetőség szerint az állapotjavítás, szinten tartás, illetve az állapotromlás késleltetése,
- fizikai segítségnyújtást, a gondozó jellegű ellátást és ápolást,
- valamint a fokozott biztonsági elvárásoknak megfelelő környezetet,
- az ellátottak jogainak érvényesülését,

– az ellátottak társadalmi és családi kapcsolatainak elősegítését.

Az ellátás külön osztályon történik.

A lakók részére napi 24 órás, szakszerű ellátást biztosít az intézmény, továbbá biztosítja a lakhatási feltételt (éjszakai és nappali tartózkodás).

Pszichiátriai Betegek Otthona

(2017)

Korcsoport	Férfiak	Nők
18-24	0	0
25-39	0	1
40-49	2	2
50-64	8	10
65-74	6	5
75-	0	2
Összesen	16	20

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Fogyatékos Személyek Otthona

A fogyatékos személyek ellátásával a Kft. megalakulása kezdetétől foglalkozik, ennek megfelelően nagy szakmai tapasztalattal rendelkezik.

Fogyatékos Személyek Otthona

kor és nem szerinti összetétel

(2017)

Korcsoport	Férfiak	Nők
18-24	0	0
25-39	5	5
40-49	4	4
50-64	8	13
65-74	3	2
75-	1	0
Összesen	21	24

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Fogyatékos Személyek Otthona ellátottak egészségi állapotának jellemzői

(2017)

Fogyatékoság típus	Fő
Látásfogyatékos	1
Hallásfogyatékos	2
Mozgásszervi fogyatékos	13
Értelmi fogyatékos	45
Halmazottan fogyatékos	16

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Szolgáltatás célja:

- Olyan középsúlyos, illetve súlyos értelmileg sérült emberek teljes körű ápolása, gondozása, aki 18. életévét betöltötte, állandó és folyamatos ápolást igényelnek.
- Az ápolás-gondozáson túl, személyre szóló foglalkoztatás és fejlesztés segítségével, állapotában javulást illetve szinten tartást lehessen elérni.

Az ellátást tizenegy ápoló, egy fejlesztő pedagógus, egy foglalkoztatás szervező, egy szabadidő szervező és egy mentálhigiénés munkatárs végzi. Gyógytornász segít a mozgásterápiában az azt igénylőknek.

A lakók részére napi 24 órás, szakszerű ellátást biztosít az intézmény, továbbá biztosítja a lakhatási feltételt (éjszakai és nappali tartózkodás).

Az ellátottak számára 17 szobában van biztosítva az ellátás, a szobákban 45 fő fogyatékos személyt tud elhelyezni az intézmény. Közösségi együttlétre három helyiség áll rendelkezésre; egy foglalkoztató és két társalgó.

Minden évben térítésmentesen busszal belföldi kirándulást szerveznek az ellátottak számára. Térítés ellenében az intézet biztosít fodrászt és pedikűröst, aki hetente látogatja az otthont.

A Pszichiátriai Betegek Otthonának és a Fogyatékos Személyek Otthonának a további feladatai:

- Az ellátott testi, lelki egészségét, önállóságát minél tovább megőrizzze.
- Betegség esetén gondos ápolással, orvosi segítséggel, egészségét lehetőség szerint visszanyerje.
- Az intézmény gondoskodik a mentálhigiénés ellátásról, ezen belül:
 - Személyre szabott bánásmód.
 - Egyéni, csoportos megbeszéléseket biztosít a konfliktus helyzetek kialakulásának megelőzése érdekében.
 - Biztosítja az intézmény a szabadidő eltöltésének feltételeit.
 - Az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartását segíti.
 - Gondozási fejlesztési, illetve a rehabilitációs tervek megvalósítását segíti.
 - A hitélet és a társas kapcsolatok kialakulásának megvalósulásában segítséget nyújt.
 - Támogatja a társas kapcsolatok kialakulásának működését.

Mindkét intézményben az ellátottak számára nemenként elkülönített fürdőszoba, illetve illemhely van biztosítva.

Mindkét intézmény biztosít háromszori étkezést, illetve diabeteses betegeknek ötszöri étkezést. Ezen kívül diétás étrendet kapnak, ha az intézmények orvosa elrendeli, vagy egyéb okból indokolt.

A módosított 1/2000 SzCsM rendelet szerint gyógyszert és gyógyászati segédeszközöket minden ellátott számára térítésmentesen biztosít mindkét intézmény.

Egészségügyi ellátásra az intézmények rendelkeznek orvosi szobával, ahol az arra rászoruló ellátott vizsgálata, illetve kezelése történik.

Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona

A 20 férőhelyes Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthona 1998. január 1-től működik a Magyar úti telephelyen. A gondozottak valamennyien hajdúnánási állandó lakcímmel rendelkeznek.

**Fogyatékos személyek nappali ellátása
(2017)**

Korcsoport	Férfiak	Nők
18-24	1	0
25-39	6	1
40-49	1	3
50-64	1	2
Összesen	9	6

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A nappali ellátást nyújtó intézmény szolgáltatásai:

- Napi kétszeri étkezés és szakszerű felügyelet reggel 7:00-17:00 óráig.
- Szabadidős programok szervezése.
- Hivatalos ügyek intézésének segítése.
- Munkavégzés lehetőségének szervezése (munka-rehabilitációs foglalkoztatás).
- Életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése.

A napközi rendelkezik közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, ételmelegítésre, tálalásra és elfogyasztásra szolgáló helyiségekkel.

Az ellátottak aktívan részt vesznek az ápolást-gondozást nyújtó intézet lakóival közös programokon, rendezvényeken. Kirándulni, nyaralni viszik őket, rendszeresen részt vesznek a regionális és az országos kulturális fesztiválokon.

Az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni. A térítési díj megállapításánál a rendszeres havi jövedelem vehető figyelembe. A térítési díj összege nem haladhatja meg az ellátást igénybevevő jövedelmének 30 százalékát, az étkezést és a térítési díjat egybevéve.

Mivel ennek az ellátásnak a biztosítása kötelező önkormányzati feladatunk és az intézményi átszervezések miatt az intézmény fenntartója jelezte a működési engedélyezési eljárásba a nappali ellátás problémáit, önkormányzatunknak gondoskodnia kell az ellátás biztosításáról.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2013	15	15	0
2014	16	16	0
2015	16	16	0
2016	16	16	0
2017	15	15	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A Fogyatékos Személyek Otthonában és az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonában:

Minden fogyatékos számára fejlesztési terv készül, mely tartalmazza:

- Az ellátást igénybevevő állapotának leírását és az abban bekövetkezett változást.
- Az egyéni fejlődést, pedagógiai, mentális és egyéb segítségnyújtási feladatokat, azok időbeli ütemezését, a foglalkozásban való részvételt.
- A hiányzó vagy korlátozottan meglévő személyes funkciók helyreállítása érdekében teendő intézkedéseket.
- Konfliktushelyzetek kezelésének, megoldásának módjait.

Mindkét intézményben a fejlesztési tervet félévente értékelik, az elért eredményeket szükség szerint módosítják a pedagógusok.

A Segítséggel Élők Alapítványa (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Bethlen Gábor krt. 7-9.) alaptevékenysége: felnőtt korú értelmileg sérült személyek életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátás biztosítása, bentlakásos otthonban történő elhelyezéssel. Az **alapítvány székhelyén működik a Segítséggel Élők Otthona elnevezésű intézmény.** Az intézmény 2006. március 20. óta működik, fenntartója a Segítséggel Élők Alapítványa (4080 Hajdúnánás, Bethlen G. krt. 9.). A 2015. évi ellátási szerződés megkötése a fenntartó és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság között jelenleg folyamatban van.

Az intézmény működési engedélye alapján 13 értelmi fogyatékos felnőtt ápolását-gondozását biztosíthatja. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala jelenleg hivatalból módosította szolgáltatói nyilvántartásban az adatainkat és előírta 30 napos határidővel a 2015. december 31-ig érvényes ellátási szerződés, valamint az támogatási szerződésben bekövetkezett változásokkal kapcsolatos nyilatkozat benyújtását (mellékeljük a végzés másolatát).

Legfőbb küldetésük, hogy lakóik munkavégzésükön keresztül a társadalom hasznos tagjaivá váljanak. Kiemelt céljuk, hogy intézményük lakói megismerhessék a mindennapi munkavégzésben rejlő örömet, életük színesebbé, hasznosabbá váljon.

A szolgáltatás célja, feladata: Hajdú-Bihar Megyében élő 18. életévét betöltött, értelmi fogyatékossgal élő személyek életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ápoló-gondozó ellátás biztosítása, bentlakásos otthonban történő elhelyezéssel.

Az intézményben nyújtott komplex ellátás az önálló életvezetéshez, a meglévő képességek továbbfejlesztéséhez, a család által nyújtott biztonság megéléséhez ad elengedhetetlen segítséget.

Ennek köszönhetően az ellátottak biztonságos és szeretetteljes légkörben lelnek új otthonra.

Az intézménybe történő felvétel gyakorlata

Az intézményben az ellátás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő vagy törvényes képviselője kérelmére történik. A kérelmet szóban és írásban is jelezni lehet.

Az intézményben jelenleg 13 fő ellátása történik, ebből 5 férfi és 8 nő. A lakók átlagéletkora 29 év.

Az intézmény az ellátottaknak az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- Alapfeladattal összefüggő teljes ellátás

Lakhatás: az ellátottak elhelyezése 1, 2 ágyas szobákban történik. Az elhelyezést az intézmény vezetője az ellátott igényeinek figyelembevételével készíti el.

Napi háromszori étkezés: az ellátottak a közös étkezőben együtt fogyasztják el a következő időpontokban; reggeli 8 óra, ebéd 13 óra, vacsora 18 óra. Az ebéd mindig meleg étel.

Nap folyamán a szükséges folyadék (tea, limonádé) biztosítása.

Tisztálkodás, hajápolás, körömápolás.

Munka jellegű foglalkoztatás megszervezése.

Pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás.

Egészségügyi és mentálhigiénés alapszolgáltatás.

Ruházat, textília biztosítása, valamint tisztítása.

Szabadidős programok szervezése.

Alapszolgáltatásokon felüli egyéb szolgáltatások

Kirándulások, nyaralások szervezése

Mozi, színházlátogatások

Egyéb belépőjegyes rendezvények látogatása

Mivel a Bethlen Gábor körúton létrehozott intézményegység gyorsan népszerűvé vált és a jelentkezők száma rendre meghaladta az ellátottak számát, esedékessé vált a bővítés. Először csak a meglévő épület felújítására próbáltunk pályázni, majd 2011-ben jött egy új lehetőség a TIOP 3.4.2/11-es EU-s pályázati kiírás keretében. Ez lehetővé tette egyrészt a meglévő épület korszerűsítését és a célnak megfelelő akadálymentesítést, másrészt lehetőséget adott ellátottaink létszámának 10 fővel történő bővítésére, s ennek érdekében felépíthettünk egy új épületet a helyi önkormányzat által felajánlott telken a Malom utca 2. szám alatt. A projekt megvalósítása során azonban változott a szociális törvény előírása is, ezért a kezdetben lakóotthoni formában tervezett új férőhelyek már támogatott lakhatás ellátási formában jöttek létre. Az új elvárásoknak megfelelően meg kellett cserélni az ellátási formák helyszíneit is, így a korábbi intézményi ellátási formában működő Bethlen Gábor körúti egység (Segítséggel Élők Otthona) támogatott lakhatás ellátási formában 11 fővel, az új Malom utcai épület (Segítséggel Élők Intézménye) pedig kis létszámú intézményi ellátási formában 12 fővel működik tovább.

A Fehér Bot Alapítványt (székhelye: 4087 Hajdúdorog, Fogadó u. 3-5.) 1996 őszén öt magánszemély hozta létre.

Az alapítók az alapítvány céljaként az Észak-Hajdúságban (Hajdúböszörmény, Hajdúdorog és Hajdúnánás) élő vakok és gyengénlátók rehabilitációjának, művelődésének és társadalmi reintegrációjának elősegítését határozták meg.

Az alapítvány az elmúlt, több mint 18 év alatt egy gyenge kistérségi szervezetből egy erős regionális szolgáltató szervezetté fejlődött. 2000-tól már nem csak a látássérültek részére, hanem minden fogyatékos csoport számára biztosítja szolgáltatásait.

Arra törekszik, hogy az Észak-alföldi Régióban minél komplexebb formában nyújtson segítséget a fogyatékos személyek számára.

Az alapítvány tevékenységi körében az alábbi fontosabb szolgáltatások találhatók:

- A támogató szolgáltatások keretében minden fogyatékosági csoport számára személyi segítséget, személyszállítás biztosít. E szolgáltatást Hajdúnánáson több mint 100 ügyfél veszi igénybe napi, heti rendszerességgel az alapítvány Észak-hajdúsági Támogató Szolgálatától. 2015. januárjától a Támogató Szolgálat az önkormányzat által használatra átadott kis busszal minden tanítási napon 14 hajdúnánási gyermeket szállít Hajdúböszörménybe és Debrecenbe speciális iskolákba és különböző fejlesztő intézményekbe. A szolgálatvezető Hajdúnánáson minden héten szerdán 9,00 és 12,00 óra között ügyfélfogadást tart az önkormányzat által térítésmentesen biztosított *4080 Hajdúnánás, Dorogi u. 5. szám* alatti, önkormányzati tulajdonú irodahelyiségben.
- A látássérültek elemi rehabilitációja keretében a vakok és gyengénlátók számára az önálló életvitel kialakítása érdekében funkcionális látásvizsgálatot és látástréninget, tájékozódás és közlekedés tanítását, a Braille írás oktatását, a mindennapos tevékenységek újratanítását, kommunikációs és számítástechnikai eszközök használatának oktatását, valamint pszichoszociális szolgáltatásokat biztosít az esélyegyenlőség, a társadalmi reintegráció elősegítése érdekében. E szolgáltatást az alapítvány a hajdúnánási látássérültek számára szintén a 4080 Hajdúnánás, Dorogi u. 5 szám alatti irodahelyiségben és az alapítvány székhelyén, a 4087 Hajdúdorog, Fogadó u. 3-5. szám alatt biztosítja. Jelenleg 7 hajdúnánási látássérült ügyfelük van.
- A fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációja keretében munkaerő-piaciszolgáltatásokat, munkaközvetítést biztosít. E szolgáltatást a hajdúnánási ügyfelek jelenleg Debrecenben a Kossuth u. 42. szám alatt, és az alapítvány székhelyén található Esélyegyenlőségi Házban érhetik el.
- A kulturális tevékenység körében rendszeresen szerveznek kulturális és szabadidős programokat. A rendezvények egy részérét Hajdúnánáson bonyolítják le. A hajdúnánási fogyatékos személyeket a hajdúdorogi és a hajdúböszörményi rendezvényeikre autóbusszal és mikrobusszal szállítják, mely lehetőséget a hajdúnánási fogyatékos személyek rendszeresen igénybe is vesznek.

Az alapítvány 2013-ban az Európai Unió támogatásával Hajdúdorogon a Fogadó u. 3-5. szám alatt felépített Esélyegyenlőségi Házban Esélyegyenlőségi Klubot hozott létre, amelyben hajdúnánási sorstársak rendszeresen részt vesznek a programokon.

Az alapítvány 2015. októberében Hajdúdorogon a Tokaji u. 1. szám alatti önkormányzati épületben fogyatékos személyek számára megnyitotta az Esélyegyenlőségi Otthont, ahol támogatott lakhatást biztosít a lakóknak. Jelenleg a hat lakó közül egy személy hajdúnánási illetőségű.

Hajdúnánás Városi Önkormányzattal kötött megállapodás alapján az önkormányzat a tulajdonában lévő kisbuszt az Alapítvány rendelkezésére bocsájta minden tanév kezdetétől a tanév végéig. A busszal az Alapítvány a fogyatékkal élő gyermekeket szállítja a debreceni speciális képzési helyekre, majd a munkanap végén vissza. Ezzel a szolgáltatással esélyt kapnak a sérült gyermeke arra, hogy hozzájussanak a speciális szolgáltatásokhoz, a személyes fejlődésükhöz szükséges fejlesztő foglalkozásokhoz. A gyermekek szervezett szállítása tehermentesíti a szülőket a napi debreceni ingázás alól, sérült gyermekük mellett munkát vállalhatnak, a felszabaduló időt a család többi tagjára, gyermekeikre fordíthatják. A busz üzemeltetési költségét az Alapítvány biztosítja a használat ideje alatt. A szolgáltatás fenntartása a továbbiakban is szükséges.

A Mi Érted Élünk Egyesület (székhelye: 4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 16.) 1998-ban alakult sérült gyermeket nevelő szülők kezdeményezésére. Az egyesület jelenlegi létszámát 32 család alkotja, társadalmi munkával oldja meg a könyvelést és alkalmanként 8 fő az egyéb teendőket. A kezdeményezés célja, hogy a város lakói jobban megismerjék az egyesületet, és hogy az egyesület is bekapcsolódhasson a város életébe. A vezetőség igyekszik kivenni a részét az élénken szerveződő civil szervezetek más programjaiból, a helyi kezdeményezésekben aktívan részt venni. A sérült gyerekek helyi fejlesztése továbbra is a szervezet legfontosabb feladata, amelynek az anyagi vonzatát az egyesület fedezi. A megnövekedett terápiás költségekre, és a megcsappant bevételi forrásokra tekintettel évről-évre nehezebbé vált a vállalt tevékenységeinek eleget tenni. Egyre több szülő kér segítséget az egyesülettől, csekély lehetőségeikhez mérten igyekeznek minden kérésnek eleget tenni. A 21 valamely fogyatékossgal élő gyermeken kívül foglalkoznak még 7 tanulási zavarral küzdő, 2 légúti betegségben és 3 mozgásszervi elváltozásban szenvedő gyermekkel. Folyamatosan biztosították a 2014-es évben a gyermekek gyógytestnevelését, pszichológiai segítségét, gyógymasszázsát és szabadidős lovaglását. Mindegyik kezelésen heti egy alkalommal vesznek részt a gyerekek, a gyógykezelés egyéni formában

zajlik, képzett szakemberek irányításával. Itt egy órát vannak a gyerekek, a gyógymasszázst a helyi gyógyfürdő, a lovaglást a helyi lovarda, a pszichológiai segítséget is helyi szakember végzi és ad a kezelésnek helyet, a foglalkozásokon csoportosan is részt vehetnek a gyerekek, ahol 10-15 gyerekkel egyszerre foglalkoznak. A foglalkozások hatására a gyermekek fejlődése figyelhető meg. A foglalkozásokon felül szerveznek a gyermekeknek és a szüleiknek kulturális és szabadidős programokat is, ezzel színesítve a szürke és nehéz hétköznapi napokat számukra. Ezek családi napok, gyermeknap, anyák napja, a nyári estékre családi sütés-főzést, kirándulásokat, és az év zárásaként a mikulás, karácsonyi ünnepségek elmaradhatatlan része az éves programoknak. Céljuk, hogy a gyermeket felnőtté válása után se hagyják magára, hanem folytatják a fejlesztésüket, és megpróbálják a súlyos kontaktúrák kialakulását megakadályozni. Városunkban nincs rehabilitációs lehetőség ezeknek a gyermekeknek. Ahhoz, hogy a fejlődésükhöz, szinten tartásukhoz szakmai és képzett segítséget kapjanak, a városunkhoz legközelebb eső Debrecenbe kellene utaztatni több alkalommal, illetve a gyermek súlyos sérülése csak intézményi elhelyezést tesz lehetővé végtelen várólistával és a családok szétválásával. Szolgáltatásaik ingyenesen elérhetők minden gyermek számára. Az egyesület számára fontos a tevékenység tovább folytatása.

A Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete (székhelye: 4025 Debrecen, Széchenyi út 37.) 1980-ban alakult. 1989 óta kiemelten közhasznú szervezet, tekintettel arra, hogy állami és önkormányzati feladatkörbe tartozó tevékenységet is végez jogszabályi kötelezés, illetve önkormányzattal kötött feladat ellátási szerződés alapján.

Az egyesület egyik alapító tagja a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségének (MEOSZ).

Az egyesült tagjai a megye területén élő mozgáskorlátozott személyek, valamint olyan támogató tagok, akik nem rendelkeznek fogyatékkal, de az egyesület pártoló tagjai kívánnak lenni.

Taglétszámuk 2014. december 31-én 10 622 fő volt, amelyből 9 102 fő mozgássérült, 1 520 fő pártoló tag.

2014-ben a megyében 33 helyi csoport működött. Minden csoport 100 fő feletti tagsággal rendelkezik és valamennyi településen tartanak ügyfélkapcsolatot a tagsággal.

Az egyesület célja a mozgáskorlátozott emberek

- sokoldalú rehabilitációjának,
- szociális biztonságának,
- az aktív, öntrendelkezésen alapuló önálló életvitelének,
- a társadalmi közösségekbe való beilleszkedésének,
- emberi és állampolgári jogaik érvényesülésének elősegítése,
- fogyatékoságukból eredő sajátos szükségleteik kielégítésének előmozdítása,
- ezen szükségletek által meghatározott érdekeik képviselete, védelme, érvényesítése.

Az egyesület főbb feladatai:

- a tagok társadalmi beilleszkedésének segítése, munkaképességük fejlesztése, megőrzése, munkába állásuk elősegítése,
- az életkörülmények javítása, az ezzel kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok gyakorlati felhasználásának elősegítése,
- a tagok nevelése, képzése, közösségi, szabadidős, kulturális, sport tevékenységek biztosítása.

Az egyesület kiemelt tevékenységei:

- Az egyesület által alapított gazdasági társaságok működésének biztosítása, alkalmazkodás az új jogszabályi környezethez.
- Együttműködés a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségével, más társadalmi- és karitatív szervezetekkel, alapítványokkal, valamint állami- és önkormányzati szervekkel.
- Jogszabályi kötelezés, illetve felhatalmazás alapján végzett feladatok biztosítása.
- Hagyományos felnőtt-, gyermek- és ifjúsági programjainak megszervezése, illetve azok bővítése a tagság igényeinek megfelelően.
- A csoportvezetői hálózat átalakítása az új körülményeknek megfelelően, a tagokkal való személyes kapcsolattartás biztosítása, folyamatos tájékoztatás a változó jogszabályi környezetről.
- Az egyesület stabil pénzügyi, gazdasági helyzetének biztosítása.
- A megváltozott munkaképességű személyek - új jogszabályok szerint - foglalkoztatási lehetőségének segítése.
- A helyi csoportok kulturális rendezvényeinek segítése, ehhez támogatás biztosítása.

- Az egyesület társadalmi elismertségének javítása, a kommunikáció fejlesztése.
- Az érdekvédelmi, érdekképviseleti tevékenységük erősítése.
- Az egyesület akkreditációját követően az Alaptanúsítvány megtartása.

A Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesületének Hajdúnánási Csoportjának 252 fő mozgássérült tagja volt 2014-ben.

Korszerinti megoszlás:

- 0-18 1 fő
- 19-35 6 fő
- 36-45 8 fő
- 46-60 34 fő
- 61-felett 203 fő

Az elmúlt évben egy alkalommal volt a csoport kirándulni Berekfürdőn, és részt vettek a Bakonszegi „Kemencés – Fesztiválon”. Az év folyamán több alkalommal rendeztek kisebb helyi összejevetelt, részt vettek a város rendezvényein.

Több alkalommal fel lépett a csoport énekkara versenyeken és rendezvényeken, többek között saját városuk rendezvényein és az egyesület kulturális találkozóján is. Szereplésük minden alkalommal sikeres volt.

A Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar Megyei Egyesülete Hajdúnánáson minden páratlan szerdán 11,00 és 13,00 óra között ügyfélfogadást tart *4080 Hajdúnánás, Köztársaság tér 6. szám*, melyet az egyesület bérel.

Az alábbi táblázatokból látható, hogy az elmúlt években településünkön hány, fogyatékos személyt (is) ellátó intézmény működött, illetve hogyan alakult a nappali ellátásban részesülők száma az önkormányzati fenntartású intézményben.

Fogyatékosokat (is) ellátó nappali intézmények száma	
2013	1
2014	1
2015	1
2016	1
2017	1

Forrás: KSH

A táblázat adataiból megállapítható, hogy a fogyatékosokat (is) ellátó nappali intézmények száma nem változott.

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Művelődési, Oktatási, Ifjúsági és Sport Bizottsága évről évre támogatja a fentiekben ismertetett egyesületek munkáját, amelyet az alábbi táblázat szemléltet:

	2013	2014	2015	2016	2017
Hn-i Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete	350	350	350	400	450
Mi Érted Élünk Egyesület	250	0	0	200	200
Vöröskereszt Hn-t Területi Szervezete	30	0	0	100	110
Ezüstkor Nyugdíjas Egyesület	200	250	250	300	300
Hajdúnánási Szellemi Műhely	0	300	300	300	300
Roma Nemzetiségi Önkormányzat	300	500	500	500	300
Köz-pont Ifjúsági Egyesület	60	50	100	50	50
Hajdúnánási Polgárőr Egyesület	710	1300	1300	1300	1300
Mozgáskorlátozottak HBM-i egyesülete	50	50	130	100	100
Hn. Városi Önk. Bűnmegelőzési Tanács	0	0	0	0	0
Tedeji Nyugdíjas Egyesület	0	299	280	200	250
Semmelweis Nap támogatás	70	50	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

7) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Hajdúnánáson nincs tudomásunk a fogyatékkal élőket érintő, szándékolt pozitív diszkriminációról.

7.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Célcsoport	Következtetések		
	Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Fogyatékkal élők helyzete	Fogyatékos személyek nappali ellátása csak átmenetileg megoldott	Egyeztetés szükséges a jelenlegi intézményfenntartó és az önkormányzat között az ellátás folyamatos biztosításának végleges megoldására.	Fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladatellátás véglegesítése
	Az információs és kommunikációs akadálymentesítettség biztosítása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvények szervezése során.	Különösen a látás- vagy hallássérült személyek vonatkozásában felmérni szükséges az ilyen irányú igényeket, és amennyiben szükséges, a személyi és tárgyi feltételek biztosításának lehetőségét.	„Kulturális akadálymentesítés”
	Fogyatékkal élő gyermekek speciális ellátáshoz történő hozzájutását biztosítani kell.	Fehér Bot Alapítvány részére önkormányzati tulajdonú busz biztosítása	Fogyatékkal élő gyermekek esélynövelése a speciális fejlesztésre

8. Helyi partnerség

A 3-7. pontban szereplő célcsoportok élethelyzetének javításával kapcsolatban együttműködő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések bemutatása:

Partner megnevezése	Az együttműködés területe	Érintett esélyegyenlőségi célcsoportok	Az együttműködés formája
Okkal-Másokkal Ifjúsági Egyesület	- szociális, - kulturális, - oktatás	- mélyszegénységben élők, romák, - idősek, - gyermekek	- Képzésben, nyári napközi biztosításában való közreműködés. - Idősek digitális tudástárának bővítése, nyugdíjas internet klub működtetésével.
Fehér Bot Alapítvány	- támogató szolgáltatás, - házi segítségnyújtás, - fogyatékosok elemi rehabilitációja - Busz átadás	- fogyatékkal élők, - idősek	A szervezet támogató szolgáltatást és házi segítségnyújtást működtet a településen. A fogyatékkal élők

	üzemeltetésre		életminőségének javítása érdekében telephely biztosítása. Busz átadása fogyatékkal élő gyermekek speciális ellátásra szállítására.
Hajdúnánási Református Egyházközség	- házi segítségnyújtás, - időskorúak gondozóháza, - bentlakásos idősek otthona, - étkeztetés, - nappali ellátás, - egyházi óvoda működtetése	- gyermekek, - idősek, - mélyszegénységben élők,	Az Egyházközség vette át az Szt. alapján kötelezően biztosítandó étkeztetés, házi segítségnyújtás, nappali ellátás feladatokat az önkormányzattól. Normatívan felüli támogatás biztosítása a szociális szolgáltatások működtetéséhez.
Mozgáskorlátozottak Hajdú-Bihar megyei Egyesülete	- mozgáskorlátozottak helyi csoportjának működtetése	- fogyatékkal élők	- Az egyesület ügyintézési segítséget nyújt önkormányzati hatáskörű ügyekben ügyfelei számára
Mi Érted Élünk Egyesület	- mozgásrehabilitációs szolgáltatás biztosítása	- fogyatékkal élők	- A településen lakó, fogyatékkal élő gyermekek számára bővített szolgáltatási profil működtetése.
Segítségrel Élők Alapítványa	Volt állami gondozott enyhe és közép súlyos értelmi sérültek lakhatási feltételeinek biztosítása.	- fogyatékkal élők	Lakóotthon építéséhez önkormányzati ingatlan biztosítása.
Hajdúnánási Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete	- bűnmegelőzés, - szociális kerekasztal működtetése	- idősek, - nők	A szervezet delegáltjai aktív résztvevői a Bűnmegelőzési Tanácsnak, illetve a Szociális kerekasztalnak.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program előkészítésekor a partnerszervezetek, a Hajdúnánási Roma Nemzetiségi Önkormányzat, az önkormányzati intézmények megismerhették a program tervezetét, javaslataik, tanácsaik figyelembevételével készült el a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadására vonatkozó képviselő-testületi előterjesztés.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata során HEP Fórum összehívásra került melyen a program célcsoportjainak delegáltjai tájékoztathatják az önkormányzatot a Program megvalósulásának tapasztalatairól, és javaslatot tehetnek az esetleges módosításokra. A fórumon elhangzottokról jegyzőkönyv készül.

Intézkedési terv

1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések		
	Béazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek meghatározása	Kapcsolódó intézkedés címe
Romák/mély-szegénységben élők	A regisztrált álláskeresők között folyamatosan nő az alacsony iskolázottságúak aránya	Támogatott képzési programok nyomon követése	Pályázatfigyelés
	A regisztrált álláskeresők között folyamatosan nő az alacsony iskolázottságúak aránya	Start közmunkaprogramban történő alkalmazás, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya helyi adatgyűjtése	Munkaerőpiaci szereplők keresése alacsony képzettségű munkaerő számára
Gyermekek	AZ intézményekben a gyermeke nem minden esetben ismerik jogaikat, kötelezettségeiket, a társadalmi elvárásokat velük szemben.	Prevenció keretében gyermekeket érő káros hatások megelőzése, elvárt társadalmi normák megerősítése, gyermeki jogok és kötelességek megismertetése, egészséges életvitel, életmód kialakítása, gyermekek „jólétének” elősegítése és javítása	Óvodai és iskolai segítő tevékenység
	Több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban, akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt nem biztosítják a otthon a reggelit, holott a reggeli a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alulteljesítést, adott esetben akár agressziót is okozhat.	„Minden gyermek reggelizzen” önkormányzati programhoz az önkormányzat biztosítsa a költségvetési fedezetet.	„Minden gyermek reggelizzen” önkormányzati program folytatása
	Az Ntv. 8.§ (2) bekezdése szerint „ A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt. „Vannak családok, ahol a szülő beírhatja, de nem viszi fel a gyermeket az óvodába.	Jegyző, óvónők, védőnők és családsegítők együttes munkájával el kell érni, hogy a gyermekek ne hiányozzanak indokolatlanul az óvodai nevelésből.	Szociális és gyermekvédelmi koordináció az óvodai hiányzások csökkentése érdekében
	Az állami fenntartású általános iskola diákjainak, az országos kompetencia-	A fenntartóval és az intézmény vezetésével tárgyalások kezdeményezése a helyzet	Kompetencia-mérések eredményeinek javítása

	mérésen nem sikerült az országos átlaghoz közeli eredményt elérniük.	javítása érdekében.	
Idősek	Idősek otthonában élő, hozzátartozó nélküli személyek társadalmi elszigeteltsége.	Középiskolások a számukra kötelező önkéntes munkát töltsék az idősothonokban, segítsék az ellátottakat, látogassák őket.	Társadalmi elszigeteltség csökkentése.
	Pályázatírásban szakmai segítség igénye.	A pályázatíráshoz szükséges szakmai segítség nyújtása lehetőségének megvizsgálása.	Pályázatírásban való közreműködés.
	a Fürdő utcán, a Gyógyfürdő területén tartott nyári programok az idősek jelentős része számára nem elérhető a távolság miatt.	Szervezett utazás biztosítása az idősek számára a programok ideje alatt.	Az időseket célzó programok elérésének biztosítása
Nők	Nincs helyben működtetett emlőszűrés, emiatt sok érintett anyagi okok következtében nem vesz részt a szűrővizsgálatokon.	Ingyenes csoportos utaztatás megszervezése az emlőszűrés Debrecenbe	Nők egészség-prevenciója
	A nők gyakran azért nem vállalnak munkát, mert választaniuk kell a magánélet és a munkavállalás között.	Rugalmas munkaidővel összefüggő, családbarát munkahelyek kialakítását célzó pályázati források igénybe vétele.	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása
Fogyatékkal élők	Fogyatékos személyek nappali ellátása csak átmenetileg megoldott	Egyeztetés szükséges a jelenlegi intézményfenntartó és az önkormányzat között az ellátás folyamatos biztosításának végleges megoldására.	Fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladatellátás véglegesítése
	Az információs és kommunikációs akadálymentesítettség biztosítása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvények szervezése során.	Különösen a látás- vagy hallássérült személyek vonatkozásában felmérni szükséges az ilyen irányú igényeket, és amennyiben szükséges, a személyi és tárgyi feltételek biztosításának lehetőségét.	„Kulturális akadálymentesítés”

	Fogyatékkal élő gyermekek speciális ellátáshoz történő hozzájárulását biztosítani kell.	Fehér Bot Alapítvány részére önkormányzati tulajdonú busz biztosítása	Fogyatékkal élő gyermekek esélynövelése a speciális fejlesztésre
--	---	---	--

2. Az intézkedési területek részletes kifejtése

Az intézkedés címe	Munkaerőpiaci szereplők keresése alacsony képzettségű munkaerő számára
Az intézkedés pontos célcsoportja	Romák és/vagy mélyszegénységben élők
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Foglalkoztatás biztosítása azok számára, akik képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban.
Célérték elérésének határideje, felelőse	2021. december 30. Felelős: Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Hajdúnánás Járási Hivatal
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.
Az intézkedés tartalma	Az alacsony iskolázottság miatt munkát keresők foglalkoztatása.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Közös Önkormányzati Hivatal
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az alacsony iskolázottság miatt munkát keresők foglalkoztatása
Megvalósítás	
Az intézkedés címe	Pályázatfigyelés alacsony képzettségű munkaerő számára képzés megszerzésére
Az intézkedés pontos célcsoportja	Romák és/vagy mélyszegénységben élők

Az intézkedéssel elért kívánt cél	Képzettség biztosítása azok számára, akik 8 általános, vagy az alatti végzettséggel rendelkeznek és képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban.
Célérték elérésének határideje, felelőse	2021. december 30. Felelős: Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Hajdúnánás Járási Hivatal
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.
Az intézkedés tartalma	A 8 általános iskolai végzettség megszerzésére intézkedések tétele és a 8 általános iskolai végzettségűek számára szakmai képzés megszerzésére ösztönzés.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Közös Önkormányzati Hivatal
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Képesített álláskeresőként nagyobb esély az elhelyezkedésre.
Megvalósítás	

Az intézkedés címe	Óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenység
Az intézkedés pontos célcsoportja	A hajdúnánási járás településesein óvodába-és iskolába beíratott gyermekek
Az intézkedéssel elért kívánt cél	Prevenció keretében gyermekeket érő káros hatások megelőzése, elvárt társadalmi normák megerősítése, gyermeki jogok és kötelességek megismertetése, egészséges életvitel, életmód kialakítása, gyermekek „jólétének” elősegítése és javítása
Célérték elérésének határideje, felelőse	Folyamatosan ellátandó feladat 2018. 09. 01.-ről folyamatos Nagyné Juhász Krisztina Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde intézményvezetője

A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A célkitűzés összhangban van a helyi esélyegyenlőségi programmal és a helyi ifjúsági stratégia céljaival.
Az intézkedés tartalma	Teljes gyermek populációt érintő elsődleges prevenció, szociális munka keretében tanácsadás, csoportos és közösségi munka valósul meg, amely felöleli tanácsadás formájában az egyéni problémákra adott adekvát megoldásokat, csoport szinten az általános prevenciót és kompetenciafejlesztést speciális csoportoknak nyújtott foglalkozásokkal, továbbá a közösségi munkát a gyermekekkel és gyermekekkel kapcsolatban álló intézményekkel, szervezetekkel.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ szociális szakemberei, óvodák-és iskolák pedagógusai.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az elsődleges prevenció keretében nyújtott szolgáltatások a tevékenység céljának eléréséhez szükségesek, mely során keletkezett eredmények a folyamatosan nyújtott óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenységgel fenntarthatók.
Megvalósítás	
Az intézkedés címe	Minden gyermek reggelizzen onkormányzati program
Az intézkedés pontos célcsoportja	Hajdúnánási óvodás, és iskoláskorú hátrányos, és halmozottan hátrányos gyermekek.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A reggeli biztosításával a cél, hogy az éhségérzet ne legyen kihatással a gyerekek teljesítő képességére, városunkban ne legyen éhes gyermek, mindemellett a helyes étkezési szokások, életmód mélyítése is cél.
Célérték elérésének határideje, felelőse	Határidő: Folyamatos. Felelős: Hajdúnánási Városi Önkormányzat, <u>Hajdúnánási Gyermek- és Közéletfejlesztési Nonprofit Kft</u> ; intézmények,
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A célkitűzés összhangban van a helyi esélyegyenlőségi programmal

Az intézkedés tartalma	Több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban, akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt nem biztosítják a otthon a reggelt, holott a reggeli a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alkultjesztést, adott esetben akár agressziót is okozhat.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	A Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testület határozata alapján biztosítja az anyagi erőforrást a meglévő intézményi struktúrák pedig a humán erőforrást.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az érintettek közös együttműködésével a gyermekek napi reggeli ellátásának biztosítása.
Megvalósítás	
Az intézkedés címe	Szociális és gyermekvédelmi koordináció az óvodai hiányzások csökkentése érdekében.
Az intézkedés pontos célcsoportja	Gyermekek
Az intézkedéssel elért kívánt cél	Minden 3. életévét betöltött gyermek vegye igénybe a számára a Nktv. szerint kötelező óvodai nevelést, a felmentést kapott gyermekek kivételével.
Célérték elérésének határideje, felelőse	Határidő: 2021. december 31. Felelős: Hajdúnánás Város jegyzője, óvónők, védőnők és családsegítők
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A célkitűzés összhangban van a Hajdúnánás Város Közköztartási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervével
Az intézkedés tartalma	A családokkal közvetlen kapcsolatban, vagy a hatóságként eljáró jegyző minden, a számukra rendelkezésre álló eszközzel basszanak a szülőkre a gyermek óvodába járatása érdekében.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az intézményekben a humánerőforrás rendelkezésre áll.
Az intézkedés eredményeinek	A 3. életévét betöltött gyermekek óvodában elhírtott ideje, nem pusztán nevelésük szempontjából fontos, hanem ott biztosított a gyermekek életkorának megfelelő

fenntarthatósága	menyiségű és összetételű ékezés is. Az intézményi ellátás állami normatívával támogatott.
Megvalósítás	

Az intézkedés címe	Kompetencia-mérések eredményének javítása
Az intézkedés pontos célcsoportja	Gyermekek
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Gyermekek helyi esélyegyelőségének javítása, hiszen az állami fenntartású általános iskola diákjainak, az országos kompetencia-mérésen nem sikerült az országos átlaghoz közeli eredményt elértük.
Célérték elérésének határideje, felelőse	Határidő: 2022. december 31. Felelős: Bocskai István Általános Iskola, Állapfokú Művészeti Iskola és Kollégiumban és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat intézményvezetője
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A célkitűzés összhangban van a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel.
Az intézkedés tartalma	A Hajdúböszörményi Tankerületi Központ és az intézmény vezetésével tárgyalások kezdeményezése a helyzet javítása érdekében..
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	A humán erőforrás biztosított.
Az intézkedés eredményének fenntarthatósága	Az eredmények fenntarthatósága függ egyrészt az országos eredményektől, másrészt a felvételre kerülő gyermekek képességaitól.
Megvalósítás:	

Az intézkedés címe	Társadalmi elszigeteltség csökkentése.
Az intézkedés pontos célcsoportja	Idősek
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Idősek helyi esélyegyenlőségének javítása, az idősek otthonában élő, hozzátartozó nélküli személyek társadalmi elszigeteltségének mérséklése.
Céltértek elérésének határideje, felelőse	Határidő: 2023. december 31 Felelős: Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A célkitűzés összhangban van a szociálpolitikai koncepcióban megfogalmazottakkal.
Az intézkedés tartalma	Középiskolások a számukra kötelező önkéntes munkát töltsek az időstónókban, segítsék az ellátottakat, látogassák őket.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Rendelkezésre állnak.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az idősek társadalmi elszigeteltségének csökkentésével hozzájárunk az aktívabb időskor elterjesztéséhez, az idősek szociális kapcsolatainak fenntartásához.
Megvalósítás:	

Az intézkedés címe	Pályázatírásban való közreműködés.
Az intézkedés pontos célcsoportja	Idősek
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Annak vizsgálata, hogy az idősek helyi esélyegyenlőségének javítása érdekében, az önkormányzat milyen módon tud segítséget nyújtani a pályázatok elkészítésében.
Célérték elérésének határideje, felelőse	Határidő: 2022. december 31. Felelős: Hajdúházi Városi Önkormányzat
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a tervbe vett intézkedés.
Az intézkedés tartalma	A pályázatíráshoz szükséges szakmai segítség nyújtása lehetőségének megvizsgálása.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	A pályázat elkészítéséhez szükséges humánerőforrás biztosítását - az igények függvényében - tervezni indokolt.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az érintett pályázatok függvénye.
Megvalósulás:	
Az intézkedés pontos célcsoportja	Az időseket célzó nyári programok elérésének biztosítása idősek

Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Alapvető cél az, hogy az idősek részesei lehessenek a Fürdő utcára és a Gyógyfürdő területére szervezett nyári programoknak.
Az intézkedés címe	Határidő: Polyánatos Felelős. A rendezvény művelődési szervezete
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.
Az intézkedés tartalma	A városi programok jelentős része nyáron az üdülőterülethez közel, a Fürdő utcára koncentrálódik. Itz a helyszín kívül esik a városközponton, az idősek számára a helyszín nehezen megközelíthető.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	A programok költségvetésében a helyi közlekedés költségeit biztosítani szükséges.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A költségvetésben a helyi szállítás fedezete --megfelelő szervezéssel- biztosítható.
Megvalósítás	

Az intézkedés címe	Nők egészség-prevenciója.
Az intézkedés pontos célcsoportja	Nők

Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Nők helyi esélyegyenlőségének javítása, mivel nincs helyben működtetett emlősztűrés, emiatt sok érintett anyagi okok következtében nem vesz részt a szűrővizsgálatokon.
Célérték elérésének határideje, felelőse	Határidő: 2023. június 30. Felelős: Hajdúnánás Városi Önkormányzat
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a tervbe vett intézkedés.
Az intézkedés tartalma	Irgyenes csoportos utaztatás megszervezése az emlősztűrés Debreceenbe
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás biztosítása szükséges a tárgyévi költségvetés tervezése során.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Az önkormányzat anyagi lehetőségeinek függvénye.
Megvalósulás:	Az önkormányzat minden évben térítésmentesen biztosítja az emlősztűrésre történő eljutást a szűrési beutalóval rendelkező nők számára.

Az intézkedés címe	A nők munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása.
Az intézkedés pontos célcsoportja	nők
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Alapvető cél az, hogy az önkormányzat lehetőségei szerint támogassa azokat az alternatív és atipikus foglalkoztatási formákat, amelyek hozzájárulnak a munka és a

	<p>magánélet egyensúlyának megteremtéséhez, hogy a nőknek ne kelljen választani a munka világa és a család között. Bősszű távú cél, hogy növekedjen a családbarát munkahelyek száma.</p>
Célérték elérésének határideje, felelőse	<p>Határidő: 2022. december 31. Felelős: Hajdúbányás Városi Önkormányzat, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya</p>
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	<p>A célkitűzés összhangban áll a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Mösögítő Nemzeti Stratégia - Irányok és célok (2010-2021) dokumentum stratégiai céljaival</p>
Az intézkedés tartalma	<p>A női munkavállalók arányának szinten tartása, lehetőségek szerinti növelése az önkormányzati intézményrendszeren belül. Alternatív és atipikus foglalkoztatási formák létrehozásának támogatása az önkormányzati intézményrendszeren belül.</p>
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	<p>Pályázati lehetőségek, önkormányzati költségvetés.</p>
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	<p>Az önkormányzati intézményrendszeren belül a női foglalkoztatottak száma/aránya. Az önkormányzati intézményrendszeren belül az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozó nők száma/aránya.</p>
Megvalósítás	

Az intézkedés címe	<p>Az EFOP-3.7.3-16 program keretében az egész életen át tartó tanuláshoz hozzáférés biztosítása a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft-nél.</p>
Az intézkedés pontos célcsoportja	<p>GYES-ről, GYED-ről visszatérők, álláskeresőök, gyermeküket egyedül nevelők, inaktívak</p>
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	<p>A hétköznapiakban is azonnal használható, praktikus ismeretek átadása a célcsoport részére, nonformális, informális tanulási formák (szakkör, műhely, előadássorozat) keretében.</p>

Célérték elérésének határideje, felelőse	2020. május 31., Borsi Csaba Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a tervbe vett intézkedés.
Az intézkedés tartalma	<p>17 tevékenység keretében szerezhetnek ismereteket kiscsoportos (6-20 fős) foglalkozásokon a résztvevők.</p> <p>A 17 tevékenység:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zenei történelmi szakkör - Tudatos médiahasználat - Háziasszonyképző - Digitális grafika - Gyors- és gépiró - Háztáji gazdálkodás - Fűben-fában orvosság - Nótaszakkör - Digitális fotó - Helyismereti szakkör - Angol - Német - Kézműves műhely - Kézműves tábor - Nána Táncstúdió - Naná Színház - Ezredeleji beszélgetések
Az intézkedés megvalósításához	A pályázat keretében az Európai Unió által biztosított pénzügyi forrás összege 79.993.712.- Ft. A szakmai megvalósítást a Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft.

szükséges erőforrások	humánerőforrása biztosítja.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A projektben elért eredményeket a pályázat kiírója által elvárt időtartamban (5 év) szükséges biztosítani.
Megvalósítás	A megvalósítás időtartama: 2018. június 1-2020. május 31.

Az intézkedés címe	Fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladatellátás véglegesítése
Az intézkedés pontos célcsoportja	Fogyatékkal élők
Az intézkedéssel elélni kívánt cél	Fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladat folyamatosságának biztosítása az ellátottnak részére.
Céltértek elérésének határideje, felelőse	Határidő: 2020. december 31. Felelős: Hajdúnánás Városi Önkormányzat
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A célkitűzés összhangban van a szociálpolitikai koncepcióban megfogalmazottakkal.
Az intézkedés tartalma	Egyeztetés szükséges a jelenlegi intézményfenntartó és az önkormányzat között az ellátás folyamatos biztosításának végleges megoldásáért.
Az intézkedés megvalósításához	A humánerőforrás a jelenlegi feladatellátónál rendelkezésre áll. Az esetlegesen felmerülő tárgyi feltételek biztosítása területi döntést igényelhet.

szükséges erőforrások	
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Mivel kötelező önkormányzati feladatról van szó, az ellátást biztosítani kell.
Megvalósulás:	

Az intézkedés címe	„Kulturális akadálymentesítés”
Az intézkedés pontos célcsoportja	Fogyatékkal élők
Az intézkedéssel elélni kívánt cél	Fogyatékkal élők helyi esélyegyenlőségének javítása, az információ és kommunikációs akadálymentesítettség biztosítása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvények szervezése során.
Célérték elérésének határideje, felelőse	Határidő: 2023 június 30. Felelős: Nánás Pro Cultura Nonprofit Kft. ügyvezetője
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne az intézkedés.
Az intézkedés tartalma	Különösen a látás- vagy hallássérült személyek vonatkozásában felmerő szükséges az ilyen irányú igényeket, és amennyiben szükséges, a személyi és tárgyi feltételek biztosításának lehetőségét.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az info-kommunikációs akadálymentesítettség biztosító humánerőforrás (pl. jeltolmács) és infrastrukturális feltételek biztosítása szükséges.
Az intézkedés eredményeinek	A feladatokat ellátó, felkutatásra kerülő - akár önkéntes - munkacsoport függvénye.

fenntarthatósága	
Megvalósítás:	
Az intézkedés címe	Fogyatékkal élő gyermekek esélynövelése a speciális fejlesztésre
Az intézkedés pontos célcsoportja	fogyatékkal élők
Az intézkedéssel elért kívánt cél	Fogyatékkal élő gyermekek speciális ellátáshoz történő hozzájutását biztosítani kell.
Célérték elérésének határideje, felelőse	Határidő: folyamatos, Felelős: Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Fehér Bot Alapítvány
A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.
Az intézkedés tartalma	Az önkormányzat és az Alapítvány éves költségvetésében tervezzék a gyermekeket szállító busz fenntartási költségeit.
Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások	Az éves tervezéssel rendelkezésre állnak.
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	A fogyatékkal élő gyermekek jobb ellátását kapnak a debreceni speciális foglalkozásokat biztosító intézményekben, fejlődésük eredményesebb, mint ezek nélkül.
Megvalósítás	

3. Összegző táblázat - Intézkedési Terv

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedés eléréni kívánt célja	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményei fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Munkaerőpiaci szereplők keresése alacsony képzettségű munkaeerő számára	Foglalkoztatás biztosítása azok számára, akik képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban.	Foglalkoztatás biztosítása azok számára, akik képzettség nélkül nem, vagy nehezen találnak munkát a városban.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	Az alacsony iskolázottság miatt munkát keresők foglalkoztatása.	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Közös Önkormányzati Hivatal	2021.12.30	alacsony iskolai végzettségű álláskeresők számanak csökkentése.	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdúnánás Városi Önkormányzat, Közös Önkormányzati Hivatal	Az alacsony iskolázottság miatt munkát keresők foglalkoztatása.
2	Pályázatig yelés alacsony képzettségű	Képzettség biztosítása azok számára,	Képzettség biztosítása azok számára,	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amelyben	A 8 általános iskolai végzettség megszerzésér	Hajdúnánás Városi Önkormányzat,	2021.12.30	Az alacsony iskolai végzettség	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdúnánás	Képesített álláskeresők ént nagyobb esély az

munkaerő száma	akik 8 általános, vagy az alatti végzettséggel rendelkezők és képzettség nélkül nem, vagy nehezen találhatnak munkát a városban.	akik 8 általános, vagy az alatti végzettséggel rendelkezők és képzettség nélkül nem, vagy nehezen találhatnak munkát a városban.	korábban ez a célkitűzés megfogalmazásra került volna.	e intézkedések feltétele és a 8 általános iskolai végzettségűek számára szakmai képzés megszervezése és ösztönzése.	Hajdúnánás Járás Hivatal	ú álláskeresők számának csökkenése.	Városi Önkormányzat, Közös Önkormányzati Hivatal	elhelyezkedésre.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenység	Prevenció keretében gyermekeket érő káros hatások megelőzése, elvárt társadalmi normák megerősítése, gyermeki jogok és kötelességek megismertetése, egészség	Prevenció keretében gyermekeket érő káros hatások megelőzése, elvárt társadalmi normák megerősítése, gyermeki jogok és kötelességek megismertetése, egészség	A célkitűzés összhangban van a helyi esélyegyenlőségi programmal és a helyi ifjúsági stratégia céljaival.	Teljes gyermek populációt érintő elsődleges prevenció, szociális munka keretében tanácsadás, csoportos és közösségi munka valósul meg, amely felőleli tanácsadás	Nagné Juhász Krisztina Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ és Városi Bölcsőde intézmény vezetője	2023.06.30	Család-és Gyermekjóléti Szolgálat, Központ szociális szakemberei, óvodák-és iskolák pedagógusai.	Az elsődleges prevenció keretében nyújtott szolgáltatások a tevékenység céljának eléréséhez szükségesek, mely során keletkezett eredmények a folyamatosa

	életvitel, életmód kialakítása, gyermekek „jólétének” elősegítése és javítása	életvitel, életmód kialakítása, gyermekek „jólétének” elősegítése és javítása	formájában az egyéni problémákra adott adekvát megoldásokat, csoport szinten az általános prevenciót és kompetenciafejlesztést speciális csoportoknak nyújtott foglalkozásokkal, továbbá a közösségi munkát a gyermekekkel és gyermekekkel kapcsolatban álló intézményekkel, szervezetekkel.	Hajdúnánás Városi Önkormányzat,	2023.06.30	A Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-	n nyújtott óvodai-és iskolai szociális segítő tevékenységgel fenntartható k.
2	Minden gyermek reggelizzen önkormányzat	A reggeli biztosítása a cél, hogy az	A célkitűzés összhangban van a helyi esélyegyenlő	Több olyan gyermek is részt vesz az oktatásban,	Hajdúnánás Városi Önkormányzat,	Az érintettek közös együttműködésével a	

zatum	éhségérzet	ne legyen kihatással a gyerekek teljesítő képességére, városunkban ne legyen éhes gyermek, mindemellett a helyes étkezési szokások, életritmus mélyítése is cél.	ségi programmal	akiknek anyagi okok vagy szülői elhanyagolás miatt nem biztosítják a otthon a reggelit. holott a reggelei a legfontosabb étkezés, melynek elmaradása alulteljesítést, adott esetben akár agressziót is okozhat.	Hajdúnánási Gyermek- és Közéletképzési Nonprofit Kft. intézménye k,	2021.12.31	testület határozata alapján biztosítja az anyagi erőforrást a meglévő intézményi struktúrák pedig a humán erőforrást.	gyermek napi reggeli ellátásának biztosítása.
3	Szociális és gyermekvédelmi koordináció az óvodai hiányzások csökkentés érdekében	A Minden 3. életévét betöltött gyermek vegye igénybe a számára a Nktv. szerint kötelező óvodai nevelést, a felmentést a kapott	A Minden 3. életévét betöltött gyermek vegye igénybe a számára a Nktv. szerint kötelező óvodai nevelést, a felmentést a kapott	A családdal közvetlen kapcsolatban, vagy a hatóságként eljáró jegyző minden, a számukra rendelkezésre álló eszközzel használnak a	Hajdúnánási Városi Jegyzője, óvónők, védőnők és családsegítők	2021.12.31	Az intézményekben a humán erőforrás rendelkezésre áll.	A 3. életévét betöltött gyermekek óvodában eltöltött ideje, nem pusztán nevelésük szempontjából fontos, hanem ott biztosított a gyermekek

		szülőkre a gyermek óvodába járatása érdekében.	gyermek kivételével.		szülőkre a gyermek óvodába járatása érdekében.				életkorának megfelelő mennyiségű és összetételű étkezés is. AZ intézményi ellátás állami normatívával támogatott.
4	Kompetencia-mérések eredményeinek javítása.	A Hajdúböszörményi Tankerületi Központ és az intézmény vezetésével tárgyalások kezdeményezése a helyzet javítása érdekében.	Gyermekek helyi esélyegyelőségeinek javítása, hiszen az állami fenntartású általános iskola diákjainak, az országos kompetencia-mérésen nem sikerült az országos átlaghoz közeli eredményt elérniük.	A célkitűzés összhangban van a Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel.	A Hajdúböszörményi Tankerületi Központ és az intézmény vezetésével tárgyalások kezdeményezése a helyzet javítása érdekében.	Bocskai István Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégiumban és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat intézmény vezetője	2022.12.31	A humán erőforrás biztosított.	Az eredmények fenntarthatósága függ egyrészt az országos eredményektől, másrészt a felvételeire kerülő gyermekek képességeitől.

III. A nők esélyegyenlősége

1	Nők egészség-prevenciója	Nők egészség-prevenciója	Nők helyi esélyegyenlőségenek javítása, mivel nincs helyben működtetett emlőszűrés, emiatt sok érintett anyagi okok következtében nem vesz részt a szűrővizsgálatokon.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a tervezett intézkedés.	Ingyenes csoportos utaztatás megszervezése az emlőszűrés Debreceenbe.	Hajdúnánási Városi Önkormányzat	2023.06.30	Testületi döntés.	Anyagi erőforrás biztosítása a szükséges tárgyévi költségvetés tervezése során.	Az önkormányzat anyagi lehetőségein ek függvénye.
2	A nő munkaerőpiaci integrációjának elősegítése, alternatív és atipikus foglalkoztatási formák támogatása.	A női munkavállalók arányának szinten tartása, lehetőségek szerinti növelése az önkormányzati intézményrendszeren belül. Alternatív és	Alapvető cél az, hogy az önkormányzat lehetőségei szerint támogassa azokat az alternatív és atipikus foglalkoztatási formákat, amelyek hozzájárulnak a munka és	A célkitűzés összhangban áll a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia - Irányok és célok (2010-2021) dokumentum stratégiai céljaival	A női munkavállalók arányának szinten tartása, lehetőségek szerinti növelése az önkormányzati intézményrendszeren belül. Alternatív és atipikus foglalkoztatási	Járásai Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Hajdúnánási Városi Önkormányzat,	2022.12.31	Pályázati lehetőségek, önkormányzati költségvetés.	Az önkormányzati intézményrendszeren belül a női foglalkoztatottak száma/aránya. Az önkormányzati intézményrendszeren belül az	

	előadássorozat)	előadássorozat) keretében.										
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Pályázatiában való közreműködés	Pályázatiában való közreműködés	Annak vizsgálata, hogy az idősek helyi esélyegyenlősége javítása érdekében, az önkormányzat milyen módon tud segítséget nyújtani a pályázatok elkészítésében.	Nincs olyan stratégiai dokumentum, amellyel kapcsolatba hozható lenne a tervbe vett intézkedés.	A pályázati szakmai segítség nyújtása lehetőségének megvizsgálása.	Magyarországi Városi Önkormányzat	2022.12.31	Megvalósítás esetén együttműködési megállapodás.	A pályázat elkészítéséhez szükséges humán erőforrás biztosítását - az igények függvényében - tervezni indokolt.	Az elnyert pályázatok függvénye.		
2	Társadalmi elszigeteltség csökkentése.	Idősek helyi esélyegyenlősége javítása, az idősek otthonában élő, hozzátartozó nélküli személyek társadalmi	Idősek helyi esélyegyenlősége javítása, az idősek otthonában élő, hozzátartozó nélküli személyek társadalmi	A célkitűzés összhangban van a szociálpolitikai koncepcióban megfogalmazottakkal.	Középiskolások a számukra kötelező önkéntes munkát töltésük az idősekhöz, segítségük az ellátottakat.	Kőrösi Csoma Sándor Református Gimnázium	2023.06.30	Rendelkezésre állnak.	Az idősek társadalmi elszigeteltségének csökkentésével hozzájárulunk az aktívabb idős kor elterjesztéséhez.			

	javitása, az információs és kommunikációs akadálymentesség biztosítása jelenleg nincs vizsgálva a városi kulturális rendezvényeinek szervezése során.	kapcsolatba hozható lenne az intézkedés.	vonatkozásában felméri a szükségességet az ilyen irányú igényeket, és amennyiben szükséges, a személynél és tárgyi feltételek biztosításának lehetőségét.	ügyvezetője	2020.12.31	síftettséget biztosító humán erőforrás (pl. jeltolmács) és infrastrukturális feltételek biztosítása szükséges.	kerülő - akár önkéntes - munkaerő függvénye.
2	Fogyatékos személyek nappali ellátása kötelező önkormányzati feladatellátási véglegesítésre	Egyeztetés szükséges a jelenlegi intézményfenntartó és az önkormányzat között az ellátás folyamatos biztosításának végleges megoldására	A célkitűzés összhangban van a szociálpolitikai koncepcióban megfogalmazottakkal.	Egyeztetés szükséges a jelenlegi intézményfenntartó és az önkormányzat között az ellátás folyamatos biztosításának végleges megoldására.	Hajdúnánási Városi Önkormányzat	A	Mivel kötelező önkormányzati feladatról van szó, az ellátást biztosítani kell.
3	Fogyatékos Fogyatékkal	Fogyatékkal	Nincs olyan	Az	Hajdúnánási 2023.06.30	Az éves	A

Élő gyermek esélynővelé se a speciális fejlesztésre	Élő gyermek speciális ellátáshoz történo hozzájutását biztosítani kei.	Élő gyermek speciális ellátáshoz történo hozzájutását biztosítani kei.	stratégiai dokumentum , amelyben korábban ez a célkitűzés megfogalmaz ásra került volna.	önkormányza t és az Alapítvány éves kötségvetésé ben tervezze a gyermeket szállító busz fenntartási kötségeit.	s Városi Önkormán yzat, Fehér Bot Alapítvány	tervezéssel rendelkezésre állnak.	fogyatékkal élő gyermek jobb ellátását kapnak a debrecei speciális foglalkozáso kat biztosító intézmények ben, fejlődésük eredményese bb, mint ezek nélkül.
--	---	---	---	--	--	---	--

Megvalósítás

Hajdúnánás Városi Önkormányzat a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, Hajdúnánás Városi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Fórumot állít fel és működtet.

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum tagjai:

- települési önkormányzat képviselői
- önkormányzati intézmények, szolgáltatók képviselői
- nem önkormányzati intézmények képviselői
- civil partnerek képviselői

A Helyi Esélyegyenlőségi Fórum feladatai:

- A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulásának nyomon követése, dokumentálása;
- a kitűzött célok megvalósulásának vizsgálata, a szükséges beavatkozások meghatározása, beépítése az Intézkedési tervbe;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program kétévenkénti felülvizsgálata;
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Program és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, társadalmi konzultációra bocsátása.

Az Intézkedési tervben megjelenített intézkedések részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület és intézménycsoport képviselőinek aktív részvételével valósul meg.

4. A program nyilvánossága

A Helyi Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges. Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében Hajdúnánás Városi Önkormányzat a Programot a közzéteszi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot tájékoztatja.

Felelős: Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője

Határidő: minden év október 31.

5. Kötelezettségek és felelősségi körök

Hajdúnánás település Helyi Esélyegyenlőségi Programjának **végrehajtásáért** a települési önkormányzat részéről **Szólláth Tibor Polgármester** felel.

A polgármester feladata és felelőssége:

- annak biztosítása, hogy a település minden lakója, de főként az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program, illetve, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és a településen működő intézmények, szolgáltatók dolgozói ismerjék és kövessék a benne foglaltakat;
- annak biztosítása, hogy az önkormányzat, illetve az egyes intézmények vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget az intézkedések végrehajtásához;
- az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a szükséges lépéseket megtétele, a jogsértés következményeinek elhárítása céljából a szükséges intézkedések megtétele.

Hajdúnánás település Helyi Esélyegyenlőségi Programja megvalósításának **koordinációjaért** a települési önkormányzat részéről **Dr. Kiss Imre jegyző**, a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetője felel.

Helyi Esélyegyenlőségi Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- az intézkedési tervben érintett felek tevékenységének összehangolása, koordinálása;
- az intézkedések végrehajtásának nyomonkövetése;
- a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum munkájának koordinálása.

6. Elfogadás módja és dátuma

Hajdúnánás Város felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programját a szakmai és társadalmi megvitatását követően az önkormányzat Képviselő-testülete megvitatta, és a 158/2018. (VI. 28.) számú Képviselő-testületi Határozatával elfogadta.

Hajdúnánás, 2018. június 28.

Szölláth Tibor
polgármester

Dr. Kiss Imre
jegyző

